

西藏唐卡大全

SELECTION OF TIBETAN Thangkas

西藏人民出版社 大象出版社

SELECTION OF TIBETAN Thangkas

西藏唐卡大全

SELECTION OF TIBETAN Thangkas

西藏人民出版社 大象出版社

图书在版编目(CIP)数据

西藏唐卡大全/西藏人民出版社编. -拉萨：西藏人民出版社，2005.5
ISBN7-223-01811-9

Ⅰ.西... Ⅱ.西... Ⅲ.唐卡-西藏-画册
Ⅳ.J229

中国版本图书馆CIP数据核字(2005)第035857号

西藏唐卡大全

责任编辑 洛桑次仁、丹增朗杰、阿旺曲扎
封面设计 丹增朗杰
版面设计 丹朗、阿曲、格次
电脑排版 次央、次旦央宗
出版发行 西藏人民出版社（拉萨市林廓北路20号）
印　　刷 深圳华新彩印制版有限公司
开　　本 787mm × 1092mm　1/8
印　　张 30
字　　数 150千
版　　次 2005年5月第1版
印　　数 2005年5月第1次印刷
印　　数 01-3,500
书　　号 ISBN7-223-01811-9/J · 94
0041800(精装)　　0048000(豪华精装)

如有印装质量问题请与出版发行部联系调换
联 系 人：郑会花　东智
联系电话：0891-6833274　6826115

全国政协副主席阿沛·阿旺晋美题字：

西藏唐卡大全

中国佛协西藏分会会长波米·强巴洛追题词：
祝贺雪域各教派的唐卡大全问世。

著名藏医学家措如·次朗题词：

以雄厚的资财和辛勤劳动绘制的唐卡，必将成为无限资粮之福田。

༄། །རིགས་གསུམ་གདུལ་ཞིང་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་ལས། །

རྟེན་གསུམ་ཀུན་ཚང་ཐང་ཀའི་བརྙན་དེབ་འདི། །

སྒོ་གསུམ་བཟོ་རིག་མཁས་པའི་ཁྱད་ཆོས་ཏེ། །

སྲིད་གསུམ་འགྲོ་བའི་མཆོད་སྡོང་ཉིད་དུ་གྲུབ། །

ཅེས་ཚུལ་རྒྱན་པས་ཆེད་དུ་བརྗོད་པའོ། །

著名天文历算学家崔成坚赞题词：

靠能工巧匠的高超手法绘制出绝妙的唐卡艺术。

出 版 说 明

勤劳智慧、淳朴善良的藏族人民在雄伟壮丽的雪域高原上创造了灿烂的雪域大小十明文化，这门文化在世界上被统称为“藏学”，而系属大五明中工巧明的绘画艺术是藏学的一个重要组成部分，唐卡则是西藏绘画艺术中的珍宝。

“唐卡”是藏语译音，大意为卷轴画，是以西藏历史和佛学经典所述内容为基本题材绘制而成的独具藏民族特色的美术画。

唐卡有许多种类。按质地，可分为纸质唐卡、布质唐卡和丝质唐卡等。按制作工艺，可分为彩绘唐卡、刺绣唐卡、织锦唐卡、缂丝唐卡、堆绣唐卡、缎制唐卡、珍珠唐卡及金汁唐卡等。彩绘唐卡用矿物原料绘制；刺绣唐卡用各色丝线绣成；织锦唐卡则以缎纹为底，以各色丝线为纬，间错提花织造；缂丝唐卡是用通经断纬的方法，各种纬线仅于图案花纹需要处与经线交织，织出的效果很像雕镂的艺术品，富有立体感；堆绣唐卡用补花形式制作而成；缎制唐卡是将各色缎子剪贴、镶制而成。最珍贵的要数珍珠唐卡和金汁唐卡。珍珠唐卡是将珍珠串起来缝制在画布上，组成造型优美的佛像；金汁唐卡分黑墨底色金汁勾绘、金汁底色朱砂勾绘和朱砂底色金汁勾绘三种。这些唐卡珠联璧合，金彩辉映，十分华丽。按尺寸分，唐卡大小类型繁多，其中最大的唐卡有40×32米之大，展示时需上百名僧人搬运；最小的唐卡仅为3×5厘米，可放置掌心中。常见的唐卡一般长一米左右、宽六七十厘米，寺院和个人收藏或悬挂的唐卡主要是这一种。

唐卡内容丰富，数量数不胜数。就内容而言，有反映藏族历史和重大事件的唐卡，有人物传记和人物画像唐卡，有反映生活习俗的风俗画唐卡，有天文历算和藏医藏药唐卡，等等。由于宗教活动是藏族人民生活的重要组成部分，所以绝大部分唐卡反映的是宗教内容。唐卡把博大精深的佛教理论栩栩如生地展示于世，藏传佛教的广大信徒把她作为具有灵气和加持力的佛之真身在佛事中瞻仰并供养。因此，从社会名流到贫民百姓，从寺院到家庭，都供奉有数量不等的唐卡。

唐卡制作工艺复杂。大多数唐卡是绘制在布面上的。画这种唐卡，首先要对画布进行加工。画师将白布绷在画架上，涂一层白粉胶汁为底色，晾干后，垫木板，边加湿边磨平，磨平一面及时晒干后再磨另一面，如此反复磨三四次方可。然后严格按照《佛教造像度量经》所述尺度在画布上打格作画。绘画时先勾线，再分别着色。勾线方法主要有平勾、浊勾、衣勾、叶勾和云勾，着色有点着、明暗分着、湿着等多种技法，采用哪种方法，要视绘画对象而定。唐卡绘好后用布绢做衬，四周用彩缎做出画框，上端装上木条，下端装上木轴，画面前另加一道黄绸遮幔，下端木轴两头用珍贵材料制成顶珠套上，且请大德高僧诵经开光加持，如此，一幅完整的唐卡才算完成。

唐卡汇集了宗教文化的缘起，藏族人民历来视其为珍宝。有许多传世之作是画人怀着虔诚之心，毕其一生财力与心血完成的，其高超的艺术表现手法和独特的艺术效果令人叹为观止，其价值不可估量。还有一些唐卡描绘的是自然现象与发现，有着重要的科学研究价值，如《四部医典》中的几十幅医药学唐卡就是我国医药学宝库中的瑰宝。

唐卡已有千余年的历史，她随着藏族绘画艺术的发展而日益完善。早在藏王松赞干布之前，藏族就已有了自己的绘画艺术。松赞干布统一全藏后，藏族文化与各民族文化有了广泛的交流和融合，在研究、吸收不同民族绘画艺术的基础上，藏族绘画艺人通过不懈的探索和实践，形成了自己独特而完整的艺术体系，相继出现了门塘派、钦则派、噶赤派等各种不同风格的画派和许多著名绘画艺术家，绘画技巧日趋成熟。在绘画的先导下，特别是在佛教传入西藏后，由于佛教宣传普及的需要，唐卡这种易于悬挂、便于瞻仰、具有极强表现力的艺术形式迅速兴起并发展。随着有关美术理论和佛像度量等方面著作的出现，这种独具风格的民族艺术逐渐定型，形成了今天的特色和规模。

唐卡艺术是藏民族传统美学艺术宝库中的一枝瑰丽奇葩，为了使更多的读者能够了解、欣赏唐卡，西藏人民出版社与大象出版社联合推出了这部《西藏唐卡大全》。它是两社精诚团结、通力合作的结晶，是大象出版社遵照国家出版署以合作形式援助西藏出版事业的方针，本着支持西藏、优势互补、取长补短、共同发展的原则，与西藏人民出版社商定的一系列合作项目中的一项精品工程。

《西藏唐卡大全》共收入具有代表性的唐卡约289幅，其特点在于它对西藏各教派不同的唐卡作了全方位的介绍，并收全了西藏天文历算唐卡和医药学唐卡。它的问世无疑为我国美术史增添了一颗璀璨明珠，为佛学、天文历算学和医药学研究与爱好者提供了翔实而珍贵的资料。

本书图片由黄英峰先生提供，文字说明由朗杰旺久先生提供。本书的出版还得到了唐卡画家旦巴绕丹先生和罗布林卡管理处的大力支持，在此一并致谢。

由于学识有限，本书在编辑出版过程中难免有疏漏和错误之处，敬请广大读者和专家学者予以指正。

2005年3月

《西藏唐卡大全》出版工作委员会

དཔེ་སྐྲུན་གསལ་བཤད།

ལས་ལ་བརྩོན་ཞིང་ནམ་དཔྱོད་ཀྱི་རྩོལ་བ་ཡངས་པ་དང་། གཞུང་དྲང་ལ་བབས་ཆགས་ཤིང་གཞིས་རྒྱུད་བཟང་བའི་བོད་རིགས་མི་དམངས་ཀྱིས་བརྗིད་ཆགས་ལྡན་པ་ཕྱུག་པའི་གངས་ཅན་བོད་ཡུལ་འདིར་གཞི་བྱིན་གྱི་དཔལ་རབ་ཏུ་འབར་བའི་ཚེ་རྒྱུད་བཅུ་ཕྲག་རིང་པའི་གནས་རྣམས་གསར་དུ་བཏོད་ནས་ཡོད་པར་འཛམ་གླིང་ནོག"བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག"ཅེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་ཏེ། དེ་ལས་རིག་པའི་གནས་ཆེ་བ་ལྔའི་ཡ་གྱལ་བཟོ་རིག་པའི་ནང་ཚན་རི་མོའི་སྒྱུ་རྩལ་ནི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་གི་གྲུབ་ཆ་རྩ་ཆེན་ཞིག་ཡིན་ལ་ཐང་ག་ནི་བོད་ཀྱི་སྒྱུ་རྩལ་ཁྲོད་དེ་བས་རིན་ཐང་ཆེ་བའི་ནོར་བུ་ཞིག་གོ།

ཐང་ག་ནི་ཕྱིར་ན་ལྷ་སྐུའི་སྣང་བརྙན་དང་། ལོ་རྒྱུས་ནང་ཟེར། གསུང་རབ་གནམ་རྒྱུད་སོགས་བྲིས་ཆ་གཙོར་འཛིན་པའི་ཐུན་མོང་མིན་ལ་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་མངོན་པར་འཕགས་པའི་མཛེས་རིས་ཤིག་ཡིན།

ཐང་གར་རྟེ་རིགས་མང་པོ་མཆིས་ཏེ་རྒྱ་ཚའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་ཤོག་བུ་རྒྱ་ཚར་བྱས་པའི་ཐང་ག་དང་། རས་རྒྱ་ཚར་བྱས་པའི་ཐང་ག དར་རྒྱ་ཚར་བྱས་པའི་ཐང་ག གོས་ཆེན་རྒྱ་ཚར་བྱས་པའི་ཐང་ག་སོགས་མཆིས་ལ། བཟོ་རྩལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་ཚོན་ཕྲིས་མ་དང་། པར་ཆེན་མ། ཐགས་དྲུབས་མ། བཀྲུས་བཏགས་མ། འཚེམ་དྲུབས་མ། དྲས་དྲུབས་མ། ཕྱི་རིག་སྦར་བཅུན་མ། གསེར་ཐང་སོགས་མཆིས་ཤིང་། ཚོན་ཕྲིས་མ་ནི་གཏེར་རྡོ་དང་རྩི་ཤིང་གི་ཞལ་གྱི་སྣོ་ནས་བྱིན་ཚོན་ཕྲིས་མ་དང་། པར་ཆེན་མ་ནི་དཔར་སྤྲོད་ཚོན་མདོག་འདྲ་མིན་ལས་བཞེངས་པ། ཐགས་དྲུབས་མ་ནི་གཞི་ཐང་གི་ནང་གི་ནང་དོན་ཕྲིས་ཆ་ཞི་བཞིན་དར་འཐག་ལས་བཞེངས་པ། བཀྲུས་བཏགས་མ་ནི་དར་དུ་རྒྱུ་ཁ་དོག་སྣ་ཚོགས་ལས་བཞེངས་པ་དང་། ཚེམ་དྲུབས་མ་ནི་དར་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཉིད་ལས་སྲོལ་རྒྱུན་ཡོད་པ་དང་རྒྱུ་ཆ་མཐུན་སྦྱོར་བྱས་པར་བརྩམས་པ། དྲུས་དྲུབས་མ་ནི་རྣམ་དག་པའི་རྒྱུ་ཆ་ཁ་དོག་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་འབྲིལ་བུ་བརྩེགས་ཏེ་ཚེམ་པོ་བཏབ་ནས་བཞེངས་པ་དང་། ཕྱི་རིག་སྦར་བཅུན་མ་ནི་ཞལ་ཐང་གི་རས་ཁྲ་ཟླུམ་ཅན་གྱི་ཐོག་ཏུ་རྣམ་པ་ཐུན་ཉིད་སྒོ་ལ་ཞིབ་གསེར་ཐང་ཞིབ་ཚགས་ཀྱི་ཐོག་ལ་གསེར་མ་ཚོགས་པ་ལས་བཞེངས་པ་དེ་ཡིན་ནོ། སྤྱིར་ཐང་གར་གཙོ་བོ་ལྷ་སྐུ་རྒྱ་བཤད་ནོ་མཚར་ཆེ་བ་རྣམས་ཡིན་པ་ཡང་ཕྱོགས་གཞན་དུ་ཐང་ག་ཆེ་ཆུང་ཡང་ཆེ་ཆ་ཆེ་བ་དེ་ལྟ་བུ་འདི་སྒྲུབ་བཞེངས་དགོས་པ་ཡིན། ཐང་ག་ཆུང་ཤོས་ལ་མི་ཚད་3×5ཙམ་ལས་མེད་པ་ཕྲ་མཐིལ་དུ་མོང་བ་ཡིན། རྒྱན་དུ་རང་རེའི་མཐོང་ཆོས་སུ་གྱུར་པའི་ཐང་གར་ཕྱིར་ན་དཀྱུས་ལ་མིད་གཅིག་ཡས་མས་དང་། ཞེང་ལ་མི་ཚད་དྲུག་ཅུ་བདུན་ཅུ་ཙམ་ཡོད་ཅིང་། དགོན་སྡེ་དང་སྡེར་ཀྱིས་ཉར་ཚགས་སམ་འགེལ་གདོམ་བྱེད་པའི་ཐང་ག་གཙོ་བོ་དེ་རིགས་ཡིན།

ཐང་གའི་ནང་དོན་འདུས་མ་ཕྱུག་ལ་གྲུང་མ་འཕོར་ཡང་བརྗོད་ཀྱིས་མི་ལང་ཞིང་། ནང་དོན་གྱི་ཆ་ནས་གླིང་ཅན་བོད་རིགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དང་དོན་རྐྱེན་གནད་ཆེ་མཆོན་པའི་ཐང་ག་དང་། འཚོ་བ་དངོས་དང་ཡུལ་སྲོལ་གོམས་གཤིས་མཚོན་པའི་ཐང་ག གནམ་རིག་སྐར་རྩིས་དང་གསོ་རིག་སྨན་དཔྱད་མཚོན་པའི་ཐང་ག་སོགས་བཅས་ཀྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ཡོད་ཅིང་། ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཆོག་ནི་བོད་རིགས་མི་དམངས་ཀྱི་འཚོ་བའི་གྲུབ་ཆ་གལ་ཆེན་ཞིག་ཡིན་པར་བརྟེན་ཐང་ག་ཆེས་མང་ཤས་ནི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ནང་དོན་མཚོན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཆ་ཡིན་ཏེ་ཐབ་ཅིང་ཡང་སངས་ལ་རིག་པས་གཞལ་དུ་མེད་པའི་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་དག་གསོན་ཉམས་ལྡན་ལ་ཤིན་ཏུ་ལེགས་པའི་རི་མོའི་ཡས་སུ་བསྒྱུར་འཇིག་རྟེན་སྐྱེ་འགྲོ་ཀུན་གྱི་འདྲེན་བྱེད་ཡུལ་དུ་གསོས་སུ་བཤམས་པས་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་རྒྱ་ཆེའི་དད་ལྡན་པ་ཚོས་ཞལ་ཐང་དེ་དག་ཕྱུང་རྒྱལ་མཆོག་གི་ཞུས་མཐུ་ལྡན་ཞིང་བྱིན་རླབས་ཀྱི་ཆ་ཡིན་པར་བཟུང་ཏེ་བཙོས་མིན་གྱི་དད་པ་དང་བཀུར་སྟི་བླ་ཕྱག་ཏུ་ཞུ་ཡི་ཡོད། དེར་བརྟེན་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་མི་རྣ་གྲགས་ཅན་ནས་མི་སེར་ཕལ་པའི་བར་དང་། དགོན་སྡེ་ནས་ཁྱིམ་ཚང་སོ་སོའི་བར་བཅས་ཚང་མས་མང་ཉུང་ལ་མི་བསྟེལ་བར་བྱིན་རླབས་ཀྱི་རྟེན་དང་བསོད་ནམས་ཀྱི་བགོ་སྐལ་དུ་ཞར་ནས་ཕྱག་མཆོད་བཀུར་སྟི་མི་ཞུ་མཁན་ཅང་མ་མཆིས།

ཐང་ག་ཡལ་ཆེ་བ་རབ་གཞིའི་ངོས་སུ་བཞེངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཐང་ག་དེ་རིགས་བཞེངས་སྐབས་སྔོན་ལ་རས་གཞིར་ལས་སྔོན་བྱ་དགོས་ཏེ་ལྟ་འབྲི་བས་རས་དཀར་དྲི་མ་མེད་པ་ཞིག་མཐའ་བཞི་ནས་ཕྱག་མ་བཞི་ལ་འཆིང་སྦྱར་གྱིས་བཀུར་སྒྲོམ་ནང་སྒྲོམ་པའི་ཕྱད་པས་འཐེན་ཏེ་ཐང་ག་གཙོད། དེ་རྗེས་ཀ་རག་ནང་སྦྱིན་རྒྱ་ཁར་སྐྱ་མཛེ་ཀོ་ཙམ་བྱུགས་ནས་རྒྱུ་མདུན་གཉིས་ལ་ཞེང་རེ་བྱུགས། དེ་དག་བསྐམས་རྗེས་སུ་དཀྲུར་ཡང་སྐྱེད་དུ་དཀྲུར་རྒྱ་ཁོད་སྙོམས་བྱུགས་ཏེ་དཀྲུར་ཇོས་དཀྲུར་དགོས། དེ་ལྟར་ལན་གསུམ་བཞི་བྱས་ནས་འགྲུབ། དེ་རྗེས་ཐིག་ཚར་བཀྲུན་པའི་ལྷ་སྐུའི་ཚ་ཚད་ཀྱི་ནམ་གཞག་ལྟར་ལྷ་གཟུགས་ཀྱི་ཐིག་བཏབ་ནས་བཞེངས་དགོས་ལ། ཤོག་མར་གཙོ་ལྷ་དང་། ཞལ་གདན་མས་སྒྲོན་ནམས། མདུན་དུ་རྒྱུ་སྣོད་སྒྲིགས་སུ་ཡུལ་སྒྲིགས་ཀྱི་བཀོད་པ་རྣམས་རིམ་པར་བཞེངས་དགོས། སྐུ་རིམ་བཀྲུབ་ཚར་རྗེས་ཆེན་མདངས་ལ་རྒྱུ་དགོས། བཅད་རྒྱུག་ཐབས་ལ་འཇམ་བཅད་དང་། རྒྱུ་བཅད། ན་བཟའི་བཅད། ལོ་མའི་བཅད། བྱུན་བཅད་བཅས་རྣམ་པ་ལྔ་ཡོད། མདངས་རྒྱུག་ཐབས་སུ་མཆོད་ན་སྤྲད་གྲུབ་པ་དང་། འཇམ་མདངས་རྒྱག་པ། སྔོན་མདངས་རྒྱག་པ། ཚབ་མདངས་རྒྱག་པ་སོགས་རྣམ་སྣ་ཚོགས་ཡོད། དེ་དྲུང་བཞིའི་བཅད། ལོ་མའི་བཅད། དྲུན་བཅད་བཅས་རྣམ་པ་ལྔ་ཡོད། ཐང་ག་བཞེངས་བསྒྲུབས་རྗེས་སུ་མཐའ་ལ་གོང་གཉམ་གཏོང་དགོས་ཤིང་། གོང་གཉམ་གཏོང་སྐབས་འགོ་ཤིང་དང་། ཐང་རྒྱུག ཐང་རྟོག ཞལ་ཕྱེས་མན་ཅི་གསེར་གར་གཏོང་དང་གསེར་རིས་ཞིབ་ཚགས་རྒྱག་དགོས། བཅས་བསྒྲོན་དགོས། མཐར་གཞའ་སྐར་འབྲོད་དགེའི་ཉིན་མོ་ཞིག་ཏུ་བླ་མ་སྐྱེས་ཆེན་དམ་པ་གདན་དྲངས་ཏེ་རབ་གནས་ཞུ་དགོས། དེ་ལྟར་ན་ད་གཟོད་གཞི་ནས་ཐང་ག་ཞིག་ལེགས་གྲུབ་བྱུང་བ་ཡིན།

ཐང་གར་ཆོས་ལུགས་རིག་གནས་ཀྱི་འབྱུང་ཁུངས་དང་འཕེལ་རིམ་རྣམས་བྲིས་པ་མ་ཟད་ཐང་ག་ཉིད་ཀྱང་ཤེས་རབ་ཀྱི་དྲོད་ཀྱི་རྒྱུ་ཆ་དང་ཡིན་གྱི་འཕྲལ་ཡང་ཉེ་བར་ཐོབ་རྒྱུའི་ཡིན་པར་བསྐྲུན་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་པ་དེ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱལ་དཔང་སྙན་རྣམ་པར་བསྐྲུན་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་པ་དེ་རྣམས་ཀྱི་མི་རབས་བརྒྱུད་བཅས་ལས་དང་དང་གཤིས་སུ་ཡང་བ་ལ་བྱེད་པ་སྔོ་བ་བཅའ་ཡིན་ནམ་ཞིག་འབྱུང་སྐབས། རྟེ་འབྲེལ་བཀོད་ཡོང་བ། མི་རབས་བརྒྱུད་བཅས་ལ་གཞན་ཕན་སྤྱོད་ཅིང་། ཡང་མི་འཛད་པའི་སྒྲ་སྐད་ཀྱི་མཆོད་ལམ་ཡང་དགེ་ལེགས་ཀྱི་རྟེན་ཆ་ལ་ཡིན་པ་སྟེ་ཕྱིར་ཕན་ལོགས་ཐག་ཤན་ལ་ཡིན་པ་རེ་ཞིག་དགེ། དགེ་བའི་ཀྱི་ཆ་རྐྱེན་ཡིན་པ་ཡོད་ཅིང་དཔང་ཞིག་ཀྱང་ཕྲན་དུ་འདུག །ཆད་བཞིན་དེ་རིགས་ཀྱི་དངོས་གཞི་སྐྱོང་ཕྱོགས་ལ་བྱིན་པ་དང་། ནང་དོན་ཕྱུག་ཅིང་ཁྱད་ཆོས་ལྡན་པའི་རིན་ཐང་ཅན་གྱི་དམར་པོ་ཞིག་ཡིན་པ་སུ་ཡིས་ཀྱང་ཁས་ལེན་པར་བྱེད། ཚན་རིག་ཞིབ་འཇུག་གི་རིན་ཐང་ཆེ་ལྡན་ཡང་དཔེར་ན་གསོ་རིག་རྒྱུད་བཞིའི་སྨན་ཐང་སོགས་པ་ནི་རང་རྒྱལ་གསོ་རིག་གནད་འཛིན་ནང་གི་མཆོག་ནོར་ཞིག་ཡིན།

ཐང་གར་མི་ལོ་སྟོང་ཕྲག་འདས་སྔོར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་མངའ་ཞིང་། དེ་དག་བོད་རིགས་ཀྱི་མཛེས་རིས་སྒྱུ་རྩལ་གོང་འཕེལ་སོང་བ་དང་ཆབས་ཅིག་ཏུ་རིམ་བཞིན་འབྱུས་སྨི་ཆེ་ཆེར་དུ་སོང་། ཕྱར་བོད་རྗེ་སྤྱོང་བཙན་སྒམ་པོའི་སྐུ་རྗེས་ལ་ནས་བོད་རིགས་ལ་རང་ཉིད་ཀྱི་མཛེས་རིས་སྒྱུ་རྩལ་མཆིས་ཤིང་། སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་མཆོག་གིས་བོད་ཡོངས་གཅིག་ཏུ་མངའ་སྒྱུར་རྗེས། བོད་རིགས་རིག་གནས་དང་མི་རིགས་གཞན་ཁག་གི་རིག་གནས་དབར་ཕན་ཚུན་གྱིས་བརྗེ་ལེན་དང་མཉམ་འདྲེས་བྱུང་ཁར། མི་རིགས་འདུ་མིན་གྱི་མཛེས་རིས་སྒྱུ་རྩལ་ལ་ཞིབ་འཇུག་དང་དེ་དག་གི་དགེ་མཚན་དང་ལེན་བྱས་པའི་རྨང་གཞིའི་སྟེང་བོད་རིགས་མཛེས་རིས་སྒྱུ་རྩལ་བས་འཕྲད་པ་བརྒྱ་ཕྲག་བྲལ་བ་དང་ངེས་དང་མཉམ་འདྲེས་བྱུང་ཁར། མི་རིགས་འདུ་མིན་གྱི་མཛེས་རིས་སྒྱུ་རྩལ་ལ་ཞིབ་འཇུག་དང་དེ་དག་གི་དགེ་མཚན་དང་ལེན་བྱས་པའི་རྨང་གཞིའི་སྟེང་བོད་རིགས་མཛེས་རིས་སྒྱུ་རྩལ་གསར་གཏོད་བྱས། རྒྱ་གར་དང་བལ་པོ་སོགས་ཀྱི་ཞིབ་ཆུང་། མཐུན་བཅའ་ལུགས། སྣར་ཐང་ལུགས་སོགས་འགྲོ་ཁྲིད་དེ། སྒྱུ་རྩལ་མི་འདྲ་བའི་རི་མོའི་གྲུབ་མཐའ་དང་མཛེས་རིས་སྒྱུ་རྩལ་ལ་མངའ་བརྩེས་པའི་ཁོངས་དབང་གྲགས་ཅན་དུ་མ་ཐོན་ཏེ་མཛེས་རིས་ཀྱི་འབྲི་ཐུབ་ལ་ཡང་ཡང་རྒྱ་བཤད་ཀྱི་ཡུལ་ཁོངས་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན། ཐུགས་པར་དུ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་བོད་དུ་དར་ཁྱབ་བྱུང་རྗེས། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་དྲིལ་བསྒྲགས་དང་དར་རྒྱས་གོང་འཕེལ་གཏོང་རྒྱུའི་དགོས་དབང་ལྟར་ཐང་ག་དེ་བཞིན་འཕེལ་རྒྱས་བྱུང་སྟེ་ལ་ཞལ་མཐོང་པའི་ཕོགས་དང་། ཕྱག་ཁར་དུ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་བོད་དུ་དར་ཁྱབ་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན། འབྲེལ་ཡོད་མཛེས་རིས་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་དང་། ལྷ་སྐུའི་ཆ་ཚད་ཀྱི་ཐིག་རྩ་སྐོར་མཆོད་བྱེད་ཀྱི་ཐུབ་པ་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་མངའ་བ་བཅས་ཀྱི་སྒྱུ་རྩལ་ནམ་པ་དེ་ཉིད་སྐྱུར་སྐྱུར་པོར་དར་ཁྱབ་དང་གོང་འཕེལ་སོང་ཞིང་། རིམ་བཞིན་དེང་གི་བྱད་ཆོས་དང་གཞི་ཁྱོན་དུ་ཕྱུབ། སོགས་ཟབ་ཀྱི་གསུང་རྩོམ་མང་པོ་སྟོན་པ་དང་ཆབས་ཅིག་དམིགས་བསལ་ཁྱད་ཡོན་མངོན་པར་འཕགས་པའི་མི་རིགས་ཀྱི་སྒྱུ་རྩལ་རང་བཞིན་ཞིག་གནད་འཕེལ་བྱུང་བ་དང་།

ཐང་གའི་སྒྱུ་རྩལ་ནི་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་སྤྲོལ་རྒྱུན་མཛེས་རིས་སྒྱུ་རྩལ་གྱི་སྙིང་བོས་ཚལ་དུ་འཕྱུང་བའི་རྣམ་པར་བཀྲལ་ངོ་མཚར་ཆེ་བའི་མེ་ཏོག་ཅིག་དང་མཛོན་པར་མཚུངས་པ་བཞིན་མཆིས། གཟིགས་པ་པོ་ཕྱར་བས་མང་བ་ཞིག་གིས་ཐང་གའི་སྐོར་མཁྱེན་རྟོགས་དང་དེ་དག་གི་མཛེས་ཆོས་སྟོང་རོལ་སྤྱན་ཕྱིར་བོད་སྟོང་མི་དམངས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་དང་སྤྲང་ཆེན་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་མཉམ་འབྲེལ་ཐོག(བོད་ཀྱི་ཐང་ག་ཀུན་བཏུས)དཔར་སྐྲུན་བྱས། དེ་ནི་ཞིག་གིས་ཐང་གའི་སྐོར་མཐྱེན་རྟོགས་དང་དེ་དག་གི་མཛེས་ཆོས་སྟོང་རོལ་ཕྱུག་ཕྱིར་བོད་ལྗོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་དང་སྤྲང་ཆེན་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་གི་རྒྱལ་ཁབ་གསར་འགྱུར་དཔེ་སྐྲུན་ཚོགས་པ་ཡི་མཉམ་ལས་ཀྱི་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་གཉིས་པོས་མཐུན་སྒྲིལ་ཐོང་ཁ་གཅིག་སྒྲིལ་དང་མཉམ་ལས་འབད་པ་གཅིག་འདུངས་ཀྱི་གྲུབ་འབྲས་སྙིང་པོ་ཡིན་པ་དང་། སྤྲང་ཆེན་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་གིས་རྒྱལ་ཁབ་གསར་འགྱུར་དཔེ་སྐྲུན་ཚོགས་པ་ཡི་མཉམ་ལས་ཀྱི་ཐབས་ནམ་ལ་བརྟེན་ནས་བོད་ཀྱི་དཔེ་སྐྲུན་བྱ་གཞག་ལ་རོགས་སྐྱོར་བྱ་དགོས་པའི་མཛད་ཕྱོགས་ལ་བརྩི་བཀུར་ཞུས་ཏེ་བོད་ལ་རོགས་སྐྱོར་དང་། ལེགས་ཆ་མཉམ་འདོན། དགེ་མཐོལ་སྟོན་ནས། འཛེལ་རྒྱས་མཉམ་གཏོང་བཅས་ཀྱི་ཆ་དོན་གཞིར་བཟུང་བོད་སྐྱོང་མི་དམངས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་དང་ལྷན་དུ་མཉམ་ལས་ནས་རྣམ་གྲངས་སྐར་རིམ་གསོས་གནང་ཡོལ་བྱེད་ཀྱི་ལས་གཞི་ཆེན་ཕུད་ཅིག་ཡིན།

བོད་ཀྱི་ཐང་ག་ཀུན་བཏུས་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ར་ཐོན་མཆིན་བྱེད་རང་བཞིན་མངའ་བའི་ཐང་ག་ཁ་ཤུང་གྲངས་ཁྱོན289ཙམ་ཡོད་པ་དེ་རྣམས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་གཙོ་བོ་བོད་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་སྒྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་ཐང་ག་ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་ངོ་སྤྲོད་ཞུས་པ་མ་ཟད། བོད་ཀྱི་གནམ་རིག་སྐར་རྩིས་སྐོར་གྱི་ཐང་ག་དང་གསོ་རིག་སྨན་དཔྱད་སྐོར་གྱི་ཐང་ག་བཞང་གཅིག་ཅར་དུ་བཀོད་གནས། འདི་དག་སྐྱེ་འགྲོ་ཀུན་གྱི་སྤྱན་ལམ་དུ་བསྟར་ཐུབ་པ་ནི་རང་རྒྱལ་གྱི་མཛེས་རིས་ལ་ཕྲོད་ཁྱབ་པ་མཐར། བོད་ཀྱི་གནས་རིག་ཞར་ཕྱིན་སྐོར་གྱི་ཐང་ག་དང་གསོ་རིག་སྨན་དཔྱད་སྐོར་གྱི་ཐང་ག་བཞང་གཅིག་ཅར་དུ་བཀོད་གཞི། རིམ་ཕོ་རྒྱས་དེ་བ་ཞེར་ནང་ངོ་མཚར་ཆད་དུ་བྱུང་བའི་ལེའུ་ཞིག་ཁ་སྐོང་ཡོང་རྒྱུ་དང་། ནང་དོན་རིག་པ་དང་། གནམ་རིག་སྐར་རྩིས་རིག་པ། གསོ་བ་རིག་པ་བཅས་ལ་ཞིབ་འཇུག་དང་བྱུགས་མཉེས་པོ་གནང་མཁན་ཚོར་ཁུངས་བཙན་ལྡ་ཆེའི་དཔྱད་གཞི་མཁོ་འདོན་ཐུབ་རྒྱ་ནི་གདོན་མི་ཟ།

བོད་ཀྱི་ཐང་ག་ཀུན་བཏུས་ཞེས་བྱ་བ་འདིའི་དཔར་རིས་རྣམས་སྐུ་ཞབས་ཧོང་དབྱིན་ཐྱུང་གིས་མགོ་འདོན་གནང་བ་དང་ཡིག་རིགས་གསལ་འགྲེལ་རྣམས་སྐུ་ཞབས་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཕྱུག་གིས་མགོ་འདོན་གནང་ཞིང་། བརྟན་དེ་བ་འདི་དཔེ་སྐྲུན་བྱ་རྒྱུའི་ལས་དོན་ལ་ལྟ་འབྲི་མཁས་དབང་ཕྱུ་ཞབས་བསྟན་པ་རབ་བརྟན་མཆོག་དང་ནོར་གླིང་རྡོ་དམ་ཕྱུའི་ཕྱུགས་ཆེའི་རྒྱབ་སྐྱོར་ཐོབ་པར་བརྟེན་མཚམས་འདིར་བཀའ་དྲིན་ཆེ་ཞེས་ཞུ་རྒྱ་ཡིན།

ངེད་ཚོའི་ཤེས་ཚད་ཀྱིས་མི་འདང་བས་བརྟན་དེ་བ་འདི་ཚོམ་སྒྲིག་དཔེ་སྐྲུན་བྱ་སྐབས་ནང་ཆད་ཕྱུས་དང་ནོར་འཁྲུལ་ཅི་རིགས་ཡོད་ངེས་ལ་བརྟེན་གྲུ་ཆེའི་གཟིགས་པ་པོ་དང་མཁྱེན་ལྡན་ཡང་དག་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱོན་སེལ་ཡོ་བསྲང་ལྷག་པོར་གནང་རྒྱུ་ཡོད་པ་ལགས།

2005. 3

目　录

དཀར་ཆག

1

2

3

4

5

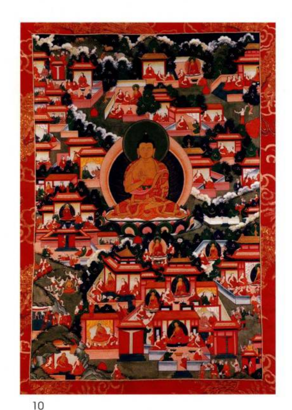

6

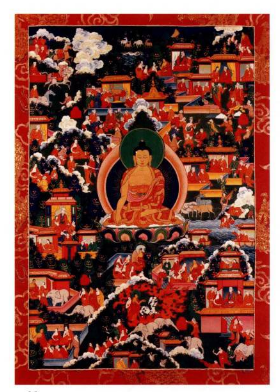
7

8

9

10

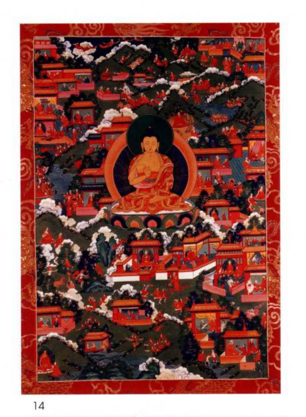
11

12

13

14

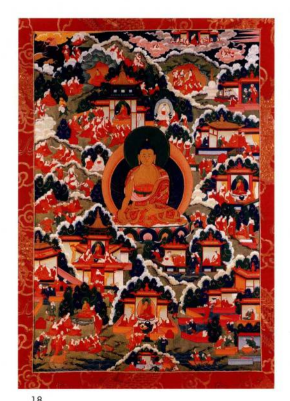

15

16

17

18

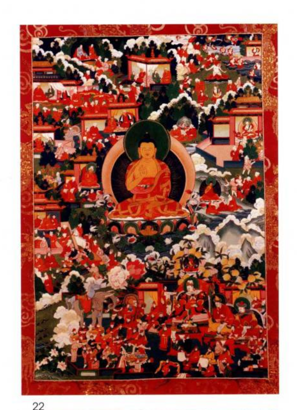
19

20

21

22

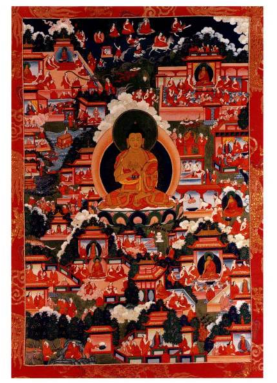

23

24

25

26

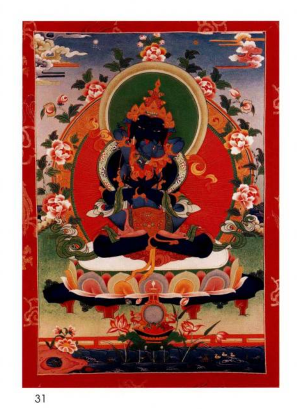

27

28

29

30

31

32

33

31–33　**金刚持佛与第洛巴、那若巴**　这一组画面描绘的是金刚持佛与藏传佛教噶举派在印度的祖师觉者一切变幻至尊第洛巴，以及班智达那若巴的尊象。

31－33 གཙོ་ཞང་རྒྱལ་བ་རྡོ་རྗེ་འཆང་ཡབ་ཡུམ་དང་། གཡས་ཞང་གྲུབ་ཆེན་ཏི་ལོ་པ། གཡོན་ཞང་གྲུབ་ཆེན་ནཱ་རོ་པ་བཅས་ཀྱི་སྣང་བརྙན་ནོ། །

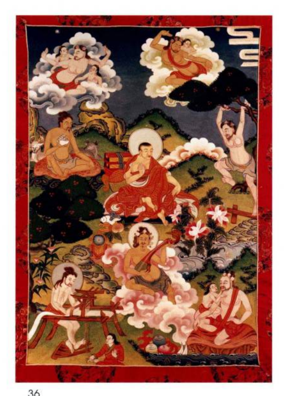
34

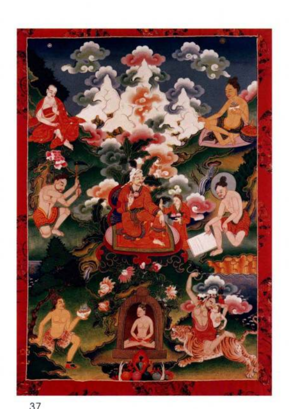
35

34－43 印度八十大成就者印度 八十大成就者的名字是：龙树、圣天、释迦些念、龙依强穷、达瓦扎巴、玛当格巴、希哇拉、巴窝玛昆、杜根巴、白玛杂让、萨让哈、措格、杜比巴、比尔瓦巴、多吉真普巴、那愣茶巴、古古日巴、桑结意希、那波哇 、《密集根本续》大成就者因陀罗婆递、因陀罗婆递中等比丘尼巴窝米波、小萨霍·中因陀罗婆递、第洛巴、那若巴、朵则巴、拉哇巴、则茶郭米、玛麦则巴、拿波决巴、帕仓巴、哈利阿杂让、夏哇日巴、达日格巴、那博比、伦布帝玛吉哈巴、责达日巴、咱哇日巴、甲噶贝增、仙底巴、它卡巴、杂勒哈巴、噶玛拉、色林巴、桑哇巴、却吉扎巴、格楚·吹普哇、白玛哈瓦、贞削金、衮噶宁波、阿瓦夺底巴、尼玛泊巴、阿旺扎巴、拖麦(即无著)、桑结桑让、桑结希、托尊珠吉、德切塔波、噶哈让、扎坚增贝、阿底峡、当巴桑结、阿帕噶让、孜龙巴、顿夏巴、顿夏穷哇、腊利塔、黎腊杂让、塔玛如巴、它噶那、贝哲多吉、麦夏巴、达玛达杂、顿那巴、唐萨巴、郭珠扎穷、洞则热哇、朋巴坚、德哇多吉、朗卡多杰、尊珠帕巴等。此十幅唐卡即为印度八十大成就者画像。

34－43 གྲུབ་ཆེ་བརྒྱད་ཅུ་ནི་གསང་སྔགས་ཀྱི་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐུན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་དང་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་སྟེ་མངས་རྒྱས་པ་ཞིག་གོ། །གྲུབ་ཆེན་བརྒྱད་ཅུའི་མཚན་ཅམ་སྨོས་ན། ལཱུ་ཧི་པ། ཌཱ་རི་ཀ ཊེང་ཀི་པ། ཤི་ལ་པ། ཐིར་ལྷ་པ། ཛོམ་བྷི་པ། ཤཱ་ཝ་རི་པ། སར་ཧ་པ། ཀཾ་ཀ་ལི་པ། མི་ན་པ། གོ་རཀྵ་པ། ཙཽ་རང་གི་པ། བི་ན་པ། རཏྣ་ཨཱ་ཀ་ར་ཤཱནྟི། ཏོག་ཙེ་པ། ཏནྟི་པ། ཙམ་རི་པ། ཁཌྒ་པ། ཀླུ་སྒྲུབ། ནག་པོ་སྤྱོད་པ། ཨཱརྻ་དེ་བ། ཐེ་གེ་ན་པ། ནེ་གུ་པ། ནཱ་རོ་པ། ཤ་ལི་པ། ཙ་ཏྲ་པ། བྷ་དྲ་པ། དོ་ཁན་དྷི་པ། ཨ་ཛོ་ཀི། ཀ་ལ་པ། ཌོམ་བྷི་པ། མེ་ཀོ་པ། ཀ་མ་རི་པ། ཛ་ལན་དྷ་ར་པ། རཱ་ཧུ་ལ། ཆོས་སྐྱོབ། ཀོ་ཀ་རི་པ། མེ་དྷ་ནི། པངྐ་ཛ་ལ། གྷཎྚ་པ། ཨ་ཡོ་གི། ཙ་ཡོ་གི། གུ་ཌུ་རི་པ། ལུ་ཆི་ཀ ཀ་མ་ཀ་ལ། ལ་ཁ་པ། བྷ་དེ་པ། ཏི་ན་ཏ་པ། ཀུ་ཀུ་རི་པ། ཀུ་ཛུ་ཤི། ཧྲམ་པ། མ་ཧི་ལ། ཨ་ཅིནྟ། ཧྭ་ལ་ཏ། ན་ལི་པ། ཧུ་ཤུ་ཀུ་པ། ཤིངྒ་ཊོ་ཀྲི། ལེགས་སྦྱིན་ཀ་ར། ཛ་ལེ་ཧུ་པ། ཉི་ར་གུ་ན། ཙ་བ་རི་པ། ཙ་པ་ཀ ཉི་ཁ་ན། ཉི་ལ་བརྒྱང་པ། ཀུ་མ་རི། ཇ་ལེ་པ། མ་ཎི་བྷ་དྲ། ནལ་འབྱོར་མ་མེ་ཁ་ལ། དེའི་སྲུ་མཆེད། ཀ་ན་ཀ་པ། ཀན་ཐ་ལི་པ། ཌྷ་ཧུ་རི་པ། ཨུ་དྷ་རི་པ། ཀ་པཱ་ལི་པ། ཀི་ར་པ། མཚོ་སྐྱེས་རྡོ་རྗེ། ཤབ་ཤ་གཱ་ལ། ནཱ་ག་བོ་དྷི། ཁྲུ་ཤི་པ། པ་ཏ་ད། ཌྷོ་ཀ་ཤི་ལ་དག་འ་པ། ཨ་ན་ཀ ཤུ་ཤུ་དྷ། ཛ་རི་པ་བཅས་སོ། །

36

37

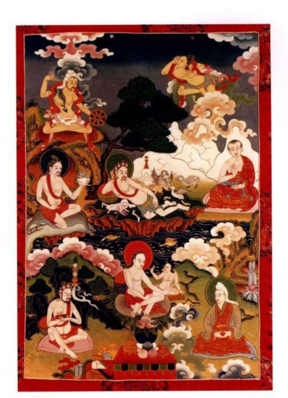

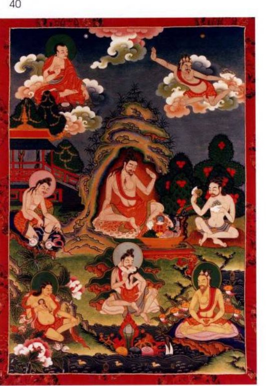
38

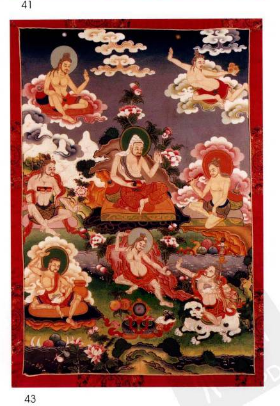

39

40

41

42

43

44

44–51 二胜六庄严 六庄严是指：龙树、圣天、无著、世亲、陈那和法称；二胜是指：功德光和释迦光。他们被称为古印度装饰南赡部洲的"二胜六庄严"。此六幅唐卡即为他们的画像。

44－51 རྒྱན་དྲུག་མཆོག་གཉིས་ཀྱི་ཞལ་ཐང་བརྒྱད་པོ་ནི་སྟོན་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་རྗེས་སུ་གནའ་བོའི་རྒྱ་གར་དུ་བྱོན་པའི་པཎྜི་ཏ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་བརྒྱད་པོའི་སྐུ་བརྙན་ཡིན། ཁོང་རྣམས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དགོངས་པ་རྣམས་ཇི་བཞིན་དུ་འགྲེལ་བར་མཛད་པས། འཛམ་གླིང་མཛེས་པའི་རྒྱན་དྲུག་མཆོག་གཉིས་ཞེས་གྲགས། རྒྱན་དྲུག་ནི། ཀླུ་སྒྲུབ་དང་། འཕགས་པ་ལྷ(ཨཱརྱདེབ)། ཐོགས་མེད། དབྱིག་གཉེན། ཕྱོགས་གླང་། ཆོས་གྲགས་བཅས་སོ། མཆོག་གཉིས་ནི། ཡོན་ཏན་འོད་དང་ཤཱཀྱ་འོད་རྣམ་གཉིས་སོ། །

45

46

47

48

49

50

51

52

52 师君三尊 “师君三尊”，藏语为“堪洛却松”(音译)。即指亲教师(堪布)静命，轨范师(洛奔)莲花生，法王(却结)赤松德赞。

亲教师静命和轨范师莲花生在吐蕃王朝时期支持法王赤松德赞建立了桑耶寺。由静命任寺院堪布(亲教师)。轨范师莲花生对吐蕃“前弘期”佛教(又称前译派)的发展做出了重要贡献，因此，把他称为“前弘期”佛教之祖。法王赤松德赞则在吐蕃本部倡导佛教，为佛教的引进、弘扬做出了贡献。唐卡所绘即为师君三尊。

52 མཁན་སློབ་ཆོས་གསུམ་ནི་རང་ཅག་གངས་ཅན་གྱི་ལྗོངས་འདིར་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ཉི་མ་ལྟར་གསལ་བར་མཛད་པའི་བཀའ་དྲིན་ཅན་ཡིན། ཞལ་ཐང་འདིའི་དབུས་སུ་སློབ་དཔོན་པདྨ་འབྱུང་གནས་དང་། གཡས་སུ་མཁན་ཆེན་ཞི་བ་འཚོ། གཡོན་དུ་ཆོས་རྒྱལ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེའུ་བཙན་གསུམ་གྱི་སྣང་བརྙན་ནོ། །

53

53 祖孙三法王 本唐卡所绘为祖孙三法王，即吐蕃赞普松赞干布、赤松德赞、赤热巴巾。藏传佛教是在吐蕃王松赞干布时期兴起，到赤松德赞时期取得显著发展，在赤热巴巾时期达到高峰。由于这三位法王都对佛教在藏地的传播与弘扬做出了重大贡献，因此，后世佛教界尊称他们为“祖孙三法王”，以颂扬他们的历史功绩。

53 ཆོས་རྒྱལ་མེས་དབོན་རྣམ་གསུམ་ནི་བཙན་པོའི་རྒྱལ་རབས་རིམ་བྱུང་གི་ནང་ནས་ཆོས་སྲིད་གང་གི་ཐད་ལའང་ལྷག་རྗེས་ཆེད་དུ་བྱུང་བའི་ཆོས་རྒྱལ་གསུམ་ཡིན། ཞལ་ཐང་འདིའི་དབུས་སུ་ཆོས་རྒྱལ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་དང་། གཡས་སུ་ཆོས་རྒྱལ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེའུ་བཙན། གཡོན་དུ་ཆོས་རྒྱལ་ཁྲི་རལ་པ་ཅན་བཅས་ཀྱི་སྐུ་བརྙན་ནོ།།

54

54–61　莲花生八名号　洛奔白玛迥乃(即莲花生大师)抛弃王政以后，在印度的八大尸林(梵音译作尸摩赊那，即葬场)等著名道场进行八种“持明”(修持密乘、证得成就者)的修行，获得八种证果，称为“八谷如”(即上师之意)之名号，分别为：莲花金刚、释迦狮子、爱慧、莲花生、日光、狮子吼、白玛迥乃、忿怒金刚。此八幅唐卡即为有关莲花生八名号的画像。

54－61 ཀུ་རུ་མཚན་བརྒྱད་ནི་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་པདྨ་འབྱུང་གནས་ཀྱི་སྤྲུལ་པའི་བཀོད་པ་མི་འདྲ་བ་བརྒྱད་ལ་མཚན་མི་འདྲ་བ་བརྒྱད་བཏགས་པ་ཡིན། གཙོ་ཞང་ཀུ་རུ་སྣང་སྲིད་ཟིལ་གནོན་ལ། གཡས་སུ་ལྷ་ལྕམ་མནྡཱ་ར་བ་དང་། གཡོན་དུ་མཁའ་འགྲོ་ཡེ་ཤེས་མཚོ་རྒྱལ། དབུ་ནོད་གཡས་སུ་འཇིགས་བྱེད་ཆོ་ལྷ་སེར་པོ་དང་། གཡོན་དུ་བདེ་མཆོག་ཆོ་ལྷ་དཀར་པོ་བཅས་ཀྱི་སྣང་བརྙན་ནོ། །ཞང་ག་གཉིས་པ་ཀུ་རུ་ཤཱཀྱ་སེང་གེ། ཞང་ག་གསུམ་པ་ཀུ་རུ་པདྨ་ཐེག། ཞང་ག་བཞི་པ་ཀུ་རུ་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ཞང་ག་ལྔ་པ་ཀུ་རུ་སེང་གེ་སྒྲ་སྒྲོག ཞང་ག་དྲུག་པ་ཀུ་རུ་རྡོ་རྗེ་གྲོ་ལོད། ཞང་ག་བདུན་པ་ཀུ་རུ་པདྨ་རྒྱལ་པོ། ཞང་ག་བརྒྱད་པ་ཀུ་རུ་བློ་ལྡན་མཆོག་སྲིད་བཅས་ཀྱི་སྣང་བརྙན་ནོ། །

55

56

57

58

59

60

61

62

63

62–66 **君臣二十五人** 指赤松德赞及其臣下得道者，共有二十五人。吐蕃王赤松德赞时，莲花生应请人藏，为王及其臣僚讲授密法，从而有二十五人得道正果。他们是囊喀宁波、桑杰也协、杰瓦却阳、喀钦错杰、贝吉也协、贝吉僧格、白若杂纳、赤松德赞、宇札宁波、涅·杂纳古麻惹、多吉堆均、也协阳、索波·拉贝、那朗也协、拜吉旺丘、丹玛则芒、噶瓦拜则、休布·拜吉僧格、杰瓦洛追、且乌琼洛、卧真·贝吉旺秋、马托　·仁钦、拜吉多杰、朗卓·衮却托钦、吉瓦绛曲。这五幅唐卡描绘的即是他们君臣二十五人 。

62－66 རྗེ་འབངས་ཉེར་ལྔ་ནི། བོད་རྒྱལ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེའུ་བཙན་གྱི་དུས་སློབ་དཔོན་པདྨ་འབྱུང་གནས་བོད་དུ་གདན་དྲངས་ཏེ་རྒྱལ་པོ་དང་། བློན་པོ། འབངས་མང་པོར་གསང་སྔགས་ཀྱི་གདམས་པ་མང་པོ་བསྐུལ་ཏེ་གྲུབ་པ་ཐོབ་པའི་སློབ་མ་ཉེར་ལྔ་སྟེ། ཁྲི་སྲོང་ལྡེའུ་བཙན། ནམ་མཁའི་སྙིང་པོ། སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས། རྒྱལ་བ་མཆོག་དབྱངས། མཁར་ཆེན་བཟའ། དཔལ་གྱི་ཡེ་ཤེས། དཔལ་གྱི་སེང་གེ། བཻ་རོ་ཙ་ན། གཉགས་ཛྙཱ་ན་ཀུ་མ་ར། གཡུ་སྒྲ་སྙིང་པོ། རྡོ་རྗེ་བདུད་འཇོམས། ཡེ་ཤེས་དབྱངས། སོག་པོ་ལྷ་དཔལ། ཞང་ཡེ་ཤེས་སྡེ། དཔལ་གྱི་དབང་ཕྱུག ལྡན་མ་རྩེ་མང་། ཀ་བ་དཔལ་བརྩེགས། ཤུད་བུ་དཔལ་གྱི་སེང་གེ། རྒྱལ་བའི་བློ་གྲོས། ཁྱེའུ་ཆུང་ལོ། ཨོ་བྲན་དཔལ་གྱི་དབང་ཕྱུག མ་རིན་ཆེན་མཆོག ལྷ་ལུང་དཔལ་གྱི་རྡོ་རྗེ། ལང་གྲོ་དཀོན་མཆོག་འབྱུང་གནས། ལ་གསུམ་རྒྱལ་བ་བྱང་ཆུབ་བཅས་ཀྱི་སྣང་བརྙན་ནོ། །

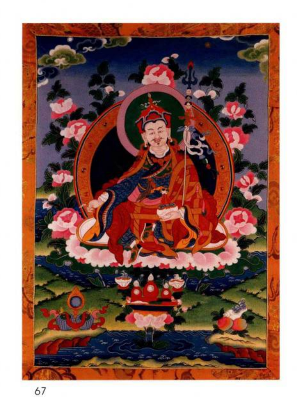

65

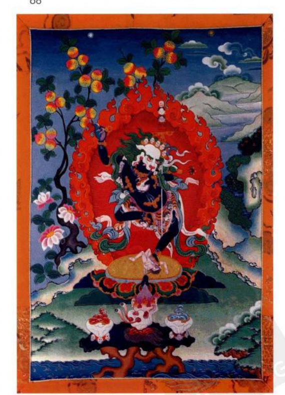
66

67

68

69

67–69　莲花生幻化威猛狮三身像　唐卡67所绘是摧破轮回世间莲师，他右手握着金刚杵，左手禅定印并托一颅器甘露汁，左手肘托一天杖，双足成散盘坐姿。唐卡68为莲花生幻化威猛红身像。唐卡69为莲师幻化空行母狮子脸一头双臂身像。

67－69 གུ་རུ་སེང་གསུམ་ནི། གུ་རུ་སྣང་སྲིད་ཟིལ་གནོན་ལྷ་འདྲེ་རྣམས་ཅན་དབང་དུ་འདུས་པའི་ཐུགས་རྗེ་གུ་རུ་དྲག་པོ་ནི་ཞང་གི་མའི་འོད་ཟེར་གྱི་དག་སྣང་ལས་བྱུང་བའི་གུ་རུ་པདྨ་འབྱུང་གནས་དྲག་པོའི་སྐུར་བཞེ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཁའ་འགྲོ་སེང་གེའི་གདོང་པ་ཅན་སྒྲོལ་མེད་རྒྱུད་ཀྱི་ཡིད་མ་ཞིག་ཡིན།

70

70 觉鄂仲师徒三尊 第二佛陀阿底峡生在王宫，他抛弃王位，出家为僧，跟随众多上师，听授无量教海。后在斯里兰卡用十二年时间闭关静习，修成菩提悟心，成就斐然。后来，阿底峡来到西藏，重新弘扬佛教，使佛教在雪域比在印度更为广泛传播和迅速发展。因此，人们尊称阿底峡为“觉沃杰”，表明他使佛教在雪域如阳光普照，四处弘扬。阿底峡圆寂于西藏曲水县尼塘。阿底峡的两个优秀弟子是仲敦 · 杰瓦穷乃和鄂 · 勒巴协饶。本唐卡里，中间主尊为尊者阿底峡，他的右前为仲敦 · 杰瓦穷乃，左前为鄂 · 勒巴协饶。

70 ཇོ་རྔོག་འབྲོམ་གསུམ་ནི་བཀའ་གདམས་བསྟན་པའི་སྲོལ་འབྱེད་རྣམ་གསུམ་ཡིན། ཞལ་ཐང་འདིའི་དབུས་སུ་ཇོ་བོ་རྗེ་དཔལ་ལྡན་ཨ་ཏི་ཤ། གཡས་སུ་འབྲོམ་སྟོན་རྒྱལ་བའི་འབྱུང་གནས། གཡོན་དུ་རྔོག་ལེགས་པའི་ཤེས་རབ་རྣམ་གསུམ་གྱི་སྐུ་བརྙན་ནོ། །

71

71 **玛尔巴、米拉日巴、塔布拉结** 公元1012年至1097年之间，名叫却吉洛追者(玛尔巴)，诞生在西藏洛扎宗地方。15岁时，他跟随卓米学习“桑吉底”(音译)语，先后三次去过印度、四次去过尼泊尔，获得巨大成就。返回西藏后，他在洛扎的卓窝龙地建立佛教寺院据点，一方面把梵文典籍译入西藏，另一方面宣讲佛法，广收弟子。在这些弟子中，最优秀的是米拉日巴以及米拉日巴的弟子塔布拉结，这三尊被人们称为“玛米塔三师 ”，在藏区十分有名。在本唐卡中，中间主尊为玛尔巴译师，上面两尊为米拉日巴和塔布拉结。

71 མར་མི་དྭགས་གསུམ་ནི་བཀའ་བརྒྱུད་བསྟན་པའི་སྲོལ་འབྱེད་རྣམ་གསུམ་ཡིན། ཞལ་ཐང་འདིའི་དབུས་སུ་རྗེ་བཙུན་མར་པ་ལོ་ཙྪ་ཆོས་ཀྱི་བློ་གྲོས། དབུ་ཐོད་གཡས་སུ་མར་པའི་སློབ་མ་རྗེ་བཙུན་མི་ལ་རས་པ། གཡོན་དུ་མི་ལའི་སློབ་མ་མཉམ་མེད་དྭགས་པོ་ལྷ་རྗེ་རྣམ་གསུམ་གྱི་སྐུ་བརྙན་ནོ། །

72

72 **尊者米拉日巴** 本唐卡所绘是尊者米拉日巴。他出生于西藏阿里的贡塘。1022年，他拜大译师玛尔巴为师，听授精深佛法，后隐迹山林专心修习，一生之躯皈依佛法。

72 རྗེ་བཙུན་མི་ལ་རས་པ་ནི་རྗེ་མར་པ་ལོ་ཙཱ་བའི་སློབ་མ་ཀ་ཆེན་བཞིའི་ཡ་གྱལ་བྱུང་གི་ཀ་ཆེན་མི་ལ་བཞད་པ་རྡོ་རྗེ་ཡིན། ཞལ་ཐང་འདིའི་དབུས་སུ་རྗེ་མི་ལ་རས་པ། མཐའ་སྐོར་དུ་རས་ཆུང་བ་དང་། འབྲི་སྒོམ་རས་པ། སེ་བན་རས་པ། ཁྱི་ར་རས་པ་བཅས་སློབ་མ་རྣམས་ཀྱི་སྣང་བརྙན་ནོ། །

73

73 噶玛·杜松钦巴 噶玛·杜松钦巴(1110−1193)生于康区(西康)者雪(今四川甘孜州新龙县境)。本名叫却吉扎巴，他是塔布拉结大师的重要亲门弟子之一。他16岁出家为僧，19岁到前藏(拉萨为中心的地区)求法深造，先学习噶当派教法、后跟随塔布派善知识(格西)，即塔布拉结学法。1147年，他在康区类乌齐附近噶玛地方建噶玛丹萨寺。1189年，他在拉萨附近西北堆龙地方建楚普寺，自此，形成该派噶玛和楚普上下两主寺，从而逐渐以此两寺为标志形成了噶玛噶举教派。噶玛噶举教派在藏传佛教诸派中首创并实行了活佛转世制度。在本幅唐卡中，噶玛·杜松钦巴头戴的黑色僧帽，实际上是元朝的蒙哥汗(元宪宗)赐给噶玛拔希(噶玛噶举黑帽系二世)的金缘黑帽。由于噶玛·杜松钦巴(黑帽系一 世)是噶玛噶举派的开山鼻祖，因此，作为象征意义把这顶金缘黑帽画在了噶玛·杜松钦巴头上。

73 ཀརྨ་པ་དུས་གསུམ་མཁྱེན་པ་ནི་ཀརྨ་པ་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ་ཡིན། ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ལྕགས་སྟག་(1110)ལོར་མདོ་ཁམས་ཏྲེ་ཤོད་གངས་ཀྱི་ར་བར་འཁྲུངས། དགུང་གྲངས་བཅུ་དྲུག་དགུ་ནས་དབུས་སུ་བྱོན་ཏེ། དབུ་ཚད་དང་བཀའ་གདམས་པའི་ལམ་རིམ་སོགས་མང་དུ་གསན། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་པར་མཉམ་མེད་དྭགས་པོ་ལྷ་རྗེའི་དྲུང་ནས་གདམས་པ་དུ་མ་མནོས་ཏེ་མཁས་པར་སྦྱར། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་མེ་ཡོས་(1147)ལོར་ཁམས་རི་བོ་ཆེར་ཀརྨ་པའི་གདན་ས་བཏབ་པས་ཀརྨ་པ་ཞེས་མཚན་ཐོགས། ཕྱིས་ལྷ་སའི་ཉེ་འདབ་སྟོད་ལུང་དུ་མཚུར་ཕུ་དགོན་ཐུབ་བཏབ་པས་ཀརྨ་པའི་གདན་ས་གོང་འོག་གཉིས་ཞེས་གྲགས། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཆུ་གླང་(1193)ལོར་མྱ་ངན་ལས་འདས། །

74

74 **大成就者唐东杰布** 大成就者唐东杰布(1361–1485)是后藏拉堆地区人。幼小时就十分聪明伶俐，因此父母把他送到强顶寺习文学字，听授教法。后来，他成为一名云游各地的瑜伽师。唐东杰布一生做出诸多成就：他在拉萨河、巴仲金沙江、洛珠闵拉隆卡等江河渡口建铁索桥58座、木桥60座，造大小船108艘；他把西藏历代法王的事迹编成歌舞剧，成为藏戏的开端；在医药学方面，他创制了治疗胃病和瘟疫的药丸，还编写了许多医方口诀。1485年，唐东杰布圆寂。

74 ཐང་སྟོང་རྒྱལ་པོ་ནི་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཤིང་གླང་(1385)ལོར་གཙང་སྟོད་ཀྱི་ཆབ་འོག་ངམ་རིང་རྫོང་གི་འོལ་ཀ་རྣ་རྩེར་སྐུ་འཁྲུངས། མཚན་དངོས་ལ་ཀམ་ཀམ་པ་བརྩོན་འགྲུས་བཟང་པོ་ཞུ། ཤངས་པ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱུད་འཛིན། རྒྱ་དཀར་ནག་དང་བོད་དབུས་གཙང་ཁམས་སོགས་ཡུལ་གྲུ་མང་པོར་ཐེབས་ནས་འགྲོ་དོན་མཛད། བོད་ཡུལ་སྟོད་སྨད་དུ་ཆུ་ཁང་དང་ལྕགས་ཟམ་གྲུ་ཤན་བཅས་མང་དུ་བཙུགས། ལྷ་ལྡན་ཀྱི་ལྕགས་པོ་རི་ར་ལྷ་ཁང་བཞེངས་ཤིང་སྨན་རྒྱལ་རི་ཞེས་མཚན་གསོལ། བོད་ཀྱི་ཆོས་རྒྱལ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་ཟློས་གར་གྱི་ལམ་ནས་སྟོན་པ་དང་དེང་སང་ཨ་ཅེ་ལྷ་མོ་ཞེས་གྲགས་པའི་འཁྲབ་གཞུང་བརྩམས། གསོ་བ་རིག་པའི་སྐོར་ལ་ཕོ་ནད་ཀུན་འཇོམས་རིལ་བུ་དཀར་པོ་དང་། གཉན་རིམ་འཇོམས་བྱེད་རིལ་བུ་དམར་པོ་སོགས་མན་ངག་མང་པོ་མཛད། དགུང་ལོ་བརྒྱ་དང་ཉེར་ལྔ་པ་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ས་མོ་སྦྲུལ་(1509)ལོར་ཞིང་དུ་གཤེགས། །

75

75　工唐・喇嘛祥

75 དབུས་སུ་གུང་ཐང་བླ་མ་ཞང་དང་མཐའ་འཁོར་དུ་བླ་བརྒྱུད། གཤམ་དུ་རྒྱུད་ཀྱི་ཡི་དམ་དང་བཀའ་སྲུང་བཅས་སོ། །

གུང་ཐང་བླ་མ་ཞང་བརྩོན་འགྲུས་གྲགས་པ་མཆོག་ནི་བོད་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ཆུ་སྟག་(1122)ལོར་སྐུ་བལྟམས། དགུང་ལོ་ཉེར་གསུམ་ལ་ཁམས་སུ་ཕྱིན་ནས་སློབ་དཔོན་བློ་སྟོན་ཤྭ་བ་ལ་ལས་སྡོམ་པ་བླངས། དགུང་ལོ་ཉེར་དྲུག་པར་བསྙེན་པར་རྫོགས། དགུང་ལོ་སོ་གསུམ་པར་དྭགས་སྒོམ་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་སྙིང་པོ་དང་མཇལ་ཏེ་དྭགས་པོ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་གསན། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་མེ་ལུག་(1187)ལོར་གུང་ཐང་གི་དགོན་པ་བཏབ་ནས་ལྷ་ཆེན་དཔལ་འབར་བཞེངས། དེ་ནས་དར་རྒྱས་བྱུང་བའི་ཆོས་ལུགས་ལ་ཚལ་པ་བཀའ་བརྒྱུད་ཅེས་སོ། །ལྷ་རི་བ་ནམ་མཁའ་འོད་སོགས་སློབ་མ་མང་དུ་བསྐྱངས། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཆུ་གླང་(1193)ལོར་དགུང་ལོ་དོན་གསུམ་ཐོག་སྐུ་གཤེགས།

76

76 主尊萨钦·衮噶凝波及五世达赖喇嘛部分生品(门塘派画)

76 རྒྱལ་བའི་འབྱུངས་རབས་ཟླད་སྦྱོང་བསྐལ་པ་མའི་ཞལ་ཐང་གི་ཡ་གྱལ་ཞིག དབུས་སུ་ས་ཆེན་ཀུན་དགའ་སྙིང་པོ་དང། མཐའ་འཁོར་དུ་རྒྱལ་དབང་ལྔ་པ་ཆེན་པོའི་མཛད་རྣམ་ཁག་གཅིག་བཅས་སོ།། (སྨན་ཐང་ལུགས)

77

77 **萨迦派五祖** 萨迦派的持教大德中，重要的有萨迦五祖：萨钦 · 衮噶凝波、琐南则摩、札巴坚赞、衮噶坚赞和八思巴 · 洛追坚赞。此唐卡绘制的即为萨迦派五祖像。

77 ས་ཆེན་གོང་མ་རྣམ་ལྔ་ནི་དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱ་པའི་བླ་མ་གོང་མ་ལྔ་སྟེ། ཞལ་ཐང་འདིའི་དབུས་སུ་ས་སྐྱ་པཎྜི་ཏ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན། དབུ་ཐོད་གཡས་སུ་ས་ཆེན་ཀུན་དགའ་སྙིང་པོ། གཡོན་དུ་རྗེ་བཙུན་བསོད་ནམས་རྩེ་མོ། གཤམ་དུ་གཡས་སུ་རྗེ་བཙུན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན། གཡོན་དུ་འགྲོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པ་བཅས་ཀྱི་སྣང་བརྙན་ནོ། །

78

78 玛吉拉珍 玛吉拉珍，是藏传佛教希杰派的主要人物之一，是印度大成就者帕当巴桑杰的再传弟子。玛吉拉珍是西藏女性出家人中的一位杰出人物。她和她的弟子经常在半夜去山上进行断派舍身、施食等法事。据说她曾经在一百零八座天葬场和泉水处修炼过，最终获得智慧空性与方便大悲双运的次第。此唐卡即为玛吉拉珍像。

78 མ་ཅིག་ལབ་སྒྲོན་ནི་ཕ་དམ་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་སྲས་གཙོ་བོ་དེ་ཡིན་ཞིང་། ཞི་བྱེད་གཅོད་ཀྱི་བདག་པོའང་ཡིན། འོག་ཏུ་ཐུགས་སྲས་ཐོས་སྒྲོན་བསམ་གྲུབ་དང་སྲས་མཆོག་རྒྱལ་བ་དོན་གྲུབ་བཅས་ཀྱི་སྣང་བརྙན་ནོ། །

79

79 宗喀巴师徒三尊及本尊护法（棋乌派画）

79 རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་བློ་བཟང་གྲགས་པ་མཆོག་ནི་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་མེ་བྱ་(1357)ལོར་མདོ་སྨད་ཙོང་ཁའི་ཡུལ་དུ་སྐུ་བལྟམས། དགུང་གྲངས་དྲུག་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དང་བཅུ་དྲུག་ལ་དབུས་སུ་ཕེབས། རྗེ་བཙུན་རེ་མདའ་བ་སོགས་ཚད་ལྡན་གྱི་བླ་མ་མང་པོ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་ཀུན་ལ་ཐོས་བསམ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་དེ་མཁས་པའི་ལ་རྟོལ་དུ་སོན། ས་གླང་(1409)ལོར་ལྷ་ལྡན་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོ་བཙུགས། འབྲོག་དགེ་ལྡན་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་གླིང་ཕྱག་བཏབ་བ་སྟེ་རི་བོ་དགེ་ལྡན་པའི་བཞེད་སྲོལ་བཟང་པོ་སྲོལ་གཏོད། རྒྱལ་ཚབ་རྗེ་དང་མཁས་གྲུབ་རྗེ་སོགས་མཁས་ཤིང་གྲུབ་པའི་སློབ་མ་མང་དུ་བསྟེན། ཞལ་ཐང་འདིའི་དབུས་སུ་རྗེ་ཡབ་སྲས་གསུམ། དབུ་ཐོད་དུ་སངས་རྒྱས་དང་ཡི་དམ། གཤམ་དུ་བཀའ་སྲུང་མགོན་པོ་ཕྱག་དྲུག་པ་དང་། རྣམ་ཐོས་སྲས། ཆོས་རྒྱལ། དཔལ་ལྡན་ལྷ་མོ། མཐའ་འཁོར་དུ་བླ་བརྒྱུད་བཅས་སོ། །(ཁྱིའུ་སྣང་ལུགས)

80

80–94 宗喀巴大师 宗喀巴大师是格鲁派(黄教)创始者。宗喀巴为多麦(今青海)人，生于藏历火鸡年(1357年)十月十日。少年后，先后拜云丹嘉措、萨迦派圣师索南坚赞、大成就者洛扎·列吉多吉(洛札·朗卡降参)等大德为师，学习密宗教法、“五明”知识、中观理论等，并就中观道的诸多要义进行了实践，发展了中观应成学。后来宗喀巴进行了对社会有影响的一系列佛教实践。这些实践主要以“四大法事”闻名遐迩，即建立了甘丹曼荼罗(坛城)修供仪轨、进行“增期”祈祷，在拉萨建立神变祈愿活动，建立“念(即念青唐拉)隆让钦莫”。在这些活动的基础上，宗喀巴对佛教作了一次“革新”，规定了一系列修习制度，提倡所有出家僧人都要严格遵守戒律。这些措施使宗喀巴实践自成体系，满足了一批跟随者的愿望，形成了新的教派——格鲁派(黄教)。其重要标志是甘丹寺的建立。

宗喀巴一生利乐众生，为弘扬释迦牟尼之教，做出了重要贡献。藏历土猪年(1419年)十月二十五日上午，年届62岁的宗喀巴大师圆寂。宗喀巴逝世后，数百金刚上师建起了无数密集、胜乐、怖畏等三种曼荼罗(坛城)，进行盛大的礼佛供奉大法会。从此以后，每年藏历十月二十五日，都要举行“甘丹五供法会”。而这一天，雪城广大僧俗为了纪念宗喀巴大师，都要点灯供奉，逐渐成为“燃灯节”。

唐卡80–94描绘了宗喀巴大师一生的重要佛学实践。

80－94 ཙོང་ཁ་བརྒྱད་ཅུ་ནི་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་རྒྱལ་བ་བློ་བཟང་གྲགས་པའི་མཛད་ཆེན་བཞིས་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་མཛད་པ་བརྒྱད་ཅུ་འཁོད་པའི་ནམ་ཐར་ཡིན། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ནི་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་མེ་བྱ་(1357)ལོར་མདོ་སྨད་ཙོང་ཁའི་ཡུལ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་ལ་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་རེ་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས་དང་། རྗེ་གྲུབ་ཆེན་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན་སོགས་བླ་མ་ལྔ་བཅུ་ལྷག་ཙམ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་ཚུལ་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུའི་ཕ་མཐར་སོན། ས་གླང་(1409)ལོར་ལྷ་ལྡན་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོ་གསར་འཛུགས་དང་། འབྲོག་རི་བོ་དགེ་ལྡན་གྱི་གདན་ས་བཏབ་པ། རྒྱལ་ཚབ་དང་། མཁས་གྲུབ། དགེ་འདུན་གྲུབ་པ་སོགས་སློབ་མ་མཁས་གྲུབ་དང་ལྡན་པ་མང་པོ་རྗེས་སུ་འཛིན། །

81

82

83

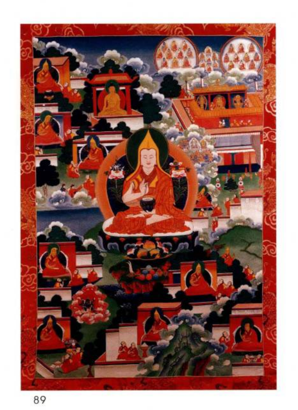
84

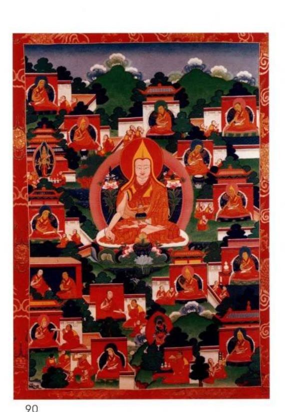

85

86

87

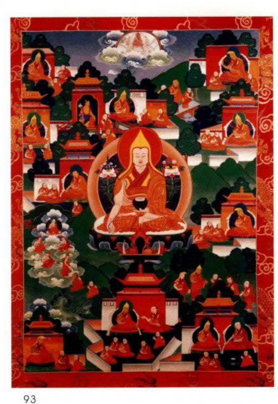

88

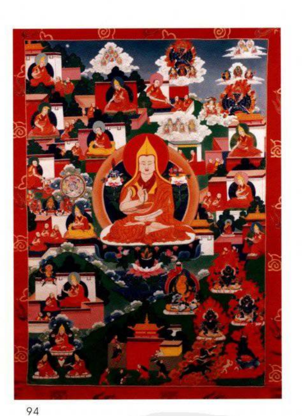

89

90

91

92

93

94

95

95–99 至尊五见佛 至尊五见佛是宗喀巴大师在寂灭涅槃中，照见他的弟子克珠杰(为一世班禅)。其有五种照见，即宗喀巴大师在不同姿态的乘驾寂境中不同的乘寂照视方式，它们被统称为至尊五见佛。这五幅唐卡描绘的就是这五种照见。

95–99 རྗེ་གཟིགས་པ་ལྔ་ལྡན་ནི། རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་དགོངས་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་རྗེས། མཁས་གྲུབ་རྗེས་རང་གི་བླ་མ་ལ་གདུང་ཤུགས་དྲག་པོས་གསོལ་བ་བཏབ་པས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་པ་ལྔ་སྟེ། རྗེ་ལྷ་བུ་ཁྲི་འཁྱོགས། རྗེ་འཛམ་དབྱངས་སེང་བཞོན། རྗེ་འཇིགས་རུང་སྟག་བཞོན། རྗེ་སྤྲིན་དཀར་གྱི་དབུས་སུ་བྱོན་པ། རྗེ་རྐྱང་པོ་ཁྲི་བཞོན་བཅས་མཁས་གྲུབ་རྗེ་ལ་གཟིགས་སྣང་བྱུང་བའི་སྣང་བརྙན་ནོ། །

97

99

100

100 **师徒三尊** 师徒三尊是指藏传佛教格鲁派三界法王宗喀巴大师，以及宗喀巴二上首弟子杰擦杰和克珠杰。在本唐卡里，位于中间狮子宝座、莲花垫上者为宗喀巴大师，右边是其弟子杰擦杰，左边是其弟子克珠杰。二弟子身像低于和小于宗喀巴，并呈恭然状端坐。

100 རྗེ་ཡབ་སྲས་གསུམ་ནི་དབུས་སུ་རྒྱལ་བ་གཉིས་པ་འཇམ་མགོན་ཙོང་ཁ་པ་གཡས་སུ་རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན། གཡོན་དུ་མཁས་གྲུབ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་བཅས་ཀྱི་སྐུ་བརྙན་ནོ། །

101

101 兜率上师瑜伽福田 所谓“兜率上师瑜伽福田”是指在用许多珠宝建成的无量宫(佛书所指须弥山宫)里，中间住着至圣慈尊(即弥勒佛)圆满报身佛，他端相极好，双手上钤有法轮的期克印。他的右边是阿底峡尊者，左边是尊者洛桑扎巴(即宗喀巴大师)法像。在唐卡画中，从慈尊弥勒的心口放射出一团白云，白云正中，狮子宝座莲花垫上是三界法王宗喀巴大师，他的双手也钤有法轮手印。宗喀巴大师右手莲花中具有锐剑，左手莲花中具有经卷。他的右边是其上首弟子杰擦杰，左边是其上乘弟子克珠杰，总称师徒三尊。

101 དགའ་ལྡན་ལྷ་བརྒྱ་ཞི་ནམ་མཁའི་དབྱིངས་སུ་དགའ་ལྡན་ཡིད་དགའ་ཆོས་འཛིན་གྱི་ཞིང་ཁམས་སུ། དབུས་སུ་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་ལོངས་སྐུའི་ཆ་བྱད་ཅན། དེའི་གཡས་སུ་དཔལ་ལྡན་ཨ་ཏི་ཤ། གཡོན་དུ་རྒྱལ་བ་བློ་བཟང་གྲགས་པ་བཅས་ཀྱི་སྣང་བརྙན་དང་། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན་གྱི་ཐུགས་ཀ་ནས་འཕྲོས་པའི་རབ་དཀར་སྤྲིན་གསར་སྤུངས་འདྲའི་རྒྱ་འཛིན་གྱི་དབུས་སུ་རྒྱལ་བ་གཉིས་པ་འཇམ་མགོན་ཚོང་ཁ་པ་དང་། དེའི་གཡས་སུ་རྒྱལ་ཚབ་རྗེ། གཡོན་དུ་མཁས་གྲུབ་རྗེ་བཞུགས་པ། འོག་ཏུ་བཀའ་སྲུང་དམ་ཅན་ཆོས་རྒྱལ་དང་། སྦྱིན་བདག་གི་ཚུལ་དུ་དགེ་སློང་གི་རྣམ་པ་ཅན་བཅས་ཀྱི་སྣང་བརྙན་ནོ། །

102

102 **一世达赖喇嘛** 一世达赖喇嘛根顿珠巴(1391-1474)出生在后藏切堆达错一户贫民家庭。15岁在那塘出家，受沙弥戒，20岁受比丘戒。25岁到前藏，从众多有名高僧处学习佛法，其中主要随师宗喀巴大师，遂为宗喀巴弟子。宗喀巴大师圆寂以后，他继续随同宗喀巴弟子杰擦杰和克珠杰学习佛典。1447年，在日喀则班觉桑布资助下，根顿珠巴在日喀则附近建扎什伦布寺，并就任扎什伦布寺赤巴(法台)。1474年在扎什伦布寺圆寂，后被追认为第一世达赖喇嘛。这幅唐卡即为第一世达赖喇嘛根顿珠巴法像。

102 རྒྱལ་བ་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ་དགེ་འདུན་གྲུབ་པ་ནི་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ལྕགས་ལུག(1393)ལོར་གཙང་རྫོགས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་བཅོ་ལྔ་པ་ལ་དཔལ་སྣར་ཐང་གི་མཁན་ཆེན་གྲུབ་པ་ཤེས་རབ་དང་། ཆེན་པོ་སྒྲོ་ཕུན་གཉིས་ཀྱི་དྲུང་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་པར་མཁན་ཆེན་གྲུབ་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་དྲུང་ནས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་པར་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་དང་མཇལ་ཏེ་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་རྒྱ་མཐའ་ཡས་པ་གསན། དགུང་ལོ་ང་བདུན་པར་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོ་དཔལ་གྱི་ཆོས་སྡེ་ཆེན་པོ་ཕྱག་བཏབ་ནས་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་མཐའ་ཡས་པ་བཞེངས། སློབ་མའི་ཚོགས་མང་དུ་བསྐྱངས། དགུང་ལོ་གྱ་བཞི་པར་སློབ་མའི་གཙོ་བོ་འདུལ་འཛིན་དཔལ་ལྡན་བཟང་པོ་ལ་ཞལ་བཀོད་མཛད་དེ་དགོངས་པ་གཞན་དོན་དུ་གཤེགས། །

103

103 五世达赖喇嘛 五世达赖喇嘛阿旺罗桑嘉措(1617–1682)是西藏山南地区雅隆穷结青瓦达则人。6岁时被迎请举行了坐床仪式，9岁时受沙弥戒，22岁时受比丘戒。1642年他26岁时，凭借蒙古首领固始汗兵力建立了噶丹颇章政权。五世达赖喇嘛一生颇多突出贡献。他创建了西藏医学院，修建了甘丹经轮寺等无数寺院，维修了桑耶寺和大昭寺，创立了藏传佛教密宗宝部修法，组织了在卡唐保杰等地方用金粉抄写《大藏经》甘珠尔部的工程。晚年他致力于修持和研究佛教理论、藏民族历史、医学、历算等，撰写了《西藏王臣记 》、《宗喀巴的波罗蜜多思想》等三十部著作。1682年圆寂，灵塔建在布达拉宫。

103 རྒྱལ་བ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་ངག་དབང་བློ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་མཆོག་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་མེ་སྦྲུལ་(1617)ལོར་སྟོད་ཁ་འཕྱོངས་རྒྱས་རྫོང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་གྲངས་དྲུག་ལ་ཁྲི་སྐབས་རྒྱལ་བ་སྐུ་ཕྲེང་བཞི་པ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་ཞུས་ཏེ་འབྲས་སྤུངས་པོ་བྲང་དུ་གདན་དྲངས། དགུང་གྲངས་དགུ་ལ་སོན་སྐབས་རང་གི་ཙ་བའི་བླ་མ་པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་གྱི་དྲུང་དུ་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས་ཏེ། ཐུན་མོང་རིག་གནས་དང་། ནང་པར་དུ་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་ཐུགས་གསོལ། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་གཉིས་པ་ས་སྟག་ལོར་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་མཁན་པོ་དང་། དཀའ་ཆེན་ཁྲི་ཆེན་དཀོན་མཆོག་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་ལས་སློབ་མཛད་དེ་གྲངས་ཚང་བའི་དགེ་འདུན་གྱི་དབུས་སུ་བསྙེན་པར་རྫོགས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆུ་རྟ་(1642)ལོར་གུ་ཤྲི་བསྟན་འཛིན་ཆོས་རྒྱལ་གྱིས་བོད་ཁམས་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་བདག་པོར་མངའ་གསོལ། དགུང་གྲངས་དྲུག་ཅུ་རེ་དྲུག་ལ་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆུ་ཁྱི་(1682)ལོར་དགོངས་པ་གཞན་དོན་དུ་གཤེགས། །

104

104　七世达赖喇嘛　七世达赖喇嘛格桑嘉措(1708–1757)是雪域康区人。8岁在理塘寺出家，9岁时被迎入塔尔寺供养，12岁时清朝皇帝康熙册封其为达赖喇嘛，13岁在拉萨举行了坐床典礼，20岁受比丘戒。1751年，七世达赖喇嘛亲政，开始负责西藏宗教和行政最高权力，建立了噶厦政府。1754年，创建直属布达拉宫的僧人学校，在布达拉宫下建起画室，并成立了管理多种手工业工人的堆白列空。后又成立了政府职能机构译仓列空，在七世达赖喇嘛的领导和直接参与下，创作了无数唐卡佛像，维修了许多教派的寺院。1757年，七世达赖喇嘛在布达拉宫圆寂。

104 རྒྱལ་བ་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པ་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་མཆོག་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་བྱི་(1708)ལོར་མདོ་ཁམས་རྫ་རྒྱུད་ལི་ཐང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ལྕགས་བྱི་(1720)ལོར་རྒྱལ་བ་སྐུ་གོང་མའི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་ཞུས་ཏེ་ཕོ་བྲང་པོ་ཏ་ལར་གདན་དྲངས་ནས་གསེར་ཁྲི་མངའ་གསོལ། པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་ནས་མཁན་སློབ་ཐུགས་མ་མཛད་དེ་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བསྒྲུབ། མཚན་ལ་བློ་བཟང་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་གསོལ། པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེའི་དྲུང་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ་ལ་ཐོས་བསམ་དབྱིངས་ཕྱིན་པ་མཛད། བོད་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལྕགས་ལུག་(1751)ལོར་རྒྱལ་བ་མཆོག་གིས་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཐུགས་འགན་བཞེས་ཏེ་བཀའ་བློན་བཞི་བསྐོ་གཞག་དང་བཅས་བཀའ་ཤག་གསར་དུ་བཙུགས། དགུང་གྲངས་ང་བཅུ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་གླང་(1757)ལོར་དགོངས་པ་རྫོང་ན་ལས་འདས། |

105

105 十三世达赖喇嘛 十三世达赖喇嘛土登嘉措(1876—1933)是西藏拉萨东南部塔布地区人。1878年被认定为达赖喇嘛转世灵童，1879年举行坐床大典，后受沙弥戒。1895年受比丘戒，同年接管了西藏政教最高权力。亲政后，他对政府任用官员制度进行了改革，由原来按家族大小担任相应官职，改为不分贵族平民，主要以本人的能力和品行来提升官职，严禁政府公职人员贪污受贿。同时，大力整顿格鲁派，维护教规。十三世达赖喇嘛博学多才，1899年在拉萨默朗钦莫大法会上被授予西藏最高学位拉然巴格西。1904年，英军入侵西藏，在十三世达赖喇嘛领导下的西藏人民进行了伟大的抗英斗争，维护了祖国的统一和民族的尊严。1933年，十三世达赖喇嘛在罗布林卡佛宫内圆寂。

105 རྒྱལ་བ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པ་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ་མཆོག་ནི་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་མེ་བྱི་(1876)ལོར་དྭགས་པོ་ཀླུང་མདུན་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་བཞི་ལ་ཁྲོན་པ་ས་ཡོས་(1879)ལོར་རྒྱལ་བ་གོང་མའི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་ཞུས་ཏེ། ལོ་དེ་ནང་པོ་ཏ་ལའི་གསེར་གྱི་ཁྲི་འཕང་མཐོན་པོར་མངའ་གསོལ། པཎ་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་བརྒྱད་པའི་དྲུང་ནས་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུར་ཕེབས་པ་ཤིང་ལུག་(1895)ལོར་ཡོངས་འཛིན་ཕུར་ལྕོག་བྱམས་པ་རིན་པོ་ཆེའི་དྲུང་ནས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། མདོ་སྔགས་རིག་གནས་གཞུང་ལུགས་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ་ལ་སྦྱངས་གསོལ་ཏེ། དགུང་ལོ་ཉེར་བཞིར་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པའི་མཚན་རྟགས་བཞེས། སྐུ་ན་ཕྲ་ཡང་ཆོས་སྲིད་ཀྱི་མཛད་པ་གང་ཅིར་མཁྱེན་རྒྱ་ཤིན་ཏུ་ཆེ། དགུང་ལོང་བརྒྱད་དུ་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཆུ་བྱ་(1933)ལོར་དགོངས་པ་སྤྲོ་ངན་ལས་འདས། །

106

106 一世班禅 一世班禅克珠杰 · 格勒贝桑(1385–1438)是后藏拉堆多雄人。幼年到萨迦寺出家，拜萨迦派的僧格坚赞为师，受沙弥戒。1403 年，他到前藏巴拉丰拜会了宗喀巴大师，不久，正式拜宗喀巴为师，成为宗喀巴创立格鲁派的忠实信徒和得意门生，在大力宣传宗喀巴所创格鲁派的教义方面，做了大量的工作，使该派得到迅速发展，他本人也在信徒中获得很高的威信。1432 年，他被推举继任第三任甘丹寺赤巴。在担任甘丹寺赤巴期间，克珠杰做了许多有益于巩固和发展格鲁派的工作，其中最为人们称道的有两件大事：一是大力募捐，在贮藏宗喀巴大师肉身银塔的藏式大殿屋顶上建造了一座汉式的金顶，这是甘丹寺历史上建造的第一座金瓦寺。

106 པཎ་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ་མཁས་གྲུབ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་ནི་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཤིང་གླང་(1385)ལོར་ལ་སྟོད་སྟོག་གཞུང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་བདུན་ལ་རྗེ་ན་སྐབས་མཁན་ཆེན་སེང་གེ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་དྲུང་དུ་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ། མདོ་སྔགས་རིག་གནས་ཀུན་ལ་ཐོས་བསམ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་དེ་རྩོད་པའི་སྨྲ་མཆོག་ཏུ་གྲགས། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་པ་ཤིང་སྤྲེལ་(1404)ལོར་རྗེ་བཙུན་རེ་མདའ་བས་མཁན་པོ་དང་། མཁས་དབང་དཔལ་འབྱོར་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ལས་སློབ་མཛད་དེ་བསྙེན་པར་རྫོགས། དགུང་ལོ་ཉེར་གསུམ་པ་མེ་ཕག་(1407)ལོར་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་དང་མཇལ་ཏེ་མི་ཕྱེད་པའི་དད་པ་བརྟན་པོས་རྗེ་བའི་བླ་མར་བསྟེན། དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲི་རབས་གསུམ་པ་མཛད། དགུང་ལོ་ང་བཞི་པ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་རྟ་(1438)ལོར་དགོངས་པ་གཞན་དོན་དུ་གཤེགས། །

107

107　二世班禅　二世班禅索南确朗(1439−1504)是后藏日喀则江当恩萨人。幼年到甘丹寺出家为僧，在该寺学经多年，精通显密二宗，特别长于辩论，由此名声大震，被看做是克珠杰的转世灵童。中年以后，他回到故乡恩萨，将萨迦派的小寺庙安贡寺改变为格鲁派寺院，并亲任赤巴，主持寺政。同时埋头著作，阐述格鲁派教义，为格鲁派在后藏地区的发展做出了一定贡献。65 岁时在安贡寺的曲吉颇章宫内圆寂。

107 པཎ་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་གཉིས་པ་བསོད་ནམས་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོ་ནི་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་ལུག(1439)ལོར་གཙང་ལྗོངས་སྐྱ་ཁྲོད་དུ་སྐུ་བལྟམས། བ་སོ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་དྲུང་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ། བསོད་ནམས་ཕྱོགས་གླང་ཞེས་པའི་མཚན་གསོལ། སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་བློ་གྲོས་སྦས་པ་སོགས་ཡོངས་འཛིན་དུ་མ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་པའི་གནས་ཀུན་ལ་མཁས་པར་གྱུར། དབེན་ས་དགོན་གྱི་གདན་ས་དང་ཁྲི་པའི་ཐུགས་འགན་བཞེས། དགེ་ལུགས་པའི་བསྟན་པ་རྒྱས་པར་གསུངས་པའི་དེབ་ས་སྣན་བརྒྱུད་ཀྱི་ཙམ་སྒྲོལ་གཏོད། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་དྲུག་ལ་ཐེབས་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཤིང་བྱི(1504)ལོར་དགོན་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་ཐིམ། །

108

108 **三世班禅** 三世班禅洛桑丹珠(1505−1566)是后藏日喀则江当恩萨人。少年时主修佛教显宗，后赴后藏最大的格鲁派寺院扎什伦布寺拜师学习《时轮金刚》、《大威德金刚》等，对显密二宗均有较深的造诣。中年时开始背着衣钵云游后藏各地，宣传格鲁派教义，广收门徒，对格鲁派在后藏地区的发展，做出了一定的贡献。晚年回到故乡，在安贡寺闭关静修，同时撰写著作。61 岁于安贡寺圆寂。后被追认为第三世班禅。

108 པཎ་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པ་དབེན་ས་བློ་བཟང་དོན་གྲུབ་ནི་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཤིང་གླང་(1505)ལོར་གཡས་རུ་གཙང་འགྲམ་དགེ་རྒྱས་བྱེ་མ་གླིང་གི་གཙུག་ལག་ཁང་དང་ཉེ་བའི་ས་ཆའི་ཆ་སྐྱ་ཁྱུད་ཅེས་བྱ་བའི་ཡུལ་གྱི་ཕུ་དབེན་ས་རུ་སྐུ་བལྟམས། བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་ཆོས་རྗེ་ཆེན་པོར་ཆོས་ཞུགས་མཛད་དེ་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔ་སོགས་བསམ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད། དེ་ནས་རྗེ་བཙུན་སྐྱབས་མཆོག་དཔལ་བཟང་སོགས་བླ་མ་མང་པོ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་རྒྱལ་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ་ལ་ཐུགས་གཞོལ། མཁས་གྲུབ་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་སོགས་སློབ་མ་མང་དུ་བསྐྱངས། རི་བོ་དགེ་ལྡན་པའི་བསྟན་པ་ལ་ཕྱག་རྗེས་ཆད་དུ་བྱུང་བ་བཞག དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་གཅིག་ལ་ཞིབས་པ་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་མེ་སྟག(1566)ལོར་ཚ་རྣ་ལས་འདས། |

109

109　四世班禅　四世班禅罗桑曲坚(1570–1662)是后藏日喀则之西兰伦热布豁卡的竹加白哇村人。13岁时到安贡寺出家，受沙弥戒。因他生性聪颖，在很短的时间内即精通佛经，而且特别长于辩论，大家一致认为他就是安贡寺活佛洛桑丹珠的转世灵童。1583年2月2日举行了坐床典礼，年仅14岁的罗桑曲吉坚赞登上了安贡寺曲结颇章宫内的赤巴法座。1586年，他离开安贡寺，前往扎什伦布寺参加辩论，以求深造。1591年受比丘戒。后又去拉萨甘丹寺学经，主攻因明学。1598年返回安贡寺，接管寺政，传法收徒。后被扎什伦布寺僧众迎请担任扎什伦布寺的第十六任赤巴。1662年在扎什伦布寺赤巴任期内圆寂，享年92岁。

109 པཎ་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་བཞི་པ་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་ནི་གཙང་སྟོད་ལྷན་དྲུག་བཅུ་པའི་ཁྲིའུ་ཞེས་པའི་ཡུལ་དུ་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ལྕགས་རྟ་(1570)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་ཉུ་ལ་ཐོན་སྐབས་མཁས་གྲུབ་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་དད་འབེན་ལ་བློ་བཟང་དོན་གྲུབ་ཀྱི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་ཞུས། མཁས་གྲུབ་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་སོགས་བླ་མ་མང་པོ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པ་ལ་སྦྱངས་པ་དབྱིས་ཕྱིན་མཛད་དེ་མཁས་པའི་ནོ་འཕང་བརྙེས། དགུང་གྲངས་ཉེར་གཉིས་ལ་ཕེབས་པ་ལྕགས་ཡོས་(1591)ལོར་པཎ་ཆེན་དམ་ཆོས་ཡར་འཕེལ་གྱིས་མཁན་པོ་དང་སློབ་དཔོན་རིན་ཆེན་དཔལ་འབྱོར་རྒྱ་མཚོས་ལས་སློབ་མཛད་དེ་བསྙེན་པར་རྫོགས། དགུང་ལོ་སོ་གཅིག་པར་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་མཁན་པོ་མཛད། རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ཆུ་ཁྱི་(1622)ལོར་རྒྱལ་བ་སྐུ་ཕྲེང་བཞི་པའི་ཡང་སྲིད་ངོས་འཛིན་ཞུས་ཏེ་འབྲས་སྤྱུངས་སུ་གདན་དྲངས་ཏེ་དགེ་དབང་བློ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་མཚན་གསོལ། མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཟབ་ཆོས་མཐའ་ཡས་པའི་གདམས་པ་གནང་། དགུང་ལོ་གོ་གསུམ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆུ་སྟག་(1662)ལོར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་ཐིམ།།

110

110 **五世班禅** 五世班禅罗桑益喜(1663–1737)是后藏托布加竹仓村人。根据五世达赖喇嘛的指示，扎什伦布寺认罗桑益喜为第四世班禅罗桑曲吉坚赞的转世灵童迎请入寺，举行了隆重的坐床典礼。自此，班禅活佛系统开始灵童转世制度。1670年，8岁的罗桑益喜赴拉萨，拜五世达赖喇嘛为师，受沙弥戒，并依格鲁派的教规程序正式学经。1713年，清圣祖册封五世班禅罗桑益喜为"班禅额尔德尼"并赐金印金册。1737年，五世班禅圆寂，享年74岁。五世班禅罗桑益喜的一生，正值西藏外遭异族侵略、内有政治冲突的动荡时期，他的处境非常艰难，但他坚定地站在清朝中央政权一边，为维护祖国的统一和促进满、汉、蒙、藏各民族的团结，特别是为西藏的内部稳定，做出了贡献。

110 པཎ་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆུ་ཡོས(1663)ལོར་གཙང་ཐོབ་རྒྱལ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་གཉིས་ལ་ཐོན་སྐབས་རྒྱལ་མཆོག་ལྔ་པ་ཆེན་པོས་པཎ་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་བཞི་པའི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་ཞུས། མེ་ལུག(1667)ལོར་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོར་གདན་དྲངས་ཏེ་གསེར་ཁྲི་མངའ་གསོལ། དགུང་ལོ་བརྒྱད་ལ་ཕེབས་སྐབས་ལྔ་པ་ཆེན་པོས་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བསྒྲུབ། དགུང་ལོ་ཉེར་གཉིས་ལ་ཐུགས་ཆེན་རྡོ་རྗེ་འཛིན་པ་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་མཚན་གྱི་དྲུང་ནས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པ་མེ་གླང་(1697)ལོར་རྒྱལ་དབང་ཚངས་དབྱངས་རྒྱ་མཚོར་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་འབོགས་པར་མཛད། ལྕགས་བྱི(1720)ལོར་རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པ་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོར་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བསྒྲུབ། བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་གདན་ས་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་བརྒྱད་བསྐྱངས། དགུང་ལོ་དོན་བཞི་ལ་ཕེབས་པ་མེ་སྦྲུལ(1737)ལོར་མྱ་ངན་ལས་འདས།

111

111 **六世班禅** 六世班禅罗桑巴丹益喜(1738–1780)是后藏南木林扎西则人。1741 年，七世达赖喇嘛认定他为前世班禅的转世灵童，被迎请到扎什伦布寺，举行了隆重的坐床典礼。1765 年 6 月，巴丹益喜亲赴拉萨，为八世达赖喇嘛授沙弥戒。1777 年，又给八世达赖授比丘戒，还向八世达赖传授佛教的显密诸经和宗喀巴的著作，成为八世达赖的导师。1779 年，六世班禅起程赴京参加清高宗七十大寿庆典，在京期间，他曾在雍和宫等处讲经说法。1780 年 11 月，六世班禅感觉身体不适，不思饮食，经医治无效，于北京黄寺圆寂，享年 42 岁。

111 པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་དཔལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་རྟ་(1738)ལོར་ཤངས་རྣམ་གླིང་རྫོང་ཁོངས་གྲམ་བཀྲ་ཤིས་རྩེ་ཞེས་པའི་ཡུལ་དུ་སྐུ་བལྟམས། རྒྱལ་བ་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་མཆོག་གིས་པཎ་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་སྔ་མའི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་ཞུས་ཏེ་དགུང་གྲངས་བཞི་ལ་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་གསེར་ཁྲི་མངའ་གསོལ། དགུང་ལོ་བདུན་ལ་རྒྱལ་བ་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོའི་དྲུང་ནས་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་པ་ལ་ཡོངས་འཛིན་བློ་བཟང་ཆོས་འཕེལ་ལས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། ལྕགས་སྦྲུལ་(1761)ལོར་རྒྱལ་བའི་ཡང་སྲིད་ངོས་འཛིན་མཛད་དེ། གཙུག་ཕུད་བཞེས་ནས་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་དབང་ཕྱུག་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་པའི་མཚན་གསོལ། དགུང་ལོ་ཞེ་གསུམ་ལ་ཕེབས་པ་ལྕགས་བྱི་(1780)ལོར་པེ་ཅིན་ཧྲང་སི་ཞི་བས་པའི་དགོན་པར་སྐུ་གཤེགས། །

112

112　七世班禅　七世班禅丹白尼玛(1782–1853)是后藏白朗宗吉雄人。根据八世达赖喇嘛的指示，经清高宗颁旨批准，丹白尼玛认定为六世班禅的转世灵童，1784年藏历8月11日举行坐床大典，同年9月受沙弥戒，此后按照程序开始学经。1813年，七世班禅应邀赴拉萨为九世达赖授沙弥戒，并前往哲蚌寺讲经说法。1837年和1841年又分别为十世达赖楚臣嘉措和十一世达赖凯珠嘉措授了沙弥戒。1844年至1845年，奉清宣宗的圣旨，代理为期一年的摄政职务。1853年圆寂，享年71岁。

112 པཎ་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པ་བསྟན་པའི་ཉི་མ་ནི་གཙང་ཤང་སྟོད་པ་སྟམ་སྐྱིད་གཞོངས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་སྟག་(1782)ལོར་སྐུ་བལྟམས། ཤིང་སྦྲུལ་(1785)ལོར་རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་བརྒྱད་པ་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོ་མཆོག་གིས་ངོས་འཛིན་ཞུས་པ་དང་འབྲེལ། དབུ་ཕྲེང་ཐོས་གཙུག་ཕུད་བཞེས་ཏེ་བློ་བཟང་དཔལ་ལྡན་བསྟན་པའི་ཉི་མ་ཞེས་པའི་མཚན་གསོལ། དགུང་ལོ་བརྒྱད་ལ་ཐོན་སྐབས་རྒྱལ་དབང་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོའི་དྲུང་ནས་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ལ་རྒྱལ་དབང་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོའི་དྲུང་ནས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། ཡོངས་འཛིན་འཁྲིད་ཆེ་བློ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་སོགས་མཁས་གྲུབ་དམ་པ་རྣམས་ལས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་ཀུན་སྦྱངས་པ་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔའི་ཐོག་རྒྱལ་བ་སྐུ་ཕྲེང་དགུ་པ་ལུང་རྟོགས་རྒྱ་མཚོ་ངོས་འཛིན་གནང་། ཆུ་རྟ་(1822)ལོར་རྒྱལ་བ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོ་ངོས་འཛིན་མཛད་དེ་དགེ་བསྙེན་གྱི་བསླབ་སྡོམ་བསྩལ། དགུང་ལོ་དོན་གཉིས་ལ་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཆུ་གླང་(1853)ལོར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། །

113

113 八世班禅 八世班禅丹白旺修(1855–1882)是后藏日喀则托布加竹仓村人。经各种程序和宗教仪式被认定为七世班禅的转世灵童，1858年在扎什伦布寺举行了坐床大典，之后受沙弥戒，1875年受比丘戒。1878年，八世班禅应邀到拉萨为十三世达赖喇嘛授戒，并前往热振寺等讲经说法。1882年圆寂，年仅27岁。

113 པཎ་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་བརྒྱད་པ་བསྟན་པའི་དབང་ཕྱུག་ནི་གཙང་ཐོབ་རྒྱལ་བྱ་ཚང་ཞེས་པར་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཤིང་ཡོས(1855)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་གསུམ་ལ་ཐེབས་སྐབས་པཎ་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པའི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་ཞུས་ཏེ་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོར་གདན་དྲངས། དགུང་ལོ་དྲུག་ལ་ཚོན་སྐབས་སྲིད་སྐྱོང་ར་སྒྲེང་ངག་དབང་ཡེ་ཤེས་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་དྲུང་དུ་རབ་བྱུང་གི་སྡོམ་པ་བཞེས། དགུང་ལོ་བདུན་ནས་ཉེར་གཅིག་བར་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་ཐུགས་གཉེར་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་གསུམ་པར་ཕུར་ལྕོག་བྱམས་པ་རྒྱ་མཚོའི་དྲུང་ནས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། དགུང་ལོ་ཉེར་བཞི་པར་རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པའི་དབུ་སྐྲ་གཙུག་ཕུད་བཞེས་ཏེ་མཚན་ངག་དབང་བློ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་གསོལ། ལྷུག་རྩོམ་པོད་འབྲིང་གསུམ་ཙམ་མཛད། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཆུ་རྟ(1882)ལོར་སྐུ་མྱ་ངན་ལས་འདས། ।

114

114 九世班禅 九世班禅罗桑土登曲吉尼玛(1883-1937)是前藏塔布地区噶夏村人。通过“金瓶掣签”被认定为九世班禅。于1892年举行坐床典礼，并受沙弥戒，1902年受比丘戒。九世班禅时期是西藏历史上遭受外国侵略最严重的时期。在民族和宗教生死存亡的紧要关头，九世班禅始终如一地站在西藏地方政府一边，并与十三世达赖喇嘛一起领导和指挥了近代西藏历史上最伟大的抗英斗争。后来由于与噶厦政府发生矛盾，九世班禅被迫离开西藏到内地避难，开始了漫长的流浪生涯。他到达内地后，为国家和民族利益，立即投入到反内战和抗击日本侵略的斗争中，在长达十四年的时间里，走遍了祖国的大江南北，在为善男信女讲经说法的同时，利用一切机会宣传爱国抗日的道理，在所到之处受到最隆重的欢迎。1937年11月，九世班禅因病圆寂于青海玉树大寺甲拉颇章宫内，享年54岁。

114 པཎ་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་དགུ་པ་བློ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ་ནི་དགས་པོ་ཀ་ཤར་ཡུལ་དུ་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཆུ་ལུག(1883)ལོར་སྐུ་བལྟམས། ལྷ་ལྡན་ཇོ་བོ་ཤཱཀྱ་མུ་ནེའི་སྤྱན་སྔར་གསེར་བུམ་དཀྲུགས་ཏེ་པཎ་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་བརྒྱད་པའི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་ཞུས། དགུང་ལོ་དྲུག་ལ་ཁྲི་སྐབས་རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པས་དབུ་སྐྲ་གཙུག་ཕུད་བཞེས་པ་དང་འབྲེལ་རྗེ་བཙུན་བློ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ་ཞེས་མཚན་གསོལ། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུར་རྒྱལ་དབང་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོའི་དྲུང་ནས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། ཤིང་སྟག(1914)ལོར་གདན་ས་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོར་གསེར་ཟངས་ཀྱི་རྒྱལ་བ་བྱམས་པའི་སྐུ་བརྙན་སྐུ་ཚད་ཁོག་ཅིག་བདུན་ནས་ཁྲུ་བརྒྱད་ཅུ་ཀྱི་ཞུའི་བདག་ཉིད་ཅན་གསར་བཞེངས་མཛད། མེ་གླང་(1937)ལོར་སྐྱེ་དགུ་མདོ་རུ་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་ཐིམ། སྐུ་གདུང་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོར་གདན་དྲངས་ཏེ་མཆོད་སྡོང་དུ་བཞུགས་སུ་གསོལ། །

115

115 **十世班禅** 十世班禅额尔德尼确吉坚赞(1938–1989)是安多藏区即现在的青海省循化县温都乡人。3岁时经各种宗教程序被认定为九世班禅转世灵童，后报批中华民国政府，于1949年6月被认定为十世班禅，同年12月举行了坐床大典。西藏和平解放后，十世班禅全力投入弘扬佛法、建设家乡、促进民族进步的伟大实践中，逐步成长为著名的民族宗教领袖和国务活动家，先后担任了全国人民代表大会常务委员会副委员长和中国佛教协会名誉会长等要职，为维护祖国统一，加强民族团结，发展佛教事业贡献了毕生精力。

115 པཎ་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་པ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་མཆོག་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ས་སྟག་(1938)ལོའི་ཟླ་དང་པོའི་ཚེས་གསུམ་ཉིན་མཚོ་སྔོན་ཞིང་ཆེན་ཡུན་ཧྭ་རྫོང་བིས་མདོ་ཤང་དུ་སྐུ་བལྟམས། དགུང་ལོ་བཞི་ལ་ཐོན་སྐབས་པཎ་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་དགུ་པའི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་ཞུས། སྐྱབས་རྗེ་བླ་ཁོ་འཇིགས་མེད་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོའི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱིས་རབ་བྱུང་གི་སྡོམ་པ་བསྐྱལ་ཏེ་མཚན་བློ་བཟང་འཕྲིན་ལས་ལྷུན་གྲུབ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་ཞེས་པའི་མཚན་གསོལ། དབུལ་ཆུ་རིན་པོ་ཆེ་དང་བཀའ་ཆེན་ཡང་ཉི་མ་སོགས་ཡོངས་འཛིན་བརྟེན་ནས་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔས་མཆོག་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་ཀུན་ལ་སློབ་བསམ་མཐར་ཕྱིན་པ་མཛད། ཆུ་འབྲུག་(1952)ལོར་ལྷ་ལྡན་དུ་ཞབས་སོར་འཁོད་ནས་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀའི་མཛད་པ་མང་པོ་སྤེལ། ཀྲུང་གོ་ནང་བསྟན་མཐུན་ཚོགས་ཀྱི་མཚན་འཛིན་ཚོགས་གཙོ་དང་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་གྲ་སྒྲིག་ཡུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་གི་ཀྲུའུ་རེན་ཚབ་ཡུ་ཡོན་གཞོན་པ་དང་པོ་དང་ཀྲུའུ་རེན་ཡུ་ཡོན་ལས་ཚབ་བཅས་ཀྱི་ཐུགས་འགན་བཞེས་བྱོང་། ས་སྦྲུལ་(1989)ལོར་དགོངས་པ་གཞན་དོན་དུ་གཤེགས། །

116

116 五世热振活佛 五世热振活佛热振图丹坚白意希丹贝坚赞(1912-1947)是西藏东南部塔布地区如麦人。幼年时被认定为四世热振活佛的转世，依惯例入色拉寺杰扎仓学经，学通了噶当派格鲁派的教法和五部大论，并由十三世达赖喇嘛亲自考试，获得了拉然巴格西学位。20岁时出任热振寺法台(住持)，23岁时出任摄政。在任期间，他修缮桑耶寺等寺院和佛像，兴建了十三世达赖喇嘛的灵塔"吉祥满愿"，主持认定和迎请十四世达赖喇嘛的事务，还主持颁行了面值十两和百两的藏币。1940年他辞去摄政职务，1941年初将西藏政教事务移交给新摄政大札活佛后返回热振寺。由于少数坏人在他们师徒(大札是热振的经师)之间挑拨离间，发生了热大事件(通常称热振事件)，热振活佛被带到拉萨，投入监狱。于1947年圆寂(一说是被害死)。

116 རྭ་སྒྲེང་སྤྲུལ་སྐུ་ལྔ་པ་ཐུབ་བསྟན་འཇམ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་ནི་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཆུ་བྱི་(1912)ལོར་དྭགས་པོ་ཏ་སྣང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། རྭ་སྒྲེང་སྤྲུལ་སྐུ་བཞི་པའི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་ཞུས་ནི་སེར་བྱེས་གྲྭ་ཚང་དུ་ཆོས་ཞུགས་སོ། བཀའ་གདམས་གསར་རྙིང་གི་ཆོས་སྐོར་དང་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔ་སོགས་ལ་སློབ་སྦྱངས་དབྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་དེ་རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པ་སྐུ་ངོ་མས་རྒྱུགས་བཞེས་ཐོག་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པའི་མཚན་གནས་ཐོབ། དགུང་ལོ་ཉེར་གཉིས་ལ་ཡེབས་པ་ཤིང་ཁྱི་(1934)ལོར་རྒྱལ་ཚབ་ཏུ་བཅོས་ནས་སྲིད་སྐྱོང་གི་བྱ་བ་མཛད། བོད་སྤྱིར་ཞིང་ལས་དང་འབྲོག་ལས་ཐོན་སྐྱེད་གོང་འཕེལ་འགྲོ་བའི་ནུས་པ་བཟང་པོ་ཐོན་པ་དང་། རྒྱལ་ཚབ་ཉིད་ཀྱི་དམ་པའི་མཛད་སྤྱོད་ལ་སྐྱེ་འགྲོ་མཐོ་དམན་དྲག་ཞན་ཀུན་གྱིས་སྙིང་ཐག་གསུམ་ཀུས་པས་ཞབས་ལ་འདུད། ལོ་ལྕགས་འབྲུག་(1940)ལོར་རྒྱལ་ཚབ་ཀྱི་ཐུགས་འཁུར་ཕབ་ནས་དགོངས་ཞུས་མཛད། མི་བསྡུན་སྐྱེ་བོ་འགས་ཟླ་སློབ་དཔོན་དང་རྭ་དཔོན་སློབ་དཀྲུགས་ཞིང་གིས་ཁྲིམས་ཐུན་དུ་བཙུད་པས་སྐུ་ཡིས་བཀུག་སྟེ་ལོ་མེ་ཕག་(1947)ལོར་དགོངས་པ་རྫོགས་དབྱིངས་སུ་ཐིམ(འགའ་ཞིག་གིས་སྐུ་དཀྲོངས་པ་རེད་ཀྱང་ཟེར་སྲོལ་ཡོད)། །

117

117　第司·桑杰嘉措　第司·桑杰嘉措(1653–1705)生于拉萨北郊之娘热。他从小跟五世达赖喇嘛听授显密佛学，成年以后苦学传统经典文化，遂成博学才子。1679年，五世达赖喇嘛命其任第司(摄政)，管理政教。他写下了有关医学、历算、佛经等大量著作，是一位著名的大学者。他在主持西藏政教期间，十分重视唐卡绘画艺术，召集各地画师进行大量的唐卡艺术创作。

117 ཞལ་ཐང་འདིའི་དབུས་སུ་སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ་དང་། དབུ་མོད་དུ་རྒྱལ་མཆོག་ལྔ་པ་ཆེན་པོ་བློ་བཟང་རྒྱ་མཚོ། གཡས་སུ་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཕྱག་བཞི་པ། གཡོན་དུ་སྒྲོལ་དཀར། གཤམ་དུ་བཀའ་སྐྱོང་དམག་ཟོར་མ་དང་། རྡོ་རྗེ་གྲགས་ལྡན་བཅས་ཀྱི་སྐུ་བརྙན་ནོ། །

118

118 语言学(声明)师承 语言学即声明是藏族传统文化“大五明”之一，其鼻祖为文殊菩萨。“五明”在雪域高原经过了漫长过程。该唐卡中，主尊为语言学始祖文殊菩萨，四周为五佛支系语言学传承三世师徒。

118 སྒྲ་རིག་པའི་བླ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཞལ་ཐང་འདིའི་དབུས་སུ་རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཆོས་འཁོར་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་ལ་སྣེག་རལ་གྱིས་མཚན་པ། དབུ་ཐོད་དུ་རྒྱལ་མཆོག་ལྔ་པ་ཆེན་པོ། གཡས་སུ་མགོན་པོ་ལྷ་བ་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་མཚན། གཡོན་དུ་དཔང་ལོ་ཙྰ་བ་བློ་གྲོས་བརྟན་པ། གཤམ་དུ་དབུས་སུ་ཞང་བློན་རྡོ་རྗེ་བདུད་འདུལ། གཡས་སུ་ཆོ་དཔང་དོན་གྲུབ། གཡོན་དུ་དབུས་པ་བློ་གསལ་སོགས་སྒྲ་རིག་པའི་བླ་བརྒྱུད་ཀྱི་སྣང་བརྙན་ནོ། །

119

119 莲师皈依境 唐卡中，在中央空中宽广宝座的莲花和日月轮之上，坐有根本上师双身莲花生大师。在其上部为根本上师及传承师，左右为诸本尊，下方为诸护法神。

119 སྙིང་ཐིག་ཚོགས་ཞིང་ནི་གསང་ཐུགས་ཐུགས་འགྱུར་སྙིང་མའི་ཚོགས་ཞིང་ཞིག་ཡིན། ལོ་མ་མེ་ཏོག་འབྲས་བུ་མཚན་པའི་དཔག་བསམ་གྱི་སྡོང་པོའི་དབུས་སུ་གུ་རུ་སྣང་སྲིད་ཟིལ་གནོན་ལ་ཡུམ་མཚོ་རྒྱལ་དཀར་མོས་འཁྱུད་པ། དབུ་ཐོད་དུ་བླ་བརྒྱུད་དང་སྒྲུབ་རྒྱུད་དུ་ཆོས་སྐྱོང་བརྒྱུད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་། མདུན་དུ་ཡི་དམ་དང་སངས་རྒྱས། གཡས་སུ་བྱང་སེམས། གཡོན་དུ་ཉན་རང་། འོག་ཏུ་དཔའ་བོ་དཔའ་མོ་དང་ཆོས་སྐྱོང་སྲུང་མ་བཅས་ཀྱི་སྣང་བརྙན་ནོ།།

120

120 **萨迦道果法福田上师传承图** 此唐卡绘有藏传佛教萨迦派道果两个方面历史上曾出现的诸根本及传承上师，并依次绘有各路本尊、佛、护法等。

120 ལམ་འབྲས་ཚོགས་ཞིང་ཉི་དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱ་བའི་ཚོགས་ཞིང་གི་བཀོད་པ་སྟེ། ས་མ་སེ་ཏོག་འབྲས་བུ་གང་བའི་དཔག་བསམ་གྱི་ལྗོན་པའི་དབུས་སུ་རྒྱལ་བ་རྡོ་རྗེ་འཆང་ལ། སྟོད་ཆའི་དབུས་དང་གཡས་གཡོན་གཉིས་སུ་ལམ་འབྲས་ཀྱི་བླ་བརྒྱུད། གཤམ་དུ་རྒྱུད་སྡེ་བཞིའི་ཡི་དམ་སངས་རྒྱས། བྱང་སེམས། ཉན་རང་། དཔའ་བོ་དཔའ་མོ། ཆོས་སྐྱོང་སྲུང་མ་བཅས་ཀྱི་ཚོགས་ཞིང་གི་སྣང་བརྙན་ནོ།།

121

121　**塔布噶举皈依境**　在一片平坦而宽广、周围一片翠绿的地方中央，有一个由甘露形成的湖泊，湖泊中间长着一颗如意树。在其中央树枝上的狮子宝座上，有根本上师以金刚持之相显现。在他的上方，坐着金刚持、第洛巴、那若巴、玛尔巴、米拉日巴、塔布拉结等大手印(传)传承的历代上师。周围是不分教派的印度和藏区的大智者及大成就者。在前方树枝的莲花月轮上，有胜乐金刚、大悲胜海观音等四部密续中的一切本尊。在右方树枝上的狮座月轮上，以佛祖释迦牟尼为主尊，周围有十方三世一切诸佛围绕。在后方树枝上，有佛法经典(大般若经)，并在其周围垒起了众多佛教经典。在左方树枝上，以观世音为主，周围有菩萨和佛陀的弟子等代表僧众。在皈依树下，有慧识空行母、四臂玛哈嘎拉、吉祥天母等诸护法神。在甘露之水前方是众善男信女虔心祈祷的情景。

121 དྭགས་པོ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཚོགས་ཞིང་ནི་མར་མི་དྭགས་གསུམ་གྱིས་སྲོལ་གཏོད་པའི་དཔལ་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་ཚོགས་ཞིང་ཞིག་ཡིན། དཔག་བསམ་གྱི་ལྗོང་པོའི་དབུས་སུ་རྒྱལ་བ་རྡོ་རྗེ་འཆང་། དབུ་ཐོད་ལྷ་རྒྱུད་གཡས་གཡོན་དུ་བླ་བརྒྱུད་རྣམས་ཀྱིས་བསྐོར་བ། མདུན་དུ་ཡི་དམ་དང་སྲུང་མ། དེའི་གཡས་སུ་སངས་རྒྱས་དང་། གཡོན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བཅས་ཀྱི་སྣང་བརྙན། འོག་ཏུ་ཕ་མ་གཉིས་ཀྱིས་གཙོས་པའི་སེམས་ཅན་སྣ་ཚོགས་པ་བཅས་ཀྱི་སྣང་བརྙན་ནོ། །

122

122 供奉上师福田 供奉上师福田，是在佛教所说的四大洲的大海当中，有棵如意树，树上枝叶繁茂，百花盛开，果实累累。在如意果树的上方，是文殊怙主上师宗喀巴大师身着红黄色袈裟的一面二臂佛像。大师右手说法印，左手禅定印并托一乞化钵甘露。红花艳丽的法装穿戴合体，金色僧帽冠于头上，相好庄严，五色彩虹照在空中，法身光彩熠熠。大师双足成金刚盘腿姿势禅坐。周围为上师修持本尊、佛子、菩萨、空行母、护法神等。"供奉"的食品等俱已陈放于前。"福田"即是上师和所持本尊(神)等聚置的法界。本唐卡非常细致地描绘了上师、供奉和福田三位一体即"供奉上师福田"的佛教意境。

122 བླ་མ་མཆོད་པའི་ཚོགས་ཞིང་ནི་རི་བོ་དགེ་ལུགས་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཚོགས་ཞིང་ཞིག་སྟེ། ལོ་མ་མེ་ཏོག་འབྲས་བུས་ཡོངས་སུ་མཛེས་པའི་དཔག་བསམ་གྱི་ལྗོན་པའི་རྩེར་དབུས་སུ་བླ་མ་བློ་བཟང་ཐུབ་དབང་རྡོ་རྗེ་འཆང་དང་། སྟོད་ཆའི་དབུས་སུ་ཉམས་ལེན་བྱིན་རླབས་བརྒྱུད་ཀྱི་བླ་བརྒྱུད་དང་། གཡས་སུ་རྒྱ་ཆེན་སྤྱོད་བརྒྱུད། གཡོན་དུ་ཟབ་མོ་ལྟ་བརྒྱུད་ཀྱི་བླ་བརྒྱུད། མདུན་དུ་ཆོས་འབྲེལ་དངོས་ཡོད་ཀྱི་བླ་བརྒྱུད། དེ་ནས་ཡི་དམ་རྒྱུད་སྡེ་བཞི་དང་། སངས་རྒྱས། བྱང་སེམས། ཉན་རང་། དཔའ་བོ་དཔའ་མོ། ཆོས་སྐྱོང་སྲུང་མ། ཞིང་ཁྱིའི་ཕྱི་རོལ་དུ་རྒྱལ་ཆེན་བཞི། འོག་ཏུ་ཉེ་བའི་རིན་ཆེན་བདུན་དང་། རྒྱལ་སྲིད་སྣ་བདུན། འདོད་ཡོན་སྣ་ལྔའི་མཆོད་རྫས་སོགས་མཆོད་པའི་བྱེ་བྲག་བཅས་སོ། །

123

123　**菩提道次第福田**　佛教中说，菩提道次第福田是聚集了八万四千法蕴的精华，集中了自己和他人一切众生福德的圣贤殊胜佛国净土。福田中部的宝座上端坐的金色的尊胜释迦牟尼，饰有顶髻，为一面二臂佛像。佛像右手下压，左手禅定托一盛满甘露之乞化钵，双足成金刚跏趺坐。佛身着红黄色袈裟，相好庄严，光蕴从佛身放出。在释迦牟尼周围，环绕着广大行续派、深观派、修行加持派的师承师徒。在释迦牟尼佛像下边，本尊、佛子、菩提(菩萨)、自胜(佛)、声闻(佛)、勇识、空行母、护法神等会集一处。

123 བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་ཚོགས་ཞིང་ནི། བཀའ་གདམས་གསར་རྙིང་གི་ལམ་རིམ་སྐོར་ཐབས་ཀྱི་ཚོགས་ཞིང་ཞིག་ཡིན། ཞལ་ཐང་འདིའི་དབུས་སུ་སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་ཐུགས་ཀར་རྒྱལ་བ་རྡོ་རྗེ་འཆང་གིས་མཚོན་པ། བོད་ཆར་དབུས་སུ་ཉམས་ལེན་བྱིན་རླབས་བརྒྱུད་དང་། གཡས་སུ་རྒྱ་ཆེན་སྤྱོད་བརྒྱུད། གཡོན་དུ་ཟབ་མོ་ལྟ་བརྒྱུད་ཀྱི་བླ་བརྒྱུད། མདུན་དུ་ཆོས་འབྲེལ་དངོས་སློབ་ཀྱི་བླ་བརྒྱུད། དེ་ནས་ཡི་དམ་དང་། སངས་རྒྱས། བྱང་སེམས། ཉན་རང་། དཔའ་བོ་དཔའ་མོ། ཆོས་སྐྱོང་སྲུང་མ། སེང་གེའི་ཁྲིའི་ཕྱི་རོལ་དུ་རྒྱལ་ཆེན་བཞི། མདུན་དུ་མཆོད་ཕྱིན་བཅས་སོ། །

124

124 时轮坛城

124 ཞལ་ཐང་འདིའི་དབུས་སུ་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལྷ་ཚོགས་དང་བཅས་པ་བླ་མེད་རྒྱུད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དབུ་བོད་དུ་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལྷ་བརྒྱུད་ཀྱིས་བསྐོར་བ། གཞམ་དུ་གཡས་སུ་རྡོ་རྗེ་ཤུགས་དང་
གཡོན་དུ་རྣམ་སྲས་མདུང་དམར་བཅས་ཀྱི་སྣང་བརྙན་ནོ། །

125

125 度母金刚坛城

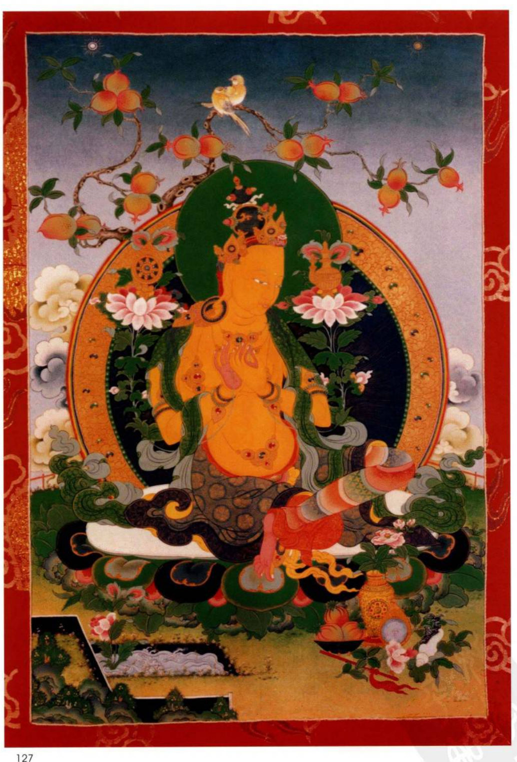
125 ཞལ་ཐང་འདིའི་དབུས་སུ་རྡོ་རྗེ་སྒྲོལ་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལྷ་ཚོགས་དང་བཅས་པ་ནུབ་འགྱུར་རྒྱུད་ཀྱི་ཡི་དམ་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར། དབུ་ཐོད་དུ་མཁའ་སྤྱོད་མ། ཟུར་བཞིར་སྒྲོལ་མ་རིགས་བཞི། མདུན་དུ་མཆོད་ལྷ་བཅས་སོ། །

126

126 法王松赞干布(刺绣唐卡)

126 ཆོས་རྒྱལ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་མཆོག་ནི་བོད་མེ་གླང་(617)ལོར་མལ་གྲོ་རྒྱ་མའི་ཕོ་བྲང་བྱམས་པ་མི་འགྱུར་གླིང་དུ་སྐུ་བལྟམས། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་ལ་རྒྱལ་སྲིད་ལ་དབང་བསྒྱུར། ཐུ་རྗེས་སུ་རྒྱ་བལ་གྱི་སྲས་མོ་གཉིས་བཙུན་མོར་བཞེས། ར་ས་འཕྲུལ་སྣང་གི་གཙུག་ལག་ཁང་དང་། རྒྱལ་བཏབ་ར་མོ་ཆེ་གཙུག་ལག་ཁང་། ཕོ་བྲང་པོ་ཏ་ལ་སོགས་རྒྱས་སྤྲུན་མཛད། ཐོན་མི་སམ་བྷོ་ཊ་ལ་བོད་ཡིག་གསར་དུ་གཏོད་དགོས་པའི་བཀའ་གནང་སྟེ་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་རྣམས་གོང་འཕེལ་ཆེ་ཆེར་མཛད་པའོ། །ཞལ་ཐང་འདིའི་དབུས་སུ་ཆོས་རྒྱལ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་དང་། དབུ་ཐོད་དུ་རྒྱལ་བ་བྱམས་པ་དང་ཀུན་དགའ་བོ་བཅས་སོ། །(ཚེམ་དྲུབ་མ)

127

127 **弥勒佛(强巴佛)** 慈氏怙主是“三世佛”中的未来佛。本唐卡中，弥勒佛的双手姿势为法轮印鉴，右臂莲花中的法器为慈尊法轮或“强巴法轮”，左臂莲花中的法器为净瓶。

127 རྒྱལ་བ་བྱམས་པའི་ཞལ་ཐང་ནི། རྗེ་བཙུན་མི་ཕམ་མགོན་པོ་ལོངས་སྐུའི་ཆ་བྱད་ཅན་ཆོས་འཁོར་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་ལ་འཁོར་ལོ་དང་། རིལ་བ་སྤྱི་བླུགས་ཀྱིས་མཚན་པའི་སྣང་བརྙན་ནོ། །

128

128 无量光佛净土 这幅无量光佛的极乐净土唐卡画，画面奇美壮观，神光具耀，色彩富丽，鲜艳夺目。中间为世尊估主无量光佛，其身穿“三法衣”，两手端钵盂，盘腿姿坐于莲花法座之上。四周为菩萨观世音、不动金刚等近身八大弟子。

128 བདེ་ཅན་ཞིང་བཀོད་ཀྱི་ཞལ་ཐང་ནི། སངས་རྒྱས་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་ཞིང་གི་བཀོད་པ་སྟེ། གཞལ་ཡས་ཁང་གི་དབུས་སུ་སངས་རྒྱས་འོད་དཔག་མེད་དང་། དེའི་མཐའ་འཁོར་དུ་སྤྱན་རས་གཟིགས་དང་། ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེ། འཇམ་དཔལ་དབྱངས། བྱམས་པ། ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ། ནམ་མཁའི་སྙིང་པོ། སྒྲིབ་པ་རྣམ་སེལ། ས་ཡི་སྙིང་པོ་བཅས་ཏེ་བའི་སྲས་ཆེན་བརྒྱད་ཀྱིས་བསྐོར་བ། དབུ་སྟོད་དུ་སྒྲོལ་དཀར་དང་། མི་འཁྲུག་པ་བཅས་ཀྱི་སྣང་བརྙན་ནོ། །

129

129 **弥勒佛刹土** 弥勒佛刹土即佛书所言睹史多天法悦苑。在富丽堂皇、赏心悦目的宫殿中间的为弥勒佛，左右绘有阿底峡、宗喀巴等大师，逝后依佛法后来到此刹土，在弥勒佛前求法，姿态各异。

129 དགའ་ལྡན་ཞིང་བཀོད་ཀྱི་ཞལ་ཐང་ནི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོའི་ཞིང་གི་བཀོད་པ་སྟེ། དགའ་ལྡན་ཡིད་དགའ་ཆོས་འཛིན་ཞེས་མཚན་གསོལ་བ་ཡིན། གཞལ་ཡས་ཁང་གི་དབུས་སུ་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོ་སྐྱབས་སྦྱིན་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཅན་དང་། འདིའི་གཡས་སུ་ཇོ་བོ་རྗེ་དཔལ་ལྡན་ཨ་ཏི་ཤ་དང་། གཡོན་དུ་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་བློ་བཟང་གྲགས་པ་རྣམ་གཉིས་ཆོས་ཞུ་བའི་ཚུལ་མཚོན་པའི་སྣང་བརྙན་ནོ། །

130

130 **观世音菩萨刹土** 佛经叙述观世音菩萨刹土曰：由三世诸佛加持过的地方，由诸方大地各种珍宝形成的普陀洛迦山，鲜花艳丽，充满各种如意宝树的果实，各种鸟群发出悦耳的鸣叫声，各种野兽成群汇聚。山上有观世音菩萨的宫殿，正面用黄金造成，背面用红宝石造成，左面用白银造成，右面用蓝宝石(帝青宝)造成，四角用绿宝石造成，地基用猫眼水晶石造成，顶部用蓝宝石造成。屋顶第一层短围墙用黄金造成，第二层屋檐用白银造成，第三层屋檐用绿松石造成，并有珍珠璎珞、半璎珞装饰、还有诸宝制成的铃杵，小铃摇曳。宫殿内的地面用宝琉璃铺成，地面上有白银的六字真言"唵嘛呢叭咪吽"，殿内有观世音菩萨的名号和刹土的名称。此唐卡描绘的即是观世音菩萨刹土。

130 རི་བོ་པོ་ཏ་ལའི་ཞིང་བཀོད་དམ་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་ཞིང་བཀོད་ཀྱི་ཞལ་ཐང་ནི། ཕྱི་རྒྱ་མཚོའི་རི་བོ་པོ་ཏ་ལའི་སྟེང་དུ་གནས་པའི་འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་ཞིང་ཁམས་ཀྱི་བཀོད་པ་སྟེ། གཞལ་ཡས་ཁང་གི་དབུས་སུ་འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཕྱག་བཞི་པ། མཐའ་འཁོར་དུ་རང་སྒྲུབ་སྤྱན་རས་གཟིགས་བཞི་དང་། མཆོད་པའི་ལྷ་མོ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐོར་བའི་སྣང་བརྙན་ནོ། །

131

131 度母刹土　藏传佛教中，诸上师、本尊、佛、菩萨均有各自的刹土。此幅唐卡所绘即为度母的刹土—璁叶庄严刹土。

131 གཡུ་ལོ་བཀོད་པའི་ཞལ་ཐང་འདི་ནི། རྗེ་བཙུན་འཕགས་མ་སྒྲོལ་མའི་ཞིང་ཁམས་ཀྱི་བཀོད་པ་སྟེ། གཞལ་ཡས་ཁང་གི་དབུས་སུ་སེང་ཁྲི་ནགས་ཀྱི་སྒྲོལ་མ་ལྗང་མདོག་མར་གད་ཀྱི་མདངས་དང་ལྡན་པ། དེའི་གཡས་སུ་འོད་ཟེར་ཅན་མ་སྐུ་མདོག་སེར་མོ། གཡོན་དུ་རལ་གཅིག་མ་སྐུ་མདོག་ནག་པོ་ཅུང་ཟད་ཁྲོས་པའི་ཉམས་ཅན། གཡས་གཡོན་དུ་མཆོད་པའི་ལྷ་མོ་སོགས་ཀྱི་སྣང་བརྙན་ནོ། །

132

132 邬坚大宝净土庄严图 邬坚大宝(即莲花生大师别称)净土庄严图在佛经中的描述是：铜色吉祥的南瞻部洲的须弥山妙影，其根刺入龙宫，其腰雄观胜过空行母住殿，其顶犹如升高的梵天大世界。莲花生大师位于狮子宝座和莲花上面，显现出红白两种"静"(指文殊菩萨)与"猛"(指大威德忿怒金刚)菩萨姿相。其配饰有莲花帽、密缨、袈裟（法衣）、五色彩缎(锦缎)、紫色大氅(披风)等，装缀如画，美丽鲜艳。唐卡中的这一菩萨姿相(即莲花生)右手持五股金刚杵，左手捏长寿瓶，左肘上持天杖，并在"身语意"具有的曼陀罗(坛城)中以金刚盘腿坐姿修持，再现极多护法等三根本，十分生动形象。

132 ཟངས་མདོག་དཔལ་རི་ནི་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་པདྨ་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་རི་བོ་དེའི་སྟེང་དུ་རྣམ་འཕྲུལ་གྱི་ཞིང་གི་བཀོད་པ་བསྟན་ཏེ་སྲིན་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཁ་གནོན་མཛད་དེ་བཞུགས་ཡོད། གཞལ་ཡས་ཁང་གི་དབུས་སུ་གུ་རུ་མཚོ་སྐྱེས་རྡོ་རྗེ། གཡས་སུ་ལྷ་ལྕམ་མནྡཱ་ར་བ། གཡོན་དུ་མཁའ་འགྲོ་ཡེ་ཤེས་མཚོ་རྒྱལ། གཡས་གཡོན་དུ་མཆོད་པའི་ལྷ་མོའི་སྣང་བརྙན་ནོ། །

133

133　胜乐金刚主眷五尊

133 དཔྱས་སྦྱད་པལ་ཆེ་མཆོག་ཧེ་རུ་ཀ་གཙོ་འཁོར་ལྔ་དང་། དཔྱ་ཐོད་དུ་བླ་བརྒྱུད། མདུན་དུ་བཀའ་སྲུང་མགོན་པོ་མ་ཉིད་བཅས་ཀྱི་སྣང་བརྙན་ནོ། །

134

134 莲花语

134 དབུས་སུ་པདྨ་གསུང་དང་། མཐའ་འཁོར་དུ་པདྨ་གསུང་གི་ལྷ་ཚོགས། དབུ་ཐོད་དུ་བླ་བརྒྱུད་ཀྱི་སྣང་བརྙན་བཅས་སོ། །

135

135–142 八大法行 此组唐卡所绘除一幅本尊像外，其余均为藏传佛教宁玛派生起次地所修出世五法行和世间三法行，共八大法行。出世五法行为妙吉祥身、莲花语、真实意、甘露功德、橛事业，世间三法行为召遣非人、猛咒诅詈、供赞世神。

135－142 སྒྲུབ་པ་བཀའ་བརྒྱད་ནི་གསང་སྔགས་རྙིང་མའི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ཡི་དམ་གཙོ་བོ་སྟེ། འཇམ་དཔལ་སྐུ། པདྨ་གསུང་། ཡང་དག་ཐུགས། བདུད་རྩི་ཡོན་ཏན། ཕུར་པ་འཕྲིན་ལས་ཏེ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སྡེ་ལྔ་དང་། མ་མོ་རྦོད་གཏོང་། དམོད་པ་དྲག་སྔགས། འཇིག་རྟེན་མཆོད་བསྟོད་དེ་འཇིག་རྟེན་པའི་སྡེ་གསུམ་མོ།

136

137

138

139

140

141

142

143

143 **姊妹护法** 该护法系藏传佛教认定的红黑二护法中的红护法，显红色忿怒相，右手挥舞着宝剑，左手捧着心脏。

143 ལྕམ་སྲིང་གཙོ་འཁོར་གསུམ་ནི། དབུས་སུ་རེག་ཙེ་ལྕམ་སྲིང་དང་། གཡས་སུ་ལྕམ་སྲིང་གི་སྲས་དང་། གཡོན་དུ་ཡུམ་རྡོར་མོང་ལ་བཅིབས་པ། འཁོར་གྱི་གོགས་གཉན་པ་བརྒྱད་བཅས་ཀྱི་སྣང་བརྙན་ཡིན། ལྕམ་སྲིང་ནི་ཡི་དམ་ཏ་མགྲིན་གྱི་བཀའ་སྲུང་གཙོ་བོ་དེ་ཡིན། །

144

144 **吉祥天母** 吉祥天母是佛教护法神。在藏地各大小寺院都供奉有该护法唐卡、壁画或塑像。唐卡中吉祥天母身披人皮，头戴五骷髅冠，手中托着一盏满血的颅骨，侧身跨坐黄骡之背，凌空飞行于血海之上，其周围风火交加。其怒相十足，令人顿生畏惧之感。

144 དམག་ཟོར་རྒྱལ་མོ་ནི་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་གྱི་སྲུང་མ་ཞིག་ཡིན། ནས་སྲུང་མ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན། །

145

145 **金刚橛会众** 唐卡所绘该本尊身呈蓝黑色，三面六臂。主面为蓝黑色，左右两面分别为红色和白色。每面均有圆睁的三目。上身着象皮、人皮，下身围虎皮裙，头上、颈上戴三串五骷髅头饰及人头项链、骨饰、蛇饰等，四腿呈舞立姿态。

主尊身前拥抱佛母。佛母右手持邬波罗花抱主尊，左手托盛满血的颅器敬献主尊。左腿弯曲绕主尊，右腿直伸。

145 ཕུར་པ་རྡོ་རྗེ་གཞོན་ནུ་གཙོ་འཁོར་བཅུ་དགུའི་སྣང་བརྙན་དང་། དབུ་ཐོད་གཡས་སུ་སློབ་དཔོན་པདྨ་སཾ་བྷ་དང་། གཡོན་དུ་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་སྣང་བརྙན་ནོ། །

146

146 **藏医师承** 本唐卡是药王佛及新老宇妥·云丹衮波法像。

146 ཞལ་ཐང་འདིའི་དབུས་སུ་སངས་རྒྱས་སྨན་གྱི་བླ་བཻཌཱུརྱ་འོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ། དབུ་སྟོད་གཡས་སུ་གཡུ་ཐོག་རྙིང་མ་ཡོན་ཏན་མགོན་པོ་དང་། གཡོན་དུ་གཡུ་ཐོག་གསར་མ་ཡོན་ཏན་མགོན་པོ་བཅས་ཀྱི་སྐུ་བརྙན་ནོ། །

147

147 新宇妥·云丹衮波 新宇妥·云丹衮波，是老宇妥·云丹衮波第十三代后裔。12世纪时，生于后藏年堆·阔希热塘。8岁开始专心学习医学，遂成良医。18岁后，先后六次赴印度从空行主母巴登逞瓦及仙人杂惹迦等学习医学，贯通群论，声名大噪于五印，为善提伽耶千百博学会众之师。返藏后行医活人，著《大小八支集要》、《马鸣医学 集要总注·观察宝鉴》等众多医书，嘉惠后学。又用厘定后的藏文改订《四部医典》，加入旁注，斟酌时地差别，随宜补遗，用实践诀窍充实《四部医典》注释。卒年77岁。

147 གཡུ་ཐོག་གསར་མ་ཡོན་ཏན་མགོན་པོ་ལ་སྤྱིང་མའི་ཚོགས་ཀྱིས་བསྐོར་བའི་སྣང་བརྙན་ནོ། །

148

148 狮面佛母主眷三尊 狮面佛母立于莲花座及日月轮之上，身显蓝色 ，一面二臂。右手持弯刀，左手托一个盛满血的颅器。二腿右屈左伸，呈舞立姿，立于熊熊火焰之中。其右侧为虎面空行母，左侧为熊面空行母。四周围有成千上万个空行母。

148 ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཁའ་འགྲོ་མ་སེང་གེ་གདོང་པ་ཅན་གཙོ་འཁོར་གསུམ་སྐོར། དབུས་སུ་སེང་གེའི་གདོང་ཅན་དང་། གཡས་སུ་སྟག་གི་གདོང་པ་ཅན། གཡོན་དུ་དོམ་གྱི་གདོང་པ་ཅན་གསུམ་གྱི་སྣང་བརྙན་ཡིན། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཁའ་འགྲོ་མ་གསུམ་ནི་རྣལ་འབྱོར་བླ་མེད་རྒྱུད་ཀྱི་ཡི་དམ་གྲས་ཤིག་ཡིན། །

149

149 **独雄大威德金刚** 独雄大威德金刚为密续主要本尊之一。该本尊显忿怒相，九头三十六臂十六足，水牛头。具有调伏怨敌的功能，故名大威德金刚。

149 ཡི་དམ་རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་དཔའ་བོ་གཅིག་པ་ནི་གསང་སྔགས་རྒྱུད་སྡེ་བཞི་ནང་ཚན་རྣལ་འབྱོར་བླ་མེད་རྒྱུད་ཀྱི་ཡི་དམ་གཙོ་གྲས་ཤིག་ཡིན་ལ་གྲུབ་ཆེན་ལ་ལི་ཏ་བཛྲ་ས་ཨོ་རྒྱན་གྱི་ཡུལ་ནས་སྤྱན་དྲངས་པའི་ཡི་དམ་ཞིག་ཡིན། །

150

150–151　**噶林静猛神佛会众**　这两幅唐卡描绘的是藏传佛教噶举派的噶林静猛本尊、各路护法及佛父佛母的不同法力神通之显现。

150－151 ཀ་གླིང་ཞི་ཁྲོ་ནི་གསང་སྔགས་རྙིང་མའི་གཞུང་ནས་གསུངས་པའི་ཞི་ཁྲོའི་ལྷ་ཚོགས་བརྒྱ་སྐུ་ཙམ་ཡོད་པ་ཞིག་སྟེ་ཞི་བ་བཞི་བཅུ་ཞེ་བརྒྱད་དང་། ཁྲག་འཐུང་ལྔ་བཅུ་ང་བརྒྱད། དེའི་སྟེང་དུ་ཆོས་སྐུ་ཀུན་དུ་བཟང་པོ་ཡབ་ཡུམ་དང་། སྒྱུ་འཕྲུལ་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་གཉིས་བསྣན་པའི་ལྷ་ཚོགས་བརྒྱ་དང་གཉིས་ཡོད་པའོ། །

151

152

152 十三尊大威德金刚

152 རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་ནག་ཐང་དཔུས་སུ་འཇིགས་བྱེད་ལྷ་བཅུ་གསུམ་གྱི་སྟེང་བརྟན། དབུ་མོད་དུ་རྒྱལ་བ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པ་དང་། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་རྡོ་རྗེ་ཤུགས་པ། མདུན་དུ་དཔལ་ལྡན་ལྷ་མོའི་མཆོད་པ་བཅས་སོ། །

153

153 **密集金刚** 本唐卡所绘密集金刚，三头六臂，脸色各不同，分别为黑蓝、白、红。右手分别持金刚、法轮、莲花，左手分别持铃、剑、摩尼宝，交臂怀抱佛母。密集金刚和佛母均身着天衣，饰珠宝璎珞等。手中执持金刚表示方便，铃表示智慧，即为方便智慧双运，福慧合修，二者一同表示菩提萨埵。

153 གསང་བ་འདུས་པ་ནི་གསང་སྔགས་རྒྱུད་སྡེ་བཞིའི་ནང་ཚན་རྣལ་འབྱོར་བླ་ན་མེད་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡ་རྒྱུད་ཀྱི་ཡི་དམ་གཙོ་བོ་དེ་ཡིན། ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ཀ་ཞལ་གསུམ་ཕྱག་དྲུག་དང་འདྲའི་སྣང་བརྙན་ནོ། །

154

154 **喜金刚** 喜金刚是佛教密宗无上部一本尊。原兴于萨迦，后流传于整个藏区。本幅唐卡正中为喜金刚。

154 དགྱེས་པ་རྡོ་རྗེ་ནི་གསང་སྔགས་རྒྱུད་སྡེ་བཞིའི་ནང་ཚན་རྣལ་འབྱོར་བླ་ན་མེད་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མ་རྒྱུད་ཀྱི་ཡི་དམ་གཙོ་བོ་དེ་ཡིན། ཞལ་ཐང་འདིའི་དབུས་སུ་དགྱེས་པ་རྡོ་རྗེ་དང་། དབུ་ཐོད་གཡས་སུ་གྲུབ་ཆེན་ན་རོ་པ། གཡོན་དུ་རྗེ་བཙུན་མར་པ་ལོ་ཙྪའི་སྐུ་བཞུགས་སོ། །

155

155 胜乐金刚 胜乐金刚亦称上乐金刚，是佛教中无上瑜伽部的母续本尊。蓝身四面，主面蓝色、左面绿色、后面红色、右面黄色，每面皆以五骷髅冠装饰，且均有三目，显至极忿怒相，颈挂五十个穿于人肠的湿人头。十二臂，有的结合十印，有的抱佛母，余手持物，所持物有法鼓、箭、颅器、天杖、五股金刚杵、铃、钺斧、弯刀、三叉矛、套索、四面梵天首等。着虎皮下裙，右腿直伸，左腿弯曲。这幅唐卡将媚态、英姿、丑态三种身技，猛厉、嬉笑、威胁三种语技，悲悯、忿怒、和善三种心技表现得淋漓尽致。

155 ཡིད་མ་འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་ནི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་མངོན་དུ་བརྙེས་པར་བྱེད་པའི་ལམ་དང་འབྲས་བུའི་རིམ་པ་སྟོན་པའི་རྣལ་འབྱོར་བླ་མེད་རྒྱུད་ཀྱི་མ་རྒྱུད་ཀྱི་ཡི་དམ་ཞིག་ཡིན། ཞལ་བཞི་ཕྱག་བཅུ་གཉིས་དང་ལྡན་པའི་སྐུ་བརྙན་ནོ། །

156

156 大威德金刚 大威德金刚，身为蓝黑色，九面三十四臂，十六足右屈左伸。卷舌、獠牙、忿怒相，哈哈怒吼，欲吞三界。黄发上冲，须眉似火。五骷髅为冠，五十个鲜人首为项饰，黑蛇络腋，骨轮骨饰缠绕头部，大腹低垂，其形裸露。正面呈黑，水牛面。有二锐角，九面面色各不同，表情也各异，各面均有三目。三十四臂中最上左右二手持象皮披风之脚，其余右手分别持弯刀、毕地拨拉、杵、快刀、叉戟、钺斧、矛、箭、铁钩 、木棍、天杖、法轮、五股金刚杵、金刚锤、剑、长腰鼗鼓，其余左手分别持盛满鲜血的颅骨、梵天之头、盾、足、罥索、弓、肠子、铃、手、尸林布、穿有人体的叉戟、火灶、头盖骨片、三股幡、经旗布，其中第十四臂期克印。十六足中右足分别踩人、水牛、牛、驴、骆驼、狗、羊、狐狸，左足分别踩鹫、猫头鹰、乌鸦、鹦鹉、鹞，大鸟、鸡、天鹅。此外，大梵天、帝释天、遍入天、大自在天、六面童子、象鼻天、月曜、日曜等俯伏于其足下。该本尊显至极怒相，庄严屹立于熊熊燃烧的火焰之中。

156 རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ལྷ་བཅུ་གསུམ་ནི་སྒྲུབ་ཆེན་ལ་ལི་ཏ་བཛྲས་ཨོ་རྒྱན་ཡུལ་ནས་སྤྱན་དྲངས་པའི་རྣལ་འབྱོར་བླ་མེད་རྒྱུད་ཀྱི་ཡི་དམ་གཙོ་བོ་ཞིག་ཡིན། དབུ་དགུ། ཕྱག་སོ་བཞི། ཞབས་བཅུ་དྲུག ཡུམ་དང་ལྡན་པའི་སྐུར་བཞེངས་སོ། །

157

157 **时轮金刚** 时轮金刚为藏传佛教密宗主要本尊之一。四面二十四臂，主面蓝色，右面红色，左面白色，后面黄色，两足踩大自在天及天母。

157 དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ནི་གཞི་ལམ་འབྲས་བུའི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་ཕྱི་ནང་གཞན་གསུམ་གྱི་དུས་སྦྱོར་དང་འབྲེལ་བས་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། གསང་སྔགས་རྒྱུད་སྡེ་བཞིའི་ནང་ཚན་རྣལ་འབྱོར་བླ་མེད་རྒྱུད་ཀྱི་ཡི་དམ་གཙོ་བོ་ཞིག་ཡིན། །

158

158　密集文殊金刚　（钦则派画）

158 ཞལ་ཐང་འདིའི་དབུས་སུ་གསང་འདུས་འཇམ་དཔལ་རྡོ་རྗེ་དང་། མཐའ་འཁོར་དུ་ལྷ་ཚོགས་སུམ་ཅུ་སོ་དྲུག་གིས་བསྐོར་བའོ། །(མཁྱེན་ལུགས)

159

159 **空行三类** 空行三类即指纳若空行、帝释空行、弥勒空行，属于佛教密宗本尊类。此唐卡居中为纳若空行，左右分别为弥勒空行和帝释空行。

159 མཁའ་སྤྱོད་སྐོར་གསུམ་ནི། རྣལ་འབྱོར་བླ་མེད་རྒྱུད་ཀྱི་མ་རྒྱུད་ཀྱི་ཡི་དམ་ཞིག་སྟེ། ཞལ་ཐང་འདིའི་དབུས་སུ་ན་རོ་མཁའ་སྤྱོད་དང་། གཡས་སུ་ཨིནྡྲ་མཁའ་སྤྱོད། གཡོན་དུ་མཻ་ཏྲི་མཁའ་སྤྱོད་གསུམ་གྱི་སྣང་བརྙན་ནོ། །

160

160 作明佛母 作明佛母是佛教密宗本尊。最初由帕日译师传给萨迦衮噶凝波，后来成为西藏佛教诸派的本尊之一。本唐卡中所绘佛母显忿怒相，有四臂三目。一手持莲花弓，一手拉弓做射莲花箭姿势；另外两手，左手持莲花套索，右手持莲花铁钩。身披虎皮，以人头念珠为项饰，以人骨串为头饰。一足支立，身居火焰中。

160 ལྷ་མོ་རིག་བྱེད་མ་ནི་ནལ་འབྱོར་བླ་མེད་རྒྱུད་ཀྱི་མ་རྒྱུད་ཀྱི་ཡི་དམ་ཞིག་ཡིན་ལ། དབང་གི་ལྷ་མོ་ཡང་ཡིན། ཞལ་ཐང་འདིའི་དབུས་སུ་ལྷ་མོ་རིག་བྱེད་མ་དང་འོག་ཏུ་ཚེ་དཔག་མེད་ཀྱི་སྐུ་བརྙན་ནོ། །

161

161 铃杵胜乐金刚 唐卡所绘的铃杵胜乐金刚蓝色身，四面中主面黑色、左面绿色、后面红色、右面黄色，每面均有三目。前额饰以五股金刚杵串。发束髻，每面皆以五骷髅冠为饰，左侧还有一弯月为装饰，外露獠牙，颈挂五十个穿于人肠之湿人头璎珞，虎皮为下裙。人骨灰涂满全身。右腿直伸踏大天之首，左腿弯曲踏大天之妃。共有十二臂，前二手之右手持五股金刚杵，左手持铃，并交抱金刚亥母。其次二手以期克印姿势撑开血淋淋的白色大象皮。其余右手分别持簸鼓、钺斧、弯刀、三叉矛，其余左手分别持金刚饰天仗、盛血颅器、金刚套索、梵天四面之首。本唐卡所绘铃杵胜乐金刚，尽显媚态、英姿、丑态、猛厉、嬉笑、威胁、悲悯、忿怒、和善等九种身语意的表现姿态。

面朝主尊的金刚亥母，红色身，一面二臂三目，赤裸垂发，手中持物与铃杵胜乐金刚一起威立于熊熊燃烧的慧识火焰之中。

主尊四方，东有黑色空行母，北有绿色拉玛，西有红色堪扎如嘻玛，南有黄色有色女(苏坚玛)。

161 བདེ་མཆོག་དྲིལ་བུ་ལྷ་ལྔ། རྒྱ་གར་གྱི་གྲུབ་ཆེན་དྲིལ་བུ་པའི་ལུགས་ཀྱི་ལྷ་ལྔ་སྟེ། ཞལ་ཐང་འདིའི་དབུས་སུ་འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་ཡབ་ཡུམ། ཕྱོགས་བཞིར་མཁའ་འགྲོ་བཞིའི་སྣང་བརྙན་འཁོད་ཡོད། རྣལ་འབྱོར་བླ་མེད་རྒྱུད་ཀྱི་མ་རྒྱུད་ཀྱི་ཡི་དམ་ཞིག་ཡིན། །

162

162 极威猛手持金刚（尼泊尔派画）

162 ཞལ་ཐང་འདིའི་དབུས་སུ་རས་རྒྱང་ལུགས་ཀྱི་ཕྱག་རྡོར་གཏུམ་ཆེན་བཞུགས་པའི་མཁར། དབུ་ཐོད་དུ་བླ་བརྒྱུད་དང་མཐའ་འཁོར་དུ་ལྷ་ཚོགས་བཅས་ཀྱིས་བསྐོར་བའོ། །(བལ་བྲིས་ལུགས)

163

163 不空成就菩萨(尼泊尔派画)

163 ཞལ་ཐང་འདིའི་དབུས་སུ་འཕགས་མ་དོན་ཡོད་གྲུབ་པ། དབུ་སྟོད་དུ་རྒྱལ་བ་རིགས་ལྔ། འོག་ཏུ་འཁོར་ལྷ་ཚོགས་ཀྱིས་བསྐོར་བ་བཅས་སོ། །(བལ་བྲིས་ལུགས)

164

164 **大密九尊马头明王** 大密九尊马头明王有三面，主面为红色，右面为白色，左面为绿色，发髻上有一个绿色马头。每面均有三只又红又圆的眼睛，眉须似火，头发上竖。六臂中的右边第一手持着莲花，左边第一手持着盛满血的颅器，拥抱极乐佛母颈部。其余两只右手执钺斧、梃杖，两只左手执套索、火焰剑。上身披象皮，下身以虎皮为裙，头戴五骷髅冠，项挂五十人头璎珞。以骨头、珠、蛇为饰。具有大鹏鸟的翅膀，四条腿有伸有屈，体现身语意九种姿态。

164 རྟ་མགྲིན་ཡང་གསང་ནི་ལྷ་འཁོར་གསང་སྔགས་རྙིང་མའི་ཡིད་མ་ཞིག་ཡིན་ལ་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱིས་བརྟེན་སྒྲུབ་ཡང་མཆིས། རྒྱུད་སྡེ་བཞིའི་ནང་ཚན་རྣལ་འབྱོར་བླ་མེད་རྒྱུད་ཀྱི་ཡིད་མ་ཡིན་ནོ། །

165

165 **长寿三尊** 长寿三尊是无量寿佛、白度母、尊胜佛母三尊的总称。 在本幅唐卡中，中间主尊为无量寿佛，左下为白度母，右下为尊胜佛母。

165 ཚེ་ལྷ་རྣམ་གསུམ་གྱི་ཞལ་ཐང་ངོ། དུས་མ་ཡིན་པར་འཆི་བའི་འཇིགས་པ་ལས་སྐྱོབས་པའི་ཚེ་ཡི་ལྷ་མཆོག་གསུམ་སྟེ། དབུས་སུ་ཚེ་དཔག་མེད་དང་། གཡས་སུ་རྗེ་བཙུན་སྒྲོལ་དཀར། གཡོན་དུ་གཙུག་ཏོར་རྣམ་རྒྱལ་མ་བཅས་ཀྱི་སྣང་བརྙན་ནོ། །

166

166 **大悲观世音菩萨像(莲花传规)** 观世音菩萨是怙主无量光佛的近侍弟子，他为了引导六道有情众生而化现成千手千眼的身形。十一面观世音菩萨像有两种传规，一种是国王传规，一种是莲花传规。这幅唐卡画的是莲花传规。称其为莲花传规，是因为它是由比丘尼白玛(莲花)所见到的观世音菩萨的形象传下来的。

166 སྤྱན་རས་གཟིགས་ཕྱག་སྟོང་སྤྱན་སྟོང་གི་ཞལ་ཐང་འདི་ནི། དགེ་སློང་མ་པདྨོ་ལུགས་ཀྱི་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཕྱག་སྟོང་སྤྱན་སྟོང་ལ། གཡས་སུ་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་དང་། གཡོན་དུ་ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེ་བཅས་ཀྱི་སྣང་བརྙན་ནོ། །

167

167　大悲观世音菩萨像(国王传规)　这是国王传规的千手千眼观世音菩萨像。称其为国王传规的千手千眼观世音，是因为它是由公元7世纪时法王松赞干布亲眼所见的观世音菩萨的形象传下来的。

167 སྤྱན་རས་གཟིགས་ཕྱག་སྟོང་སྤྱན་སྟོང་གི་ཞལ་ཐང་འདི་ནི། ཆོས་རྒྱལ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་གཟིགས་སྣང་ལས་བྱུང་བའི་རྒྱལ་པོ་ལུགས་ཀྱི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ཕྱག་སྟོང་སྤྱན་སྟོང་ལ། གཡས་སུ་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་དང་། གཡོན་དུ་ཕྱག་རྡོར་ཞི་བ་བཞེངས་སྐབས་སུ་བཞུགས་པའི་སྣང་བརྙན་ནོ། །

168

168　**千手千眼白伞盖佛**　此处所绘为千手千眼白伞盖佛，于一尊佛身上有千头、千手、百亿只眼。佛教认为只要念诵其名号，就可以得到密咒法力救助，为人和非人去除鬼害、魔害、星曜害、毒害、兵器害，火害和水害等，如意成就顺缘。

168 གདུགས་དཀར་གྱི་ཞལ་ཐང་འདི་ནི། འཕགས་མ་གདུགས་དཀར་མོ་གཞན་གྱིས་མི་ཐུབ་མ་ཆེན་མོ། དབུ་སྟོང་མངའ་བ། ཕྱག་སྟོང་མངའ་བ། སྤྱན་བྱེ་བ་བརྒྱ་སྟོང་མངའ་བ་དང་ལྡན་པ། འོག་ཏུ་ལེགས་ལྡན་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱིས་བསྐོར་བ་བཅས་ཀྱི་སྣང་བརྙན་ནོ། །གདུགས་དཀར་ནི་འཇིགས་པ་ཐམས་ཅད་ལས་སྐྱོབ་པར་བྱེད་པའི་ལྷ་རྒྱུད་ཀྱི་ཡི་དམ་ཞིག་ཡིན། །

169

169 三面八臂白伞盖佛 唐卡所绘三面八臂白伞盖佛，身白色，如阳光照耀下的雪山，手执伞盖，于身语意三门镇伏粗暴顽劣，遮止兵乱灾祸，以事业去除违碍，成就顺缘，具足法力。

169 གདུགས་དཀར་གྱི་ཞལ་ཐང་འདི་ནི། རིན་འབྱུང་བརྒྱ་རྩ་ལས་གསུངས་པའི་གདུགས་དཀར་ཞལ་གསུམ་ཕྱག་བརྒྱད་འཇིགས་པ་ཐམས་ཅད་ལས་སྐྱོབ་པར་བྱེད་པའི་སྣང་བརྙན་ནོ། །བྲ་རྒྱུད་ཀྱི་ཡི་དམ་ཞིག་ཡིན། །

170

170 **白度母** 按佛教所说，度母是观世音菩萨的化现，是一种从恐怖中拯救众生的菩萨。度母分绿白两种，本唐卡所绘是其中的白度母。白度母居于白莲花中月形坐垫之上，结金刚跏趺坐，手结施胜印，身色如秋季的明月，有月形靠背，身戴各种饰品，手执睡莲花。

170 སྒྲོལ་དཀར་གྱི་ཞལ་ཐང་འདི་ནི། དབུས་སུ་རྗེ་བཙུན་སྒྲོལ་དཀར་ཡིད་བཞིན་འཁོར་ལོ་དང་། དབུ་ཐོད་ཀྱི་དབུས་སུ་ཚེ་དཔག་མེད། དེའི་གཡས་སུ་གཙུག་ཏོར་རྣམ་རྒྱལ་མ། གཡོན་དུ་བདེ་མཆོག་ཆེ་ལྷ་དཀར་པོ་ཡབ་ཡུམ། འོག་གི་གཡས་སུ་ཛམ་བྷ་ལ་སེར་པོ། གཡོན་དུ་མི་གཡོ་བ་དཀར་པོ་བཅས་ཀྱི་སྣང་བརྙན་ནོ། །

171

171　**绿度母绿度母**　是众度母中之一种，本唐卡所绘的绿度母身显绿玉色，一面二臂，双腿右伸左屈。右手结施愿印，左手结施依印，双手均执蓝色乌波罗花。右手施愿印，是恩赐悉地的一种手印，寓意向众智者摆设悉地之宴；左手施依印，是一种垂手臂，屈左肘，掌心朝外，指头举至双乳前的手式，意为三宝(佛、法、僧)救度面临各种魔障灾难的众生；手中所执乌波罗花，意指鼓励众生远弃尘世间之“幸福”而迈向解脱之城。

171 སྒྲོལ་ལྗང་གི་ཞལ་ཐང་ནི། རྗེ་བཙུན་སྒྲོལ་ལྗང་ནི་རྒྱུད་སྡེ་བཞིའི་ནང་ཚན་རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་ཀྱི་ཡི་དམ་གྲས་ཤིག་ཡིན། དབུ་ཐོད་དུ་རིགས་བདག་ཚེ་དཔག་མེད་ཀྱི་སྣང་བརྙན་དང་ལྡན་ནོ། །

172

172–174 二十一度母 在这三幅唐卡中，主尊救度佛母，身显绿玉色，一面二臂，双腿右伸左屈，着绫罗天衣，戴各种珍宝佩饰，双手均持蓝色乌波罗花。其周围为二十一度母，即奋迅度母、威猛白度母、金颜度母、尊胜度母、牛音叱咤度母、胜三界度母、破敌度母、摧破魔军度母、供奉三宝度母、伏魔度母、解厄度母、烈焰度母、颦眉度母、救饥度母、大寂静度母、消疫度母、赐成就度母、消毒度母、消苦度母、明心吽音度母、震撼三界度母。以上各尊身色、标识、姿态均不同。

172－174 སྒྲོལ་མ་ཉེར་གཅིག་གི་ཞལ་ཐང་གསུམ་པོ་ནི། གཙོ་བོ་སེང་ལྡེང་ནགས་ཀྱི་སྒྲོལ་མ་ལ་སྒྲོལ་མ་ཉེར་གཅིག་གིས་བསྐོར་བ་སྟེ། མྱུར་མ་དཔའ་མོ། ཁྲོ་བ་དཀར་མོ། གསེར་མདོག་ཅན་མ། གཙུག་ཏོར་རྣམ་རྒྱལ་མ། ཧཱུྃ་སྒྲོགས་མ། འཇིག་རྟེན་གསུམ་རྒྱལ་མ། གཞན་འཇོམས་མ། བདུད་དགྲ་འཇོམས་པ། དཀོན་མཆོག་གསུམ་མཆོད་མ། བདུད་དབང་སྡུད་མ། ཕོང་ལས་པ་ཀུན་སེལ་མ། མེ་ལྟར་འབར་མ། ཁྲོ་གཉེར་ཅན་མ། བཀྲེས་འབྱིན་མ། ཞི་བ་ཆེན་མོ། རིམས་ནད་ཀུན་སེལ་མ། དངོས་གྲུབ་ཀུན་སྩོལ་མ། དུག་སེལ་མ། སྡུག་བསྔལ་ཀུན་སེལ་མ། རིག་པ་ཧཱུྃ་སྒྲོགས་མ། འཇིག་རྟེན་གསུམ་གཡོ་མ་བཅས་ཉེར་གཅིག་གི་སྐུ་བརྙན་ནོ། །

173

174

175

175–176 救度八难度母 藏传佛教中救度八难度母是指救度八难或八种怖畏的度母。八难分别为我慢狮难、痴心象难、嗔恚火难、忌妒蛇难、邪见贼难、悭吝牢狱难、贪心水难、犹豫非人难。此两幅唐卡所绘即为救助八难度母。

175－176 སྒྲོལ་མ་འཇིགས་པ་བརྒྱད་ཀྱི་ཞལ་ཐང་གཉིས་པོ་འདི། དབུས་ཀྱི་གཙོ་བོ་གཉིས་སེང་ཁྲི་དང་ནགས་ཀྱི་སྒྲོལ་མ་ཡིན། འདིའི་མཐའ་འཁོར་དུ་ང་རྒྱལ་སེང་གེའི་འཇིགས་སྐྱོབ་མ། གཏི་མུག་གླང་པོའི་འཇིགས་སྐྱོབ་མ། ཞེ་སྡང་མེ་ཡི་འཇིགས་སྐྱོབ་མ། ཕྲག་དོག་སྦྲུལ་གྱི་འཇིགས་སྐྱོབ་མ། ལྟ་ངན་ཇག་པའི་འཇིགས་སྐྱོབ་མ། སེར་སྣའི་ལྕགས་སྒྲོག་འཇིགས་སྐྱོབ་མ། འདོད་ཆགས་ཆུ་བོའི་འཇིགས་སྐྱོབ་མ། ཐེ་ཚོམ་ཤ་ཟའི་འཇིགས་སྐྱོབ་མ་བཅས་ཀྱི་སྣང་བརྙན་ནོ། །

177

177 普明大日如来 普明大日如来(毗卢遮那)，身白色，着绸缎肩帔和裤裙，有诸宝严饰。四面，脸白色。双手结禅定印，执八辐轮。神态安详看视四方，结金刚跏趺坐。

177 ཀུན་རིག་རྣམ་སྣང་གི་ཞལ་ཐང་ངོ། ཀུན་རིག་རྣམ་པར་སྣང་མཛད་ལོངས་སྐུའི་ཆ་བྱད་ལ། ཕྱག་གཉིས་མཉམ་བཞག་འཁོར་ལོས་མཚན་པའི་སྣང་བརྙན་ནོ། །རྒྱུད་སྡེ་བཞིའི་ནང་ཚན་སྤྱོད་རྒྱུད་ཀྱི་ཡི་དམ་ཞིག་ཡིན། །

178

178 **观世音菩萨心性安息像** 观世音菩萨心性安息，身白色，一面双臂，右手平伸、左手执莲花，以安乐休息状坐于莲座上。

178 སྤྱན་རས་གཟིགས་སེམས་ཉིད་ངལ་གསོའི་ཞལ་ཐང་ངོ། གཙོ་བོ་སྤྱན་རས་གཟིགས་སེམས་ཉིད་ངལ་གསོལ། གཡས་སུ་སྒྲོལ་ལྷུང་དང་། གཡོན་དུ་པདྨ་གཉེར་ཅན་འཁོད་པའི་སྟང་བརྟན་ནོ། །

179

179 **四臂观音** 本唐卡所绘四臂观音，身白色，四臂，第一双手在胸间合掌，第二双手分别执串珠、莲花，在莲座上结跏趺坐。

179 སྤྱན་རས་གཟིགས་ཕྱག་བཞི་པའི་ཞལ་ཐང་ནི། འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཕྱག་བཞི་པ་སྟེ། རྩ་བའི་ཕྱག་གཉིས་ཐུགས་ཀར་ཐལ་མོ་སྦྱར་བ། ཕྱག་གཡས་བགྲང་ཕྲེང་དང་། གཡོན་པདྨ་འཛིན་པའི་སྟང་བཞུགས་ནོ། །བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་ཡི་དམ་ཞིག་གོ། །

180

180–184 五种姓佛 五种姓佛又称五方佛。除中央的大日如来报身佛外，东方妙喜世界，有净除嗔怒具足明镜智慧的金刚勇识的报身(不动佛)；南方吉祥庄严，有净除傲慢具足平等性智的宝生佛报身；西方极乐世界刹土，有净除贪欲具足妙观察智的无量光佛报身；北方业具足刹土，有净除嫉妒具足成就所作智慧的不空成就佛的报身。唐卡 180 所绘为五种姓佛。中央为大日如来报身佛。唐卡 181 所绘为东方不动佛。唐卡 182 所绘为南方宝生佛。唐卡 183 所绘为西方阿弥陀佛(无量光)。唐卡 184 所绘为北方不空成就佛。

180 – 184 རྒྱལ་བ་རིགས་ལྔའི་ཞལ་ཐང་ལྔ་པོ་ནི། རྒྱུད་ཀྱི་སྒོ་ནས་གསུངས་པའི་རྒྱལ་བ་རིགས་ལྔ་ལོངས་སྐུའི་ཆ་བྱད་ཅན་ཏེ། ཤར་དུ་རྣམ་པར་སྣང་མཛད་དཀར་པོ་འཁོར་ལོས་མཚན་པ། ལྷོར་རིན་ཆེན་འབྱུང་ལྡན་སེར་པོ་ནོར་བུས་མཚན་པ། ནུབ་ཏུ་སྣང་བ་མཐའ་ཡས་དམར་པོ་པདྨས་མཚན་པ། བྱང་དུ་དོན་ཡོད་གྲུབ་པ་ལྗང་གུ་རྒྱ་གྲམ་གྱིས་མཚན་པ། དབུས་སུ་མི་བསྐྱོད་པ་སྔོན་པོ་རྡོ་རྗེས་མཚན་པ་བཅས་ཀྱི་སྣང་བརྙན་ནོ། །

181

182

183

184

185

185 **金刚萨埵与明妃** 金刚萨埵(菩萨名)又云金刚手秘密主、普贤，是真言宗八祖之第二祖，密宗以大日如来为初祖。因执持金刚杵故，又名金刚手菩萨。明妃(术语)为陀罗尼之别称。陀罗尼有所烦恼之暗之德，故云明；能增长一切之功德，故云妃。亦单称云明。

185 རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་ཡབ་ཡུམ་ནི་ཡིད་མ་རིགས་བརྒྱའི་ཁྱབ་བདག་ཡིན་ལ། སྒོད་རྒྱུད་ཀྱི་ཡི་དམ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན། །

186

186 **顶髻如来上师像** 这是一幅集顶髻大白伞盖佛母、如来佛像及上师像于一体的唐卡画。

186 གདུགས་དཀར་མཆོག་སྒྲུབ་མ་ནི་བླ་རྒྱུད་ཀྱི་ཡི་དམ་ཞིག་ཡིན། ཞལ་ཐང་འདིའི་དབུས་སུ་གདུགས་དཀར་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་མ་དང་། དབུ་གོང་གཡས་སུ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ། གཡོན་དུ་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་བཅས་ཀྱི་སྐུ་བརྟན་ནོ། །

187

187 **噶当派四本尊** 噶当派四本尊是指佛祖释迦牟尼、四臂观世音、绿色度母、黑色不动明王。

187 བཀའ་གདམས་ལྷ་བཞི་ནི་ཇོ་བོ་རྗེ་དཔལ་ལྡན་ཨ་ཏི་ཤ་ལས་བརྒྱུད་པའི་བཀའ་གདམས་པའི་ལྷ་བཞི་སྟེ་དབུས་སུ་སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་དང་། དབུ་ཐོད་གཡས་སུ་ཇོ་བོ་རྗེ་དཔལ་ལྡན་ཨ་ཏི་ཤ། གཡོན་དུ་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཕྱག་བཞི་པ། ཞབས་སྨད་གཡས་སུ་སྒྲོལ་ལྗང་། གཡོན་དུ་མི་གཡོ་བ་སྔོན་པོ་བཅས་ཀྱི་སྣང་བརྙན་ནོ། །

188

188 **白伞盖佛母** 白伞盖佛母白色身，一面二臂三目，右手直伸执法轮，左手执白伞，居于莲花座上。

188 གདུགས་དཀར་མཆོག་གྲུབ་མ་ནི་རྒྱུད་སྡེ་བཞིའི་ནང་ཚན་བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་ཡི་དམ་ཞིག་ཡིན། དེས་བར་ཆད་དང་ནད་གདོན་ཐམས་ཅད་སེལ་བར་ནུས་སོ། །

189

189 普度三途观音 普度三途观音白色身，一面二臂。以慈悲之目光注视有情，是佛教中普度三途(地狱、饿鬼和旁生)众生的引导之主。

189 སྤྱན་རས་གཟིགས་ངན་སོང་ཀུན་འདྲེན་ནི། ངན་སོང་གསུམ་གྱི་སྡུག་བསྔལ་ལས་སྒྲོལ་བར་མཛད་ཅིང་། ཐ་སྙད་ཀྱི་ཡི་དམ་ཞིག་ཡིན། ཞལ་ཐང་འདིའི་དབུས་སུ་སྤྱན་རས་གཟིགས་ངན་སོང་ཀུན་འདྲེན་དང་དབུ་མོད་དུ་སྒྲོལ་དཀར་དང་། མི་འཁྲུག་པ་བཅས་ཀྱི་སྣང་བརྙན་ནོ། །

190

190　金底朱砂勾线的顶髻尊胜佛母

190 ཞལ་ཐང་འདི་ནི་གསེར་ཐང་ཞེས་གཞི་གདན་གྱི་ངོས་གསེར་ལེབ་ཐུག་ཐོག་མཚལ་གྱིས་སྟོང་སྐུའི་རིགས་བཞེངས་སྐོལ་མཆིས། དབུས་སུ་གཙུག་ཏོར་རྣམ་རྒྱལ་མ། མཐའ་འཁོར་དུ་ཚེ་དཔག་མེད་དང་། སྒྲོལ་དཀར། རྣམ་རྒྱལ་མ་བཅས་ཀྱི་སྣང་བརྙན་ནོ། །

191

191 **三世佛** 这幅唐卡里，绘在中间的是现世佛释迦牟尼，右前为过去佛燃灯佛、左前为未来佛慈氏怙主。其中，现世佛绘制尺寸较大，过去佛和未来佛较小。现世佛、过去佛和未来佛统称“三世佛”。未来佛又称强巴佛。

191 དུས་གསུམ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞལ་ཐང་ངོ། དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་ཏེ། དབུས་སུ་ད་ལྟ་བའི་སངས་རྒྱས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་དང་། གཡས་སུ་འདས་པའི་སངས་རྒྱས་མར་མེ་མཛད། གཡོན་དུ་མ་འོངས་པའི་སངས་རྒྱས་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོ་བཅས་ཀྱི་སྣང་བརྙན་ནོ། །

192

193

192—198　忏罪所向三十五佛　此忏罪所向三十五佛的来历是，依估上师宗喀巴大师在山南桑日沃喀以修苦行积聚福德净除罪业时，与他一起闭关修行的有八个弟子，其中有前藏人四名，即坚嘎哇贝丹桑布、多丹绛森巴、乃丹仁钦嘉却、乃丹桑迥巴，有安多人四名，即多丹坚白嘉措、格西喜饶扎巴、格西坚白扎西、格西贝迥巴，他们被称为清净八弟子。据他们说当时依估上师宗喀巴大师亲眼见到了忏罪所向三十五佛。

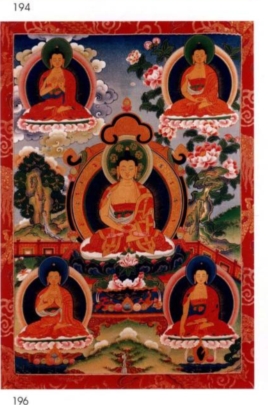
192－198 ལྟུང་བཤགས་ཀྱི་ཞལ་ཐང་བདུན་པོ་ནི། ཕུང་པོ་གསུམ་པའི་མདོ་ལས་བསྟན་པའི་བཅས་རང་གི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་རྣམས་བཤགས་པའི་ཡུལ་གྱི་བདེ་བར་གཤེགས་པ་སོ་ལྔ་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྡོ་རྗེ་སྙིང་པོ་རབ་ཏུ་འཇོམས་པ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རིན་ཆེན་འོད་འཕྲོ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཀླུ་དབང་གི་རྒྱལ་པོ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དཔའ་བོའི་སྡེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དཔལ་དགྱེས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རིན་ཆེན་མེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རིན་ཆེན་ཟླ་འོད། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མཐོང་བ་དོན་ཡོད། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རིན་ཆེན་ཟླ་བ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དྲི་མ་མེད་པ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དཔལ་སྦྱིན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཚངས་པ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཚངས་པས་བྱིན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཆུ་ལྷ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཆུ་ལྷའི་ལྷ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དཔལ་བཟང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཙནྡན་དཔལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གཟི་བརྗིད་མཐའ་ཡས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འོད་དཔལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མྱ་ངན་མེད་པ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྲེད་མེད་ཀྱི་བུ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མེ་ཏོག་དཔལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཚངས་པའི་འོད་ཟེར་རྣམ་པར་རོལ་པས་མངོན་པར་མཁྱེན་པ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་པདྨའི་འོད་ཟེར་རྣམ་པར་རོལ་པས་མངོན་པར་མཁྱེན་པ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནོར་དཔལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དྲན་པའི་དཔལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མཚན་དཔལ་ཤིན་ཏུ་ཡོངས་གྲགས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དབང་པོའི་ཏོག་གི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་རྒྱལ་པོ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་གནོན་པའི་དཔལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གཡུལ་ལས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམ་པར་གནོན་པའི་གཤེགས་པའི་དཔལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཀུན་ནས་སྣང་བ་བཀོད་པའི་དཔལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རིན་ཆེན་པདྨ་རྣམ་པར་གནོན་པ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རི་དབང་གི་རྒྱལ་པོ་བཅས་ཀྱི་སྣང་བརྙན་ནོ། །

194

195

196

197

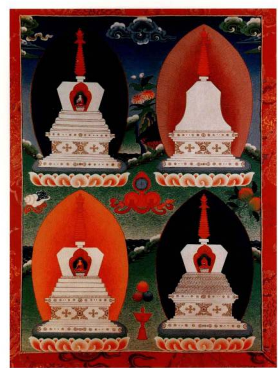
198

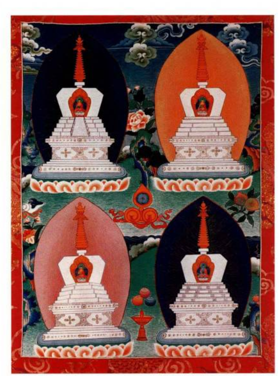
199

199 **苯教祖师顿巴辛饶** 顿巴辛饶是雪域原始宗教苯教祖师，此唐卡描绘的即是他的画像。

199 སྟོན་པ་གཤེན་རབ་མི་བོ་ཆེ་ནི་བགྲང་བྱ་སུམ་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱའི་སྔ་རོལ་ཏུ་ཡབ་རྒྱལ་བོ་ཐོད་དཀར་དང་ཡུམ་ཡོ་ཕྱི་རྒྱལ་བཞད་མ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་ཞང་ཞུང་འོལ་མོ་ལུང་རིང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། གཡུང་དྲུང་བོན་གྱི་བསྟན་པ་སྤེལ་བར་མཛད།།

200

201

200–201 **善逝八尊塔** 为展示佛祖释迦牟尼的主要功绩，兴建佛(舍利)塔，列行供奉。八大佛塔为：善逝塔、菩提塔、法轮塔、神变塔、天降塔、和好塔(或称和睦塔)、尊胜塔和涅槃塔。

善逝塔：为纪念佛祖诞辰，在释迦牟尼诞生处迦毗罗城所建的佛塔。塔身圆形，莲瓣为饰。 菩提塔：为纪念佛祖在菩提树下觉悟，在释迦牟尼于摩竭陀国王舍城中证正果等觉处所建的佛塔。塔身四级四方。法轮塔：为纪念佛祖初转法轮，在释迦牟尼于波罗奈斯城中转法轮处所建的佛塔。塔身四级四方。神变塔：为纪念佛祖显神通制伏邪魔外道，在释迦牟尼于舍卫国氏陀园中显示神通变化处所建的佛塔。塔身四级四方。天降塔：佛祖在忉利天夏住已毕，午后下降南瞻部洲桑伽尸国即曲女城。为纪念佛祖此行而建的塔称为天降塔。和好塔(或称和睦塔)：在提婆达多分离僧伽时，佛命二圣前去调解，使僧侣间和好如初，为此在王舍城建和好塔，以示纪念。尊胜塔：佛祖释迦牟尼涅前四个月，身患疾病，众弟子祈请佛祖住留人间，引度众生。应此请佛祖使其寿量 延长三个月。为纪念此事在毗耶离(广严)城中建尊胜塔。涅塔：为纪念佛祖释迦牟尼涅般而在拘尸那(上茅)城中所建佛塔。

200－201 མཆོད་རྟེན་རྣམ་བརྒྱད་ནི། ཤར་དུ་ལྷ་བབ་མཆོད་རྟེན། ལྷོ་དུ་བཀྲ་ཤིས་སྒོ་མང་མཆོད་རྟེན(ཆོས་འཁོར་མཆོད་རྟེན)། ནུབ་དུ་པད་སྤུངས་མཆོད་རྟེན(བདེ་གཤེགས་མཆོད་རྟེན)། བྱང་དུ་མྱང་འདས་མཆོད་རྟེན། བྱང་ཤར་དུ་ཆོ་འཕྲུལ་མཆོད་རྟེན(བདུད་འདུལ་མཆོད་རྟེན)། ཤར་ལྷོར་བྱང་ཆུབ་མཆོད་རྟེན། ལྷོ་ནུབ་དུ་རྣམ་རྒྱལ་མཆོད་རྟེན། ནུབ་བྱང་དུ་དབྱེན་ཟླུམ་མཆོད་རྟེན་བཅས་བརྒྱད་དོ། །

202

202–224　十六罗汉是　指受释迦牟尼之命住持佛教的十六罗汉。即：因竭陀尊者、阿氏多尊者、伐那婆斯尊者、迦里迦尊者、伐莣罗佛多尊者、跋陀罗尊者、迦罗加伐蹉尊者、迦诺迦跋黎堕尊者、巴沽拉尊者、罗怙罗尊者、注荼半托迦尊者、宾度罗跋罗堕尊者、半托迦尊者、那迦希尊者、苏频陀尊者和阿秘特尊者。此二十三幅唐卡即为十六尊(汉地为十八罗汉)罗汉之完整画像。

202－224 འཕགས་པའི་གནས་བརྟན་བཅུ་དྲུག་གི་ཞལ་ཐང་སྟེ། གཙོ་ཐང་སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་དང་འཁོར་མཆོག་ཟུང་དང་། སངས་རྒྱས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་མ་རྫོགས་ཀྱི་བར་དུ་འཚོ་ཞིང་བཞེས་ཏེ་བསྟན་པ་སྐྱོང་བར་མཛད་པའི་དགྲ་བཅོམ་པ་བཅུ་དྲུག་གི་སྣང་བརྙན་ཏེ། ཡན་ལག་འབྱུང་དང་། མ་ཕམ་པ། ནགས་ན་གནས། དུས་ལྡན། རྡོ་རྗེ་མོ་ཡི་བུ། བཟང་པོ། གསེར་བེའུ། བྷ་ར་དྭ་ཛ་གསེར་ཅན། བ་ཀུ་ལ། སྒྲ་གཅན་འཛིན། ལམ་ཕྲན་བསྟན། བྷ་ར་དྭ་ཛ་བསོད་སྙོམས་ལེན། ལམ་ཆེན་བསྟན། ཀླུ་ཡི་སྡེ། སྦེད་བྱེད། མི་ཕྱེད་པ་བཅས་བཅུ་དྲུག་དང་། དགེ་བསྙེན་དྷརྨ་ཏ་ལ། སྦྱིན་བདག་ཧྭ་ཤང་། དེ་བཞིན་རྒྱལ་ཆེན་རིགས་བཞི་སྟེ། ཡུལ་འཁོར་སྲུང་དང་། འཕགས་སྐྱེས་པོ། སྤྱན་མི་བཟང་། རྣམ་ཐོས་སྲས་བཅས་སོ། །

203

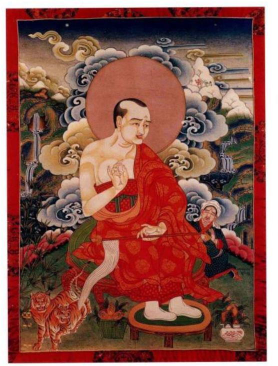
204

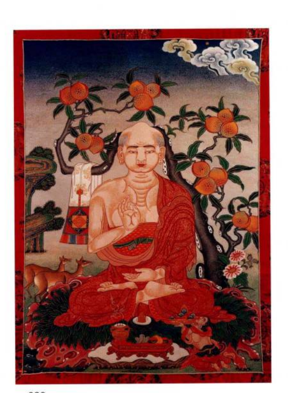

205

206

207

208

209

210

211

212

213

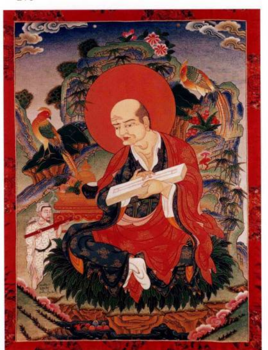
214

215

216

217

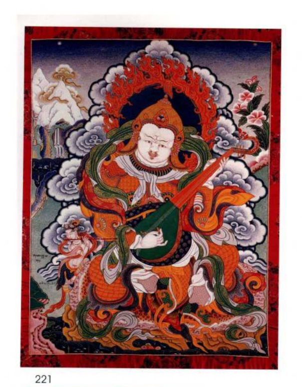
218

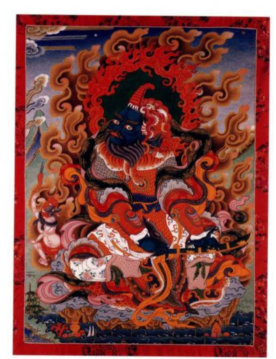
219

220

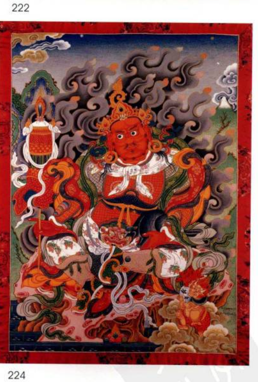

221

222

223

224

225

225　十地五道图(僧人游戏用图)

225 ས་ལམ་རྣམ་གཞག་གི་ཞལ་ཐང་ནི་དགེ་འདུན་པ་རྩེའི་གནང་བྱིན་སྐབས་ཅད་ཆས་ཤིག་ཡིན་པ་སྟེ། མིང་མོ་ངོས་རྡུག་ལ་ཡི་གེ་རྡུག་ཡོད་པ་དེ་རེ་ཚོས་ཀྱིས་བརྒྱབ་སྟེ་དམའ་དམྱལ་བ་ནས་མཐོ་བྱང་འདུག་རྡོ་རྗེ་འཆང་གི་གོ་འཕང་ཐོབ་པའི་བར་གོ་ཡིག་ལ་གཞིགས་ནས་གནས་སྤོ་བ་ཡིན། ཕྱས་རྫོན་དུ་རྡོ་རྗེ་འཆང་གི་གོ་འཕང་ཐོབ་ན་དེ་རྒྱལ་བ་ཡིན། །

226

226　生死轮转图　此图是让众生了解四圣谛(苦谛、集谛、灭谛、道谛) 应行应止之内容而绘制的生死轮转图。全图绘于一张口阎摩狱主腹部，呈圆形。中间层的上部两段分别绘有天界、阿修罗和人界，下部三段分别绘有地狱、旁生。圆轮中心层绘有分别表示贪、嗔、痴的鸡、蛇、猪图案。最外层为表示十二缘起的图案。

226 སྲིད་པའི་འཁོར་ལོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་འཁོར་ཐོག་མ་སྐོར་སྐབས་གསུངས་པའི་བདེན་པ་བཞི་སྟེ། སྡུག་བསྔལ་བདེན་པ་དང་། ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ། འགོག་པའི་བདེན་པ། ལམ་གྱི་བདེན་པ་བཅས་ཀྱི་དོན་གསལ་བར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་དུ་སྲིད་པ་འཁོར་ལོའི་དཔེ་རིས་དེ་བསྟན་པ་ཡིན་ཅིང་། བདེན་པ་བཞིའི་སྣང་དོར་གྱི་འཇུག་ལྡོག་མཚོན་བྱེད་ཡིན། འཆི་བདག་གཤིན་རྗེའམ་སྲིན་པོ་ཁ་གདངས་པའི་དབུས་སུ་འཁོར་ལོ་ཟླུམ་པོ་ཆ་ལྔ་པ་ཞིག་བྲིས་ནི་སྙིང་གི་དུམ་བུ་གཉིས་སུ་བྱས་པའི་ཆ་གཅིག་ལ་ལྷ་དང་ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་གནས། གཅིག་ལ་མི་ཡི་གནས། འོག་གི་ཆ་གསུམ་དུ་བྱས་པའི་ཆ་གཅིག་ལ་དུད་འགྲོ། དབུས་སུ་དམྱལ་བ། གཅིག་ཤོས་ལ་ཡི་དྭགས་ཀྱི་གནས་བཅས་བྲིས་ཡོད། འཁོར་ལོ་ཟླུམ་པོ་དེའི་དཀྱིལ་དུ་འཁོར་བ་ལ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་ཉོན་མོངས་གསུམ་སྟེ། འདོད་ཆགས་མཚོན་བྱེད་དུ་བྱ་ཕུག་རོན། ཞེ་སྡང་མཚོན་བྱེད་དུ་སྦྲུལ། གཏི་མུག་མཚོན་བྱེད་དུ་ཕག་པ་བཅས་གཟུགས་བརྙན་བྲིས་ཡོད། འཁོར་ལོ་དེའི་ཕྱིའི་ཐ་སྐོར་དུ་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཏེ། མ་རིག་པ་མཚོན་བྱེད་དུ་རྒས་པོ་ལོང་བ་ཞིག འདུ་བྱེད་མཚོན་བྱེད་དུ་རྫ་མཁན་གྱིས་རྫ་བཟོ་བ་ཞིག རྣམ་ཤེས་མཚོན་བྱེད་དུ་སྤྲེའུ་ཞིག མིང་གཟུགས་མཚོན་བྱེད་དུ་སྐྱེས་བུ་གྲུ་གཏོང་མཁན་ཞིག སྐྱེ་མཆེད་མཚོན་བྱེད་དུ་ཁང་སྟོང་ཞིག རེག་པ་མཚོན་བྱེད་དུ་སྐྱེས་པ་དང་བུད་མེད་འཁྱུད་པ་ཞིག ཚོར་བ་མཚོན་བྱེད་དུ་མིག་ལ་མདའ་ཟུག་པ་ཞིག སྲེད་པ་མཚོན་བྱེད་དུ་སྐྱེས་བུ་ཆང་འཐུང་བ་ཞིག ལེན་པ་མཚོན་བྱེད་དུ་སྐྱེས་པའམ་སྤྲེའུ་ཞིག་གིས་ཤིང་སྟོང་ནས་འབྲས་བུ་ལེན་པ་ཞིག སྲིད་པ་མཚོན་བྱེད་དུ་ཕོ་མོ་འཁྲིག་སྦྱོར་བྱེད་པ་ཞིག སྐྱེ་བ་མཚོན་བྱེད་དུ་མ་ལས་བུ་བཙས་པ་ཞིག རྒ་ཤི་མཚོན་བྱེད་དུ་རོ་འཕུར་མཁན་ཞིག་བཅས་ཀྱི་རྣམ་པ་བཞེངས་ཡོད་པའོ། །

227

227–229 三士护法神 三士，即指上、中、下三士。上士指为担负使量等虚空一切有情均证佛果而努力修学佛法之重任者；中士是为自己解脱轮回痛苦，求证涅槃槃，仅有中等胆识的人；下士是仅因怖提恶趣希求人天善趣而努力修学佛法者。因分有上、中、下三士，故各自的护法神也不同。上士的护法神为六臂黑天，中士的护法神为多闻天王，下士的护法神为阎摩护法神。

227－229 སྐྱེས་བུ་གསུམ་གྱི་སྲུང་མ་ནི། ངོ་བོ་དགེ་ལྡན་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྲུང་མ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་སྒོ་ནས་བསྟན་པའི་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་སྲུང་མ་ཡེ་ཤེས་མགོན་པོ་ཕྱག་དྲུག་པ། སྐྱེས་བུ་འབྲིང་གི་སྲུང་མ་རྒྱལ་ཆེན་རྣམ་ཐོས་སྲས། སྐྱེས་བུ་ཆུང་ངུའི་སྲུང་མ་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་སྒྲུབ་བཅས་ཀྱི་སྣང་བརྙན་ནོ།།

228

229

230

230–232　法王内外密三尊　本唐卡所绘阎魔护法神，身呈蓝黑色，一面二臂，忿怒水牛脸，有两个锐角，三目怒视，张口伸舌，暴出四颗獠牙，眉须似火，赤发冲上，右手持棍，左手持黑套索，右腿弯曲踏于凶怒水牛近双角处，左腿直伸踏于凶怒水牛尾脊骨上，体型矮胖，大腹低垂，裸身，饰以骨饰。另外还有双臂黑天及红阎魔护法。

230－232ཆོས་རྒྱལ་ཕྱི་ནང་གསང་གསུམ་ནི་དཔལ་རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་བཀའ་སྲུང་གཙོ་བོ་གསུམ་ཡིན། དབུས་སུ་ཆོས་རྒྱལ་ནང་སྒྲུབ་དང་། གཡས་སུ་ཆོས་རྒྱལ་གསང་སྒྲུབ། གཡོན་དུ་ཆོས་རྒྱལ་ཕྱི་སྒྲུབ་བཅས་ཀྱི་སྣང་བརྙན་ནོ། །

231

232

233

233 **尸陀林主** 本唐卡所绘尸陀林主即是尸体之神，是本尊空行母的护法神。其形状为一对男女骷髅，其下方摆有人尸，并有秃鹫正在食用，这些是尸体在天葬场的写照。

233 དུར་བདག་ཡབ་ཡུམ་ནི་ཡི་དམ་བདེ་མཆོག་དང་རྣལ་འབྱོར་མའི་བཀའ་སྲུང་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། ཡེ་ཤེས་པའི་སྲུང་མའི་གྲས་ཡིན། །

234

234 婆罗门身吉祥怙主 唐卡所绘吉祥黑金刚，外似婆罗门装束，黑色身，右手持火焰剑，左手握盛满血的颅器于胸前，腋下夹着盛满酒的金瓶及矛，头发上竖，圆睁三目，外露獠牙，头和颈上戴五骷髅及湿人头串起来的璎珞，全身以人骨、蛇等为饰，其背光是熊熊燃烧的火焰。

234 དཔལ་མགོན་བྲམ་གཟུགས་ཀྱི་སྣང་བརྙན། །

235

235 **钺刀护法** 该护法神身呈黑色，外露獠牙，一面二臂，三目圆又红，头发眉须似火燃烧，头戴五骷髅冠，颈挂五十一个湿人头组成的璎珞，右手持刀，左手擎颅器于胸前。身形矮胖，以蛇为饰，下身围湿虎皮裙，右腿弯曲，左腿直伸，威立于莲花日轮之上、熊熊烈火之中。

235 མགོན་པོ་གྲི་གུག་ནག་པོ་ནི་ཇོ་བོ་རྗེ་དཔལ་ལྡན་ཨ་ཏི་ཤའི་བཀའ་སྲུང་གཙོ་བོ་ཞིག་ཡིན། དབུས་སུ་མགོན་པོ་གྲི་གུག་ནག་པོ་དང་། གཤམ་གྱི་གཡས་སུ་མགོན་པོ་རྡོ་རྒྱལ་པ་ཤི་གྲི་གུག་དམར་པོ། གཡོན་དུ་ཇོ་བོ་ཁྱིམ་དཀར་པ་བཅས་ཡིན། དེ་གསུམ་ནི་ར་སྒྲེང་དགོན་གྱི་བྱིན་ཅན་སོང་མ་ཡིན་པའི་སྲུང་མ་གསུམ་ཡིན་ནོ། །

236

236 红色欲帝明王 本唐卡所绘的红色欲帝明王，立于莲花日轮之上。主尊一面二臂，外露獠牙，着绫罗衣裳。佩戴各种珍宝装饰，右手持钺斧，左手持套索，右腿弯曲，左腿直伸。身前所抱佛母左腿弯曲绕主尊，右腿直伸，背光为熊熊燃烧的火焰。

236 འདོད་རྒྱལ་དམར་པོ་ནི་ས་སྐྱའི་དམར་པོ་སྐོར་གསུམ་གྱི་ཡ་གྱལ་ཞིག་ཡིན། དམར་པོ་སྐོར་གསུམ་ནི་རིག་བྱེད་མ་དམར་པོ། ཚོགས་བདག་དམར་པོ། འདོད་རྒྱལ་དམར་པོ་དང་གསུམ་མོ། །

237

237 **达龙格聂(居士)** 本幅唐卡中，达龙格聂身着铠甲，右手执矛幡，左手执宝盆，骑白色神马，在云彩上面光芒四射。

237 སྟག་ལུང་དགེ་བསྙེན་ནི། སྟག་ལུང་ཐང་པ་བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས་འོད་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ལྕགས་བྱི་(སྤྱི་ལོ1180)ལོར་དར་སྟུས་རྩོང་གསུམ་གྱིས་སྦྱིན་བདག་ཞུས་ཏེ་སྟག་ལུང་དགོན་ཐུག་འདེབས་མཛད་སྐབས། ཡུལ་དེའི་གཞིས་བདག་ཞིག་ལ་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་གནང་སྟེ་སྲུང་མ་བཀའ་བསྒོ་བ་ཞིག་གི་སྐུ་བརྙན་ནོ། །

238

238–242 祥寿五佛母 此五幅唐卡为一组。分别描绘了祥寿佛母、翠颜佛母、慧贞佛母、冠咏佛母、施仁佛母。唐卡238所绘为祥寿佛母，身白色，骑白色雪山狮子。唐卡239所绘为翠颜佛母，身蓝色，骑黄骡。唐卡240所绘为慧贞佛母，身黄色，骑黄色老虎。唐卡241所绘为冠咏佛母，身红色，骑黄母鹿。唐卡242所绘为施仁佛母，身绿色，骑碧龙 。

238－242 ཚེ་རིང་མཆེད་ལྔ་ནི། ལྷ་མོ་བཀྲ་ཤིས་ཚེ་རིང་མ་དང་། མཐིང་གི་ཞལ་བཟང་མ། མི་གཡོ་བློ་བཟང་མ། ཅོད་པན་མགྲིན་བཟང་མ། གཏད་དཀར་འགྲོ་བཟང་མ་བཅས་ཀྱི་སྣང་བརྙན་ཡིན། ལྷ་མོ་དེ་དག་གིས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཚེ་དཔལ། ཟོན་ནེས། ས་ཞིང་། འབྲོག་ཕྱུག རིན་པོ་ཆེ་སོགས་ལ་དབང་དུ་བྱེད་པ་ཡིན། །

239

240

241

242

243

243–251 多闻天王主眷九尊 此组唐卡所绘的四大天王之一多闻天王，一身金黄色，一面二臂，右手持宝幢，左手持吐各种珍宝之鼠，盘腿坐于伏地白狮子上，狮子回首目视主尊。多闻天王口中下起珍宝之雨，以表解救众生贫困之苦，头戴宝冠，遍身珍宝饰物，左右两肩以月亮、太阳装饰。财宝取之不尽之天库，为其所拥有。

其眷属八大财神，骑与自身颜色类同的骏马，珍宝饰满全身。其中东方神为黄杂母巴拉，右手持珠宝；南方神为黄岗巴桑布，右手持宝瓶；西方神为白诺布桑布，右手持摩尼宝；北方神为黑色鸠跋罗，右手持剑；东南方神为黄色羊达希(正识)，右手持金刀；西南方神为卓乃那布(黑色荒野)，右手持矛；西北方神为淡黄色阿增(五娱)，右手持楼阁，东北方神为白色绛布奇瓦(缓柔漩涡)，右手持盾。八大财神左手均持吐珍宝之鼠。

243－251 རྣམ་སྲས་རྟ་བདག་བརྒྱད་ནི་བྱང་ཕྱོགས་སྐྱོང་བའི་རྒྱལ་ཆེན་རྣམ་ཐོས་སྲས་ལ་འཁོར་གནོད་སྦྱིན་གྱི་སྡེ་དཔོན་རྟ་པ་བརྒྱད་ཀྱིས་བསྐོར་བ་སྟེ། གཙོ་བོ་རྒྱལ་ཆེན་རྣམ་ཐོས་སྲས་ལ་འཁོར་ནོར་བུ་བཟང་པོ་དང་། གང་བ་བཟང་པོ། ཛམ་བྷ་ལ། ཀུ་བེ་ར། ཡང་དག་ཤེས། འཇོག་གནས། ལྔ་ལྡན། ཀུན་སྲི་བཅས་ཀྱི་སྣང་བརྙན་ནོ།།

244

245

246

247

248

249

250

251

252

252 **象鼻天** 象鼻天也称毗那夜迦，传为财神之一。这幅唐卡所绘的象祇鼻天身呈红色，大象头，十二臂，双腿右屈左伸，呈舞立姿势。

252 ཚོགས་བདག་དམར་པོ་ནི་ས་སྐྱའི་དམར་པོ་སྐོར་གསུམ་གྱི་ཡ་གྱལ་ཞིག་དང་། ནོར་ལྷ་ནང་ཡིན། ཚོགས་བདག་ནི་ཕྱི་ནང་གཉིས་ཀའི་ཐུན་མོང་གི་ལྷ་ཡིན། ཞལ་ཐང་འདིའི་དབུས་སུ་ཚོགས་བདག་དང་། འོག་ཏུ་རྣམ་རྒྱལ་མའི་སྐུ་བརྙན་ནོ། །

253

253–264 永宁地母十二尊 藏传佛教中说，永宁地母是由莲花生大师调伏后立誓永远护持藏地的地祇女神。唐卡所绘的永宁地母分别为：遐迩名扬地母(唐卡253)，蓝黑色身，着红色披风，手持摩羯幢及宝镜，以龙为坐骑。页岩孚佑地母(唐卡254)，蓝绿色身，着绫罗衣裳，手持三尖矛及套索，以野驴为坐骑。普贤地母(唐卡255)，橘红色身，着绫罗衣裳，手持五股金刚杵及寿瓶，以狮子为坐骑。魔后地母(唐卡256)，黄色身，着绫罗衣裳，手持铃及套索，以骡马为坐骑。独具支眼地母(唐卡257)，白色身，着绫罗衣裳，手持镰刀及宝瓶，以鹿为坐骑。贤德明妃地母(唐卡258)，橘黄色身，着绫罗衣裳，手持羲鼓及宝镜，以大鹏为坐骑。刚烈尊胜地母(唐卡259)，橘红色身，着绫罗衣裳，手持铃及末尼宝，以母鹿为坐骑。金刚龙女地母(唐卡260)，橘红色身，着绫罗衣裳，手持蛇及宝盒，以马为坐骑。藏土孚佑地母(唐卡261)，白色身，着绫罗衣裳，手持彩箭及小匣，以马为坐骑。太一济世地母(唐卡262)，黄色身，着绫罗衣裳，手持飘旗及神镞，以母犏牛为坐骑。丽质冰心地母(唐卡263)，白色身，着绫罗衣裳，持宝镜及钺斧，以鹿为坐骑。翠聪绿炬地母(唐卡264)，绿色身，着绫罗衣裳，手持铃及莲花，以虎为坐骑。

253－264 བརྟན་མ་བཅུ་གཉིས་ནི་ཆོས་དང་འཇིག་རྟེན་གཉིས་ཀ་སྐྱོང་བའི་དཀར་ཕྱོགས་ཀྱི་ལྷ་སྲུང་མོ་རིགས་ཞི་དྲག་བཅུ་གཉིས་ཏེ། ༡. རྡོ་རྗེ་ཀུན་གྲགས་མ། ༢. རྡོ་རྗེ་གཡའ་མ་སྐྱོང་། ༣. རྡོ་རྗེ་ཀུན་བཟང་མ། ༤. རྡོ་རྗེ་བགེགས་ཀྱི་གཙོ་སྣེ་འདི་བཞི་བདུད་མོའོ། ༥. རྡོ་རྗེ་སྤྱན་གཅིག་མ། ༦. ཁ་རག་གྱུང་བཙུན་རྡོ་རྗེ་དཔལ་གྱི་ཡུམ། ༧. རྡོ་རྗེ་ཀླུ་མོ། ༨. ཨ་དི་རབ་འབྱམས་རྡོ་རྗེ་དྲག་མོ་རྒྱལ་ཏེ་འདི་བཞི་གནོད་སྦྱིན་མོའོ། ༩. སྐོང་བཙུན་དེ་མོ། ༡༠. བཙན་ལ་མོ་རེ་རྡོ་རྗེ་སྨན་གཅིག་མ། ༡༡. སྨན་བཙུན་རྡོ་རྗེ་གཡའ་མོ་སིལ། ༡༢. རྡོ་རྗེ་གཡུ་སྒྲོན་མ་སྟེ་འདི་བཞི་སྨན་མོ་ཡིན་ནོ།།

254

255

256

257

258

259

260

261

262

263

264

265

265 热呼拉 藏传佛教中说热呼拉为九曜之一。其身如黑烟，下身为蛇体，有九首，顶有鸦首，四臂持有弓箭、套索及摩羯幢。其周围有八曜、二十八宿、胡狐、鬼枭、黑犬等。此唐卡所绘即为热呼拉。

265 གཟའ་མཆོག་རཱ་ཧུ་ལ་ནི་གསང་སྔགས་རྙིང་མའི་བཀའ་སྲུང་མ་གཟའ་རྗེ་གསུམ་གྱི་ཡ་གྱལ་ཞིག་སྟེ་གཟའ་ཆེན་ཁྱབ་འཇུག་ཀྱང་ཟེར། །

266

266 **拉莫仓巴** 本唐卡所绘拉莫仓巴神，身色如雪山一样洁白，右手持矛宝剑，左手捧宝盆，身披铠甲等战神用械，乘白色骏马。

266 ལྷ་ཆེན་ཚངས་པ་དཀར་པོ་ནི་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གིས་བསྟེན་སྐྱོལ་བྱེད་པའི་སྲུང་མ་གཙོ་ཆེ་བ་ཞིག་སྟེ། ཚངས་པ་དུང་ཐོད་ཅན་འདི་གནས་ཡུལ་ནི་ལ་མོ་རུ་ཡོད་པས་ལ་མོ་ཚངས་པ་ཡང་ཟེར། དེ་དྲག་པོར་ཕྱོགས་པའི་རྣམ་འགྱུར་ནི་རྒྱལ་ཆེན་བསེ་ཁྲབ་པ་ཞེས་གསང་ཕྱུད་གོན་པའི་གནས་སྲུང་གཙོ་བོ་ཡིན། །

267

267 **国王五身** 国王五身，即中部青白玛瑙宫中意勇王加青杰布、东部海螺宫中身勇王翁普布扎、南部黄金宫中功德勇王夜叉新恰坚、西部珊瑚宫中语勇王战神古基普、北部璁玉宫中事业勇王三面弥布齐。这些都是在“师君三尊”即亲教师静命、轨范师莲花生、法王赤松德赞尊前立誓并受教戒的藏传佛教护法神。此唐卡即为国王五身的画像。

267 རྒྱལ་པོ་སྐུ་ལྔ་ནི། ཤར་ཕྱོགས་སྐུ་ཡི་རྒྱལ་པོ་དང་། ལྷོ་ཕྱོགས་ཡོན་ཏན་རྒྱལ་པོ། ནུབ་ཕྱོགས་གསུང་གི་རྒྱལ་པོ། བྱང་ཕྱོགས་འཕྲིན་ལས་རྒྱལ་པོ། དབུས་ཕྱོགས་ཐུགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དང་ལྔའོ། །སློབ་དཔོན་པདྨ་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་བཀའ་བགོ་དམ་ཚིག་མཛད་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་སྲུང་བར་ཁས་བླངས་པའི་སྲུང་མ་ཡིན། མདུན་དུ་སྐུ་ལྔའི་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་པའི་སྤྲུལ་པ་རྡོ་རྗེ་གྲགས་ལྡན་གྱི་སྣང་བརྙན་ནོ། །

268

268–276　世间九尊　世间九尊，即为藏区九山神。这九尊是沃代贡杰雪山及其之子雅龙雅拉香波、北部念青唐拉、噶堆交钦董惹、东部玛沁本惹、觉沃余杰、羊卓乃金刚桑(岗布拉杰)、修喀惹和吉学肖拉纠波。此九幅唐卡即为他们的画像。

268－276 སྲིད་པའི་ལྷ་དགུ་ནི་བོད་ཀྱི་སྣམ་ས་དང་པོ་ཆགས་པ་དང་མཉམ་དུ་བྱུང་ཞིང་། བོད་ཡུལ་སྲུང་སྐྱོབ་བྱེད་མཁན་གྱི་ལྷ་དགུ་སྟེ། ཡབ་ལྷ་ཆེན་པོ་དེ་གུང་རྒྱལ་ལ་སྲས་བརྒྱུད་བྱུང་ཞིང་། སྲས་ཡར་ལྷ་ཤམ་པོ་དང་། བྱང་གི་གཉན་ཆེན་ཐང་ལྷ། ཤ་སྟོད་རྗེ་བོ་སྒྱོགས་ཆེན། ཤར་གྱི་རྨ་ཆེན་སྤོམ་ར། རྗེ་བོ་གཡུལ་རྒྱལ། སྐྱིད་སྨད་ཤོག་ལ་ལྷ་རྒྱུག་པོ། ཤེལ་དཀར་རྗེ་བོ་ཏ་རྒོད(ཤེའུ་ཁ་རག)། གཙང་གི་གནོད་སྦྱིན་གང་བཟང་(སྣམ་པོ་ལྷ་རྩེ)བཅས་ཀྱི་སྣང་བརྙན་ནོ། །

269

270

271

272

273

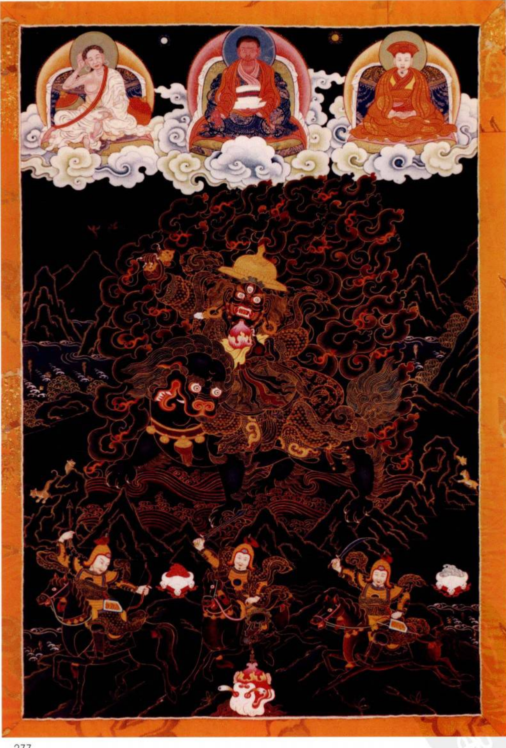
274

275

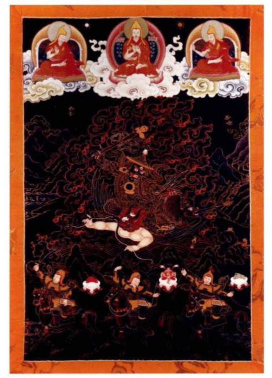
276

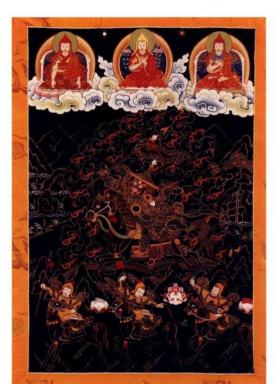

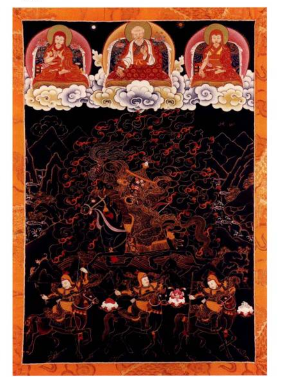
277

277–281　五部具誓护法　佛教中说五部具誓护法本性为一而化现成不同坐骑、不同形态、手持不同法器的五部护法。这五部护法分别表现为：骑白色狮子，穿两层长大氅，右手持金刚杵，左手拿心、肺、胸腔(唐卡277)；骑黑色大鹏，披雷电之衣服，右手持大锤，左手拿皮制风箱(唐卡278)；骑红色烈马，右手持矛，左手持罥索(唐卡279)；骑青马，右手挥舞黑绸，左手做镇魔手印(唐卡280)；骑褐色山羊，着长披风，右手持大锤，左手拿皮制风箱(唐卡281)。

277－281 དམ་ཅན་སྡེ་ལྔ་ནི་སློབ་དཔོན་པདྨ་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་བཀའ་བསྒོ་དམ་འདོགས་གནང་བའི་བཀའ་སྲུང་ལྷ་སྡེ། དམ་ཅན་རྡོ་རྗེ་ལེགས་པ། དམ་ཅན་བླུང་བཙན། དམ་ཅན་མདུང་ཐོགས་པ། དམ་ཅན་དར་ནག་ཐོགས་པ། དམ་ཅན་མགར་བ་ནག་པོ་དང་ལྔའོ། བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་གྱི་སྲུང་མའི་རིས་མེད་ཀྱིས་བརྟེན་སྲོལ་མཆིས། །

278

279

280

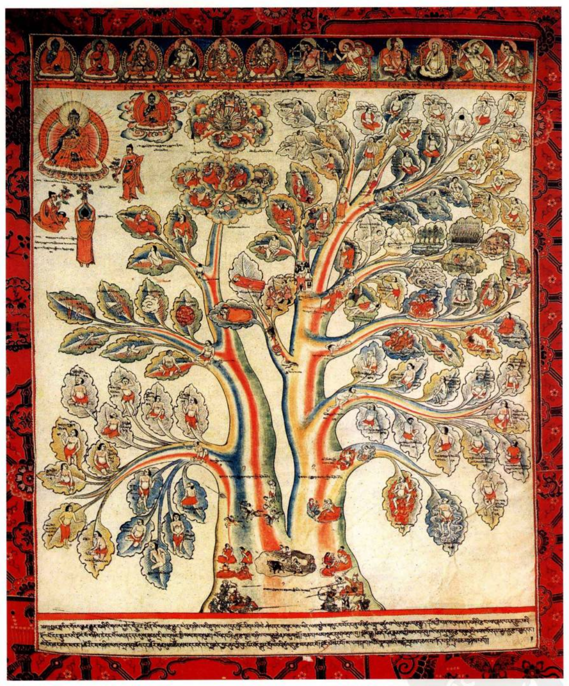

281

282

282–289 藏医药学唐卡（部分）

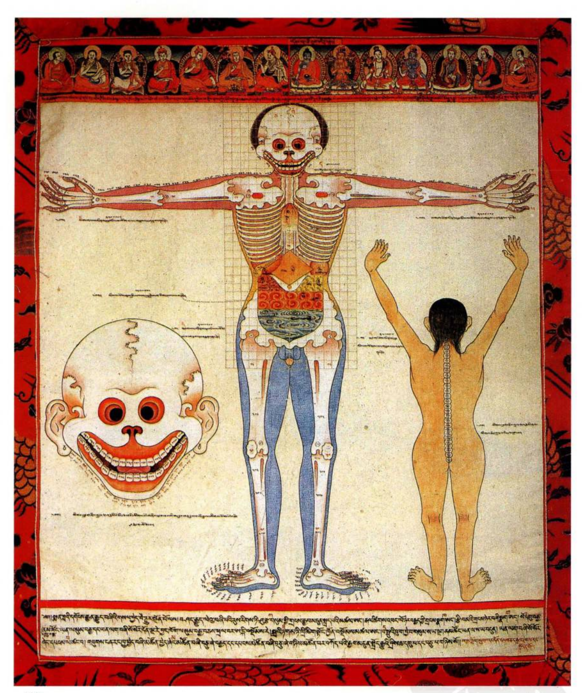
282 – 289 བོད་ལུགས་གསོ་བ་རིག་པའི་སྨན་ཐང་ཆ་ཤས།

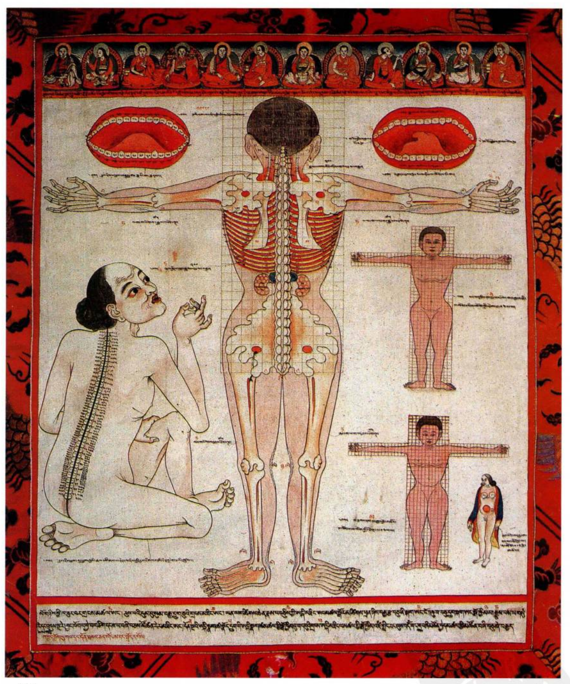
283

284

285

286

287

289